

ΤΕΧΝΟΛΟΓΙΚΟ ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΟ ΙΔΡΥΜΑ
ΚΑΛΑΜΑΤΑΣ
ΘΕΡΜΟΚΗΠΙΑΚΕΣ ΚΑΛΙΕΡΓΕΙΕΣ & ΑΝΘΟΚΟΜΙΑΣ

ΔΡΕΠΤΑ ΑΝΘΗ
&
ΑΝΘΟΔΕΤΙΚΗ

ΥΠΕΥΘΥΝΟΙ ΚΑΘΗΓΗΤΕΣ:
ΜΑΡΚΟΠΟΥΛΟΣ ΚΥΡΙΑΚΟΣ
ΚΟΣΤΡΙΒΑ ΑΝΝΑ

ΣΥΝΙΟΛΑΚΗΣ ΕΛΕΥΘΕΡΙΟΣ

ΚΑΛΑΜΑΤΑ 2000

Π Ε Ρ Ι Ε Χ Ο Μ Ε Ν Α

	Σελ.
1. ΕΙΣΑΓΩΓΗ	1
2. ΙΣΤΟΡΙΚΑ ΣΤΟΙΧΕΙΑ	3
3. ΤΥΠΟΙ-ΣΤΟΙΧΕΙΑ ΚΑΙ ΑΡΧΕΣ ΑΝΘΙΚΟΥ ΣΧΕΔΙΟΥ	4
3.1 Ορισμός ανθικού σχεδίου	4
3.2 Τύποι ανθικού σχεδίου	4
3.2.1 Γραμμικός	4
3.2.2 Μαζικός	5
3.2.3 Γραμμικός-Μαζικός	7
3.3 Στοιχεία του ανθικού σχεδίου	9
3.4 Κανόνες και αρχές του ανθικού σχεδίου	24
4. ΑΝΘΟΔΕΣΜΗ ΝΥΦΗΣ	35
5. ΑΠΑΡΑΙΤΗΤΑ ΥΛΙΚΑ ΓΙΑ ΤΗ ΔΗΜΙΟΥΡΓΙΑ ΑΝΘΟΔΕΣΜΩΝ	39
5.1 Φυτικό υλικό	39
5.1.1 Τύποι φυτικών υλικών	39
5.1.2 Della Robbia Styled Design	41
5.1.3 Τρόπος συλλογής του φυτικού υλικού	43
5.1.4 Προετοιμασία υλικού	43
5.2 Ανθοδοχεία	46
5.3 Εργαλεία	55
6. Η ΦΡΟΝΤΙΔΑ ΤΩΝ ΚΟΜΜΕΝΩΝ ΑΝΘΕΩΝ	62
7. Η ΑΝΘΟΔΕΤΙΚΗ ΣΗΜΕΡΑ	70
7.1 Ο κλάδος της ανθοδετικής στην Ελλάδα και στο εξωτερικό	70
7.1.2 Η σημερινή κατάσταση στα Ελληνικά ανθοπωλεία όσο αφορά τον τομέα της ανθοδετικής	71
7.2 Ιδιωτικές και κρατικές σχολές ανθοδετικής	72
8. ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΕΣ ΓΙΑ ΤΑ ΦΥΤΙΚΑ ΕΙΔΗ ΠΟΥ ΜΠΟΡΟΥΝ ΝΑ ΑΞΙΟΠΟΙΗΘΟΥΝ ΣΤΗΝ ΑΝΘΟΔΕΤΙΚΗ	73
8.1 Γενικά	73
8.2 Οδηγός αξιοποίησης διαφόρων φυτικών ειδών	74
Βιβλιογραφία	161

1. ΕΙΣΑΓΩΓΗ

Ανθοδετική είναι η τέχνη που τα άνθη ή άλλο φυτικό υλικό, νωπό ή αποξηραμένο, τοποθετούνται κατά τρόπο που να ικανοποιεί ορισμένες αρχές, οι οποίες έχουν εφαρμογή σε όλες τις εικαστικές τέχνες, ώστε η σύνθεση να είναι περισσότερο ευχάριστη στην όψη.

Ο ακριβής ορισμός, φυσικά, είναι δύσκολο να δοθεί και ίσως θα μπορούσαμε να πούμε ότι μία διευθέτηση ανθέων είναι μία σχεδιασμένη σύνθεση σε αντίθεση με μία κοινή δέσμη ανθέων που δεν είναι. Στη δέσμη δεν ενδιαφέρει πως είναι τοποθετημένα τα άνθη, ενώ στη σύνθεση είναι τοποθετημένα κατά τρόπο τέτοιο με την εφαρμογή ορισμένων αρχών και κανόνων, ώστε να αποτελούν ένα οργανωμένο σύνολο ευχάριστο στην όψη που να μεταδίδει αισθητική, συγκίνηση ή ένα μήνυμα στον καλλιεργημένο θεατή. Έτσι οι αρχές και οι κανόνες που έχουν σημασία και εφαρμόζονται σε κάθε σύνθεση, κάθε μορφής τέχνης είναι ίδιοι και σε αυτή την περίπτωση.

Όπως λοιπόν στην τέχνη η έμπνευση του καλλιτέχνη είναι ο σπουδαιότερος παράγοντας και η σύνθεση πρέπει να σχηματιστεί πρώτα στη σκέψη και μετά να υλοποιηθεί και να πάρει συγκεκριμένη μορφή με τη δεξιοτεχνία του καλλιτέχνη, το ίδιο και με την ανθική σύνθεση.

Ο άνθρωπος από το ξεκίνημα σχεδόν του πολιτισμού χρησιμοποίησε άνθη και άλλο φυτικό υλικό σε συνθέσεις, για να στολίσει το περιβάλλον του και να στολιστεί ο ίδιος. Οι συνθέσεις αυτές έχουν παίξει σπουδαίο ρόλο σε λαϊκά πανηγύρια, θρησκευτικές τελετές, επίσημους εορτασμούς κάθε λογής, ιδιωτικές συγκεντρώσεις κ.λπ.

Σήμερα η έντεχνη διευθέτηση των ανθέων έχει διαδοθεί σε όλο τον κόσμο και οι ανθικές συνθέσεις θεωρούνται απαραίτητο διακοσμητικό στοιχείο σε κάθε επίσημη ή κοινωνική εκδήλωση.

Η ανθοδετική δεν είναι απασχόληση μόνο των επαγγελματιών, ανθοπωλών, διακοσμητών κ.τ.λ. αλλά και των ερασιτεχνών και για το σκοπό αυτό, συχνά οργανώνονται από συλλόγους, εκπαιδεύσεις σ' αυτό το θέμα στο

εξωτερικό, όσο και στη χώρα μας που παρακολουθούν με ενδιαφέρον πολλοί
φιλανθείς.

Εικ.1

2. ΙΣΤΟΡΙΚΑ ΣΤΟΙΧΕΙΑ

Από την αρχαιότητα (2000 π.Χ.) οι Αιγύπτιοι, οι Έλληνες και αργότερα οι Ρωμαίοι, χρησιμοποιούσαν κομμένα άνθη για να διακοσμήσουν τους χώρους τους ή για να φτιάξουν γιρλάντες (κυρίως οι Ρωμαίοι) σε θρησκευτικές τελετές και εκδηλώσεις. Οι Βουδιστές ιερείς στην Κίνα και την Κορέα άρχισαν ν' αναπτύσσουν πιο σύνθετους τρόπους "τακτοποίησης" των ανθέων. Αργότερα οι Ιάπωνες υιοθέτησαν και επέκτειναν την τεχνική αυτή που έγινε τελικά γνωστή σαν ikebana, όρος που σημαίνει "τακτοποίηση - διάταξη ζώντων φυτικών υλικών".

Η ikebana έγινε ευρέως γνωστή σαν εγκόσμια και θρησκευτική τέχνη και διαμέσου των αιώνων, δημιουργήθηκαν εκατοντάδες σχολές για τη διδασκαλία της. Χαρακτηριστικό πολλών συνθέσεων της ikebana είναι η γραμμική μορφή τους και ο συμβολικός (δευτερευόντως διακοσμητικός) χαρακτήρας τους. Συνήθως διακρίνονται τρεις κύριες γραμμές που συνθέτουν τρίγωνο, εκ των οποίων η κεντρική συμβολίζει τον ουρανό, η πλάγια με κατεύθυνση προς τα πάνω τον άνθρωπο, ενώ η πιο κοντή, που κατευθύνεται αντίθετα προς το επίπεδο των δύο άλλων, συμβολίζει τη γη. Μέσα από τη σύνθεση συμβολίζονται οι εποχές και ο χρόνος. Η άνοιξη και το καλοκαίρι υποδηλώνονται μέσα από συνθέσεις γεμάτες, εκτεινόμενες, με έντονα χρώματα, το φθινόπωρο από συνθέσεις αραιές και λεπτές ενώ ο χειμώνας από συνθέσεις υποτονικές, με σκούρα χρώματα. Το παρελθόν συμβολίζεται από τελείως ανοιχτά άνθη, ξερά φύλλα ή φλοιούς, το παρόν από μισανοιγμένα άνθη ή καλοσχηματισμένα υγιή φύλλα και το μέλλον από μπουμπούκια και νεαρά φύλλα.

Στη Β. Ευρώπη η έννοια της ανθοδετικής αρχίζει να υπάρχει μετά την Αναγέννηση. Αναπτύσσονται διάφοροι τύποι συνθέσεων, οι περισσότεροι όμως είναι παραλλαγές του μπουκέτου. Αυτή είναι η κύρια μορφή σύνθεσης που επικρατεί μέχρι σήμερα στην Ευρώπη και στις ΗΠΑ.

3. ΤΥΠΟΙ - ΣΤΟΙΧΕΙΑ ΚΑΙ ΑΡΧΕΣ ΑΝΘΙΚΟΥ ΣΧΕΔΙΟΥ

3.1. Ορισμός ανθικού σχεδίου

Ανθικό σχέδιο είναι ο σχηματισμός μιας χρωματικής συνθέσεως ανθέων διαφόρων σχημάτων και μεγεθών, τακτοποιημένων με κανονικό και ρυθμικό τρόπο, ώστε να δημιουργούν ισόρροπη, σταθερή και αρμονική εικόνα.

3.2. Τύποι ανθικού σχεδίου

3.2.1.Γραμμικός

Είναι η γραμμική σύνθεση που χαρακτηρίζεται από έντονες γραμμές για μεγαλύτερο ενδιαφέρον, δίνει έμφαση στα κενά και τους ανοικτούς χώρους, χρησιμοποιεί μικρή ποσότητα φυτικών υλικών και περιορίζεται στη χρήση του χρώματος. Έχει ύψος και πλάτος, αλλά μικρό βάθος. Έχει ασύμμετρη ισορροπία και μπορεί να έχει ή να μην έχει κεντρικό σημείο .

Εικ.2

3.2.2.Μαζικός (από τη μάζα)

Χρησιμοποιεί μεγαλύτερη ποσότητα και ποικιλία υλικών. Είναι πλήρης αλλά όχι συμπαγής. Έχει βάρος, λίγα κενά και ανοιχτούς χώρους, δίνει έμφαση στο χρώμα και έχει ένα καλά προσδιορισμένο κέντρο ενδιαφέροντος. Έχει συνήθως σύμμετρη ισορροπία. Η εντύπωση που δίνει είναι καθαρή αυστηρή, γιορταστική.

Εικ. 3

Εικ.4

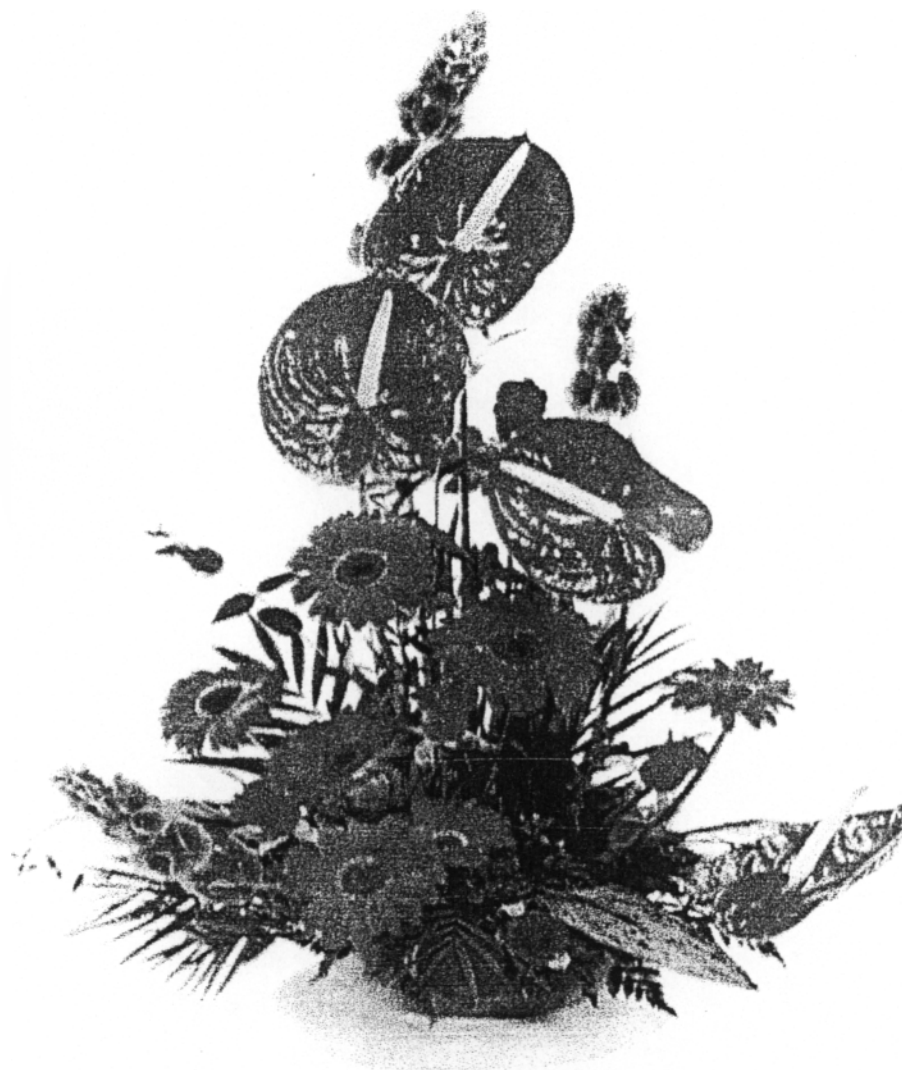

Εικ.5

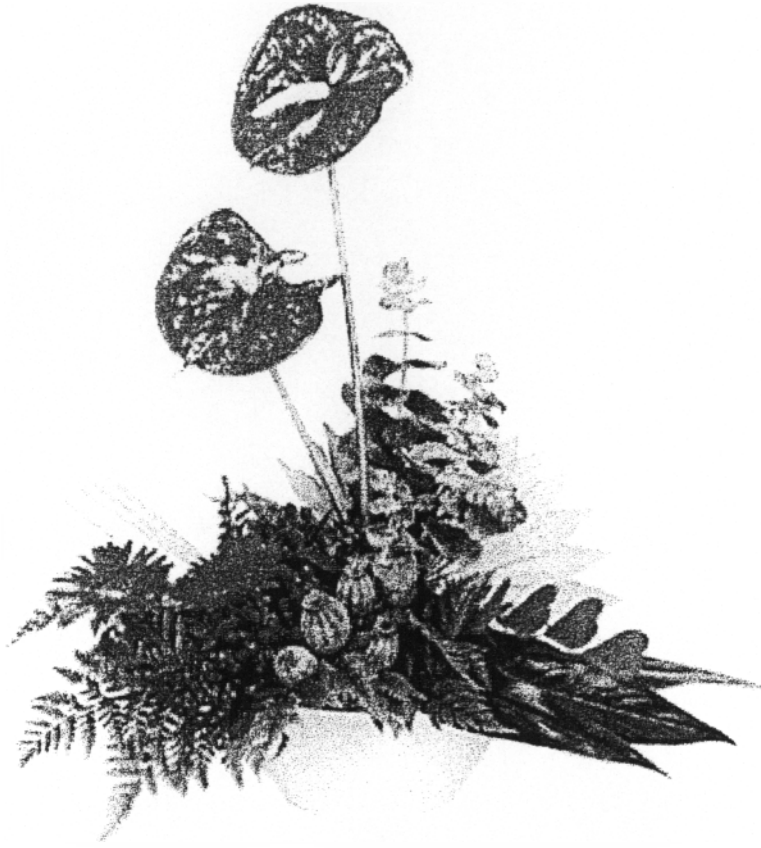

3.2.3.Γραμμικός - Μαζικός

Αποτελεί βασικά ένα ισχυρό γραμμικό πρότυπο, διακοσμημένο με μία γραμμική μάζα. Έχει βάρος, μερικά κενά, σαφές περίγραμμα και κέντρο ενδιαφέροντος. Μπορεί να έχει συμμετρική ή ασύμμετρη ισορροπία, αλλά και σαφές χρωματικό σχέδιο. Η εντύπωση που δίνει είναι αδέσμευτη και ελεύθερη.

Εικ.6

Εικ.7

Εικ.8

3.3. Στοιχεία του ανθικού σχεδίου

1) Η γραμμή

Οι γραμμές (ευθείες ή καμπύλες) αποτελούν το σκελετό της συνθέσεως.

Γύρω οικοδομείται συνήθως η υπόλοιπη σύνθεση.

- Κάθετη γραμμή. Δίνει περισσότερη έμφαση στο ύψος, παρά στο πλάτος. Εκφράζει δύναμη, σθένος και δραματικότητα.
- Οριζόντια γραμμή. Δίνει έμφαση στο πλάτος και εκφράζει ειρήνη, ησυχία, γαλήνη και αργή κίνηση. Υποδεικνύει ύπνο και ανάπαυση.
- Διαγώνια γραμμή. Σημαίνει ανησυχία, ανασφάλεια και αβεβαιότητα.
- Καμπύλες γραμμές. Έχουν τις ίδιες διευθύνσεις με τις ευθείες γραμμές αλλά είναι πιο ευχάριστες και ενδιαφέρουσες. Εκφράζουν κίνηση, ζωτικότητα και ευθυμία.

2) Η μορφή ή σχήμα

Η μορφή εκφράζεται με τρεις διαστάσεις (ύψος, πλάτος, βάθος) ή και δύο (ύψος, πλάτος). Όλα τα σχέδια στηρίζονται σε μία ή περισσότερες από τις τρεις γεωμετρικές μορφές ή σχήματα, την πυραμίδα, τον κύβο και τη σφαίρα.

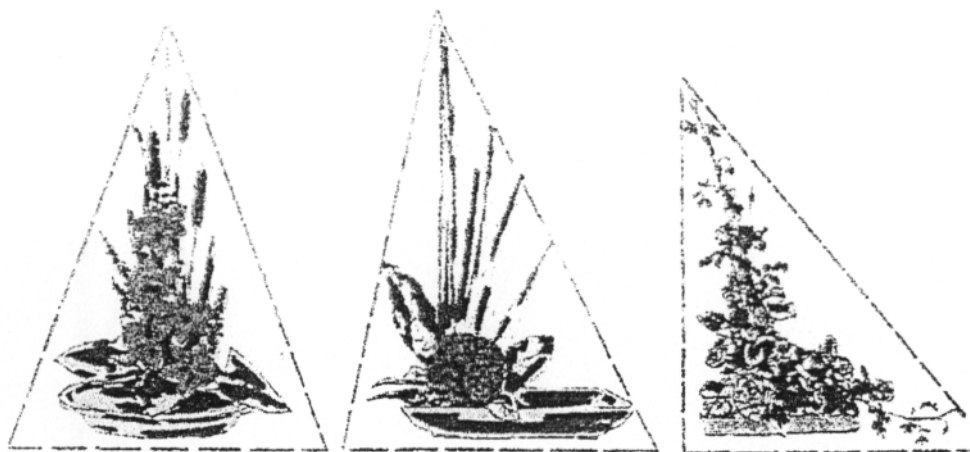
α) Η πυραμίδα

Η μορφή αυτή εκφράζεται με διάφορα είδη τριγώνων.

- Ισόπλευρο τρίγωνο. Το κεντρικό σημείο βρίσκεται στη βάση. Με τα ίδια μήκη στελέχους σε κάθε πλευρά, οι κορυφές σχηματίζουν το τριγωνικό περιγράμμα. Είναι μαζικό σχέδιο.
- Ισοσκελές τρίγωνο. Παρόμοιο με το ισόπλευρο, μόνο που οι πλευρές είναι ίσου μήκους και μεγαλύτερες από τη βάση [σχ. 1α].
- Σκαληνό τρίγωνο. Ο κεντρικός άξονας είναι φανταστικός. Η ισορροπία είναι ασύμμετρη και το κεντρικό σημείο βρίσκεται στη βάση του φανταστικού άξονα. Μπορεί να χρησιμοποιηθεί ως και γραμμικό και ως γραμμικομαζικό σχέδιο. Μπορούν να χρησιμοποιηθούν δοχεία σχεδόν

οποιοδήποτε σχήματος [σχ. 1β].

- Σχήμα L. Ένα ορθογώνιο τρίγωνο, ένας συνδυασμός καθέτων και οριζοντίων γραμμών ίσου μήκους, με το κεντρικό σημείο στη βάση της κάθετης. Είναι ένα μάλλον ψυχρό, μηχανικό σχέδιο, αλλά μπορεί να χρησιμοποιηθεί κατά ζεύγη. Τα δοχεία μπορεί να είναι χαμηλά, τετράγωνα ή ορθογώνια ή να μοιάζουν με γεμάτα μαξιλάρια [σχ. 1γ].

Ισοσκελές τρίγωνο

α

Σκαληνό τρίγωνο

β

Σχήμα L

γ

Σχήμα 1

β) Ο κύβος

Οι εξής μορφές στηρίζονται στο σχήμα του κύβου:

- Κατακόρυφο ορθογώνιο. Είναι ένα σχέδιο με ευθείες γραμμές, με έμφαση στο ύψος. Η καλή κατακόρυφη σύνθεση δεν βγαίνει έξω από τα όρια του δοχείου και έχει το κεντρικό σημείο πάνω από το χείλος του.

Χρησιμοποιείται για σκληρά, σταχυοειδή άνθη και φύλλα. Δοχεία υψηλά ή χαμηλά με ευθείες γραμμές [σχ. 2α].

- Οριζόντιο ορθογώνιο. Δίνει έμφαση στο μήκος και είναι συνήθως επίμηκες και στενό. Μπορεί ν' αναπτυχθεί σε τρία σημεία με το μεγαλύτερο στο μέσο και τα λεπτότερα στα άκρα. Τα δοχεία επιμήκη, χαμηλά και στενά [σχ. 2γ].

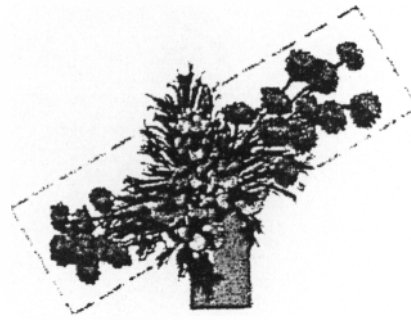
Εικ.9

- Διαγώνιο ορθογώνιο. Δύσκολο να εκφραστεί με ευθείες γραμμές. Ίσως φαίνεται ψυχρό. Δοχεία υψηλά, ευθύγραμμα [σχ. 2β].

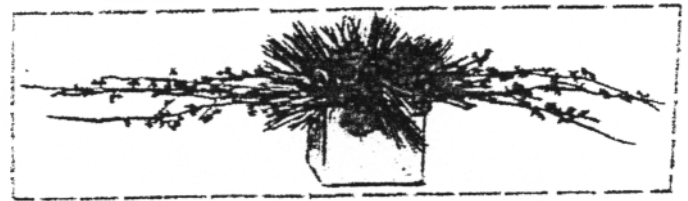
Κατακόρυφο ορθογώνιο

α

Διαγώνιο ορθογώνιο

β

Οριζόντιο ορθογώνιο

γ

Σχήμα 2

γ) Η σφαίρα

- Κύκλος και ημικύκλιο. Οι γραμμές ξεκινούν ακτινωτά από ένα κεντρικό σημείο. Οι κορυφές τους σχηματίζουν το περίγραμμα ανεμιστήρα. Τα δοχεία είναι συνήθως χαμηλές στρογγυλές λεκάνες ή υδρίες .

Εικ.10

- Ωοειδές. Είναι πιο εμφανίσιμο από το κυκλικό. Και το κυκλικό και το ωοειδές σχήμα είναι μαζικές συνθέσεις και απαιτούν δοχεία των ίδιων σχημάτων .

Εικ.11

- Ημισεληνοειδές. Σχηματίζει μια καμπύλη γραμμή, μικρότερη από ένα ημικύκλιο, με τα άκρα προς τα πάνω ή προς τα κάτω. Η προς τα κάτω καμπύλη είναι πιο ενδιαφέρουσα εάν η κορυφαία γραμμή είναι πιο

επιμήκης από τη χαμηλότερη και το κεντρικό σημείο τοποθετηθεί πλησιέστερα προς το κατώτερο άκρο, αν και οι δύο γραμμές μπορεί να είναι ισομήκεις .

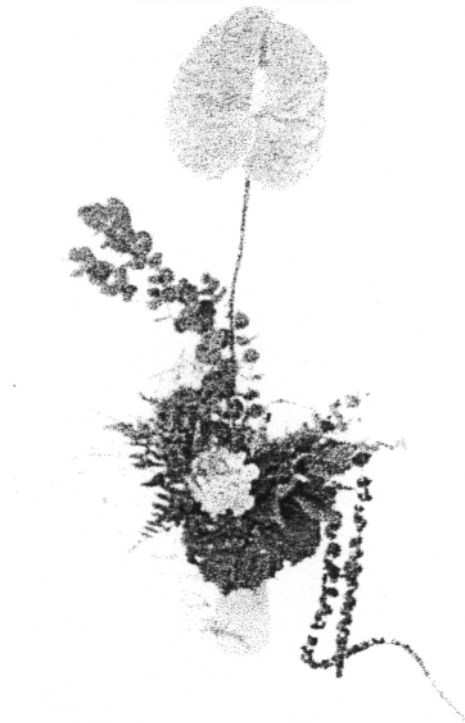
Τα σχέδια αυτά περιορίζονται για ευλύγιστα φυτικά υλικά. Τα δοχεία είναι συνήθως στρογγυλά ή ωσειδή, χαμηλά ή υψηλά.

Εικ.12

- Καμπύλη σε σχήμα S. Μπορεί ν' αναπτυχθεί σε απλό γραμμικό τύπο με μικρό κέντρο ενδιαφέροντος ή σε γραμμικό - μαζικό τύπο. Η κατεύθυνση γραμμής μπορεί να είναι κάθετη, διαγώνια, ή ακόμη και οριζόντια. Τα δοχεία πρέπει να είναι υψηλά με καμπύλες .

Εικ.13

- Σπειροειδές. Η καμπύλη μπορεί να μοιάζει με σχήμα βίδας ή με ελατήριο ρολογιού που τεντώνεται και επιμηκύνεται ή ν' αποτελείται από μία ή περισσότερες στροφές. Είναι καλό σχέδιο για στρογγυλά άνθη, όπως το γαρύφαλλο ή η παιωνία. Τα δοχεία πρέπει να είναι στρογγυλά επίπεδα κύπελλα ή υψηλοί κύλινδροι.

3) Το περίγραμμα

Το σχήμα, η μορφή της ανθικής συνθέσεως με τα κενά και συμπαγή μέρη, όπως φαίνεται σε σχέση με ένα φόντο, είναι γνωστό ως περίγραμμα. Τα συμπαγή μέρη είναι τα φυτικά υλικά. Τα κενά πρέπει να μικραίνουν προς το κέντρο, ενώ τα συμπαγή ή μάζες να μεγαλώνουν. Δεν υπάρχει ανοιχτός χώρος στην περιοχή του κέντρου ενδιαφέροντος.

4) Η υφή

Είναι η ποιότητα της επιφάνειας κάθε αντικειμένου. Μπορεί να είναι λεία ή ανώμαλη, χνουδωτή ή αγκαθωτή, δερματώδης ή στιλπνή, μουντή ή λαμπερή, λεπτή ή τραχεία, επίπεδη ή με εξογκώματα. Η υφή της βάσεως των δοχείων και των διακοσμητικών συμπληρωμάτων πρέπει να βρίσκεται σε αρμονία με την υφή των φυτικών υλικών.

5) Το χρώμα

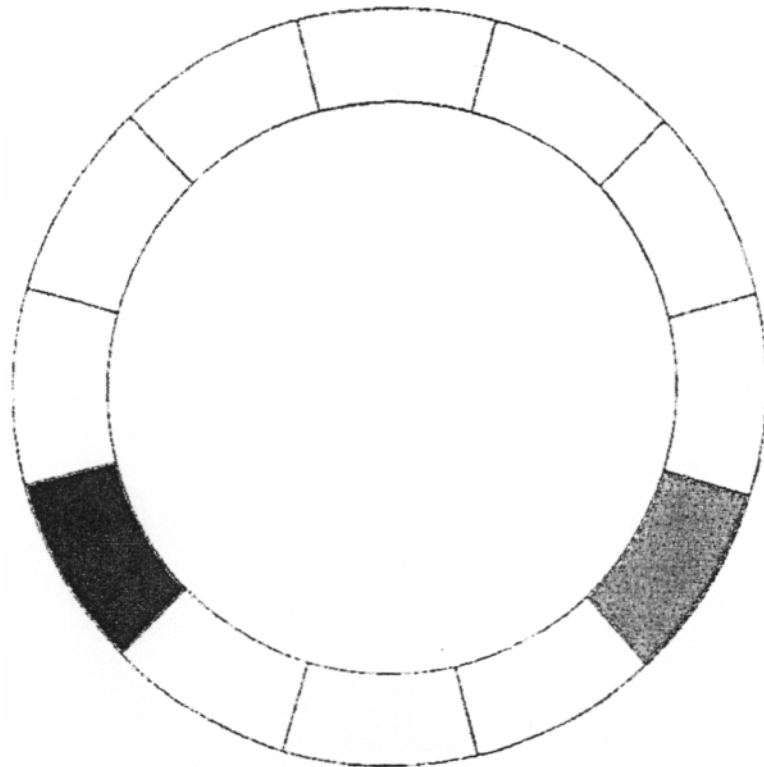
Σε μία ανθική σύνθεση το χρώμα αποτελεί ένα από τα βασικότερα στοιχεία, γιατί θα δώσει ζωή και ποιότητα. Για όποιον ασχολείται για πρώτη φορά με την ανθοδετική, το περισσότερο πολύπλοκο και δύσκολο πρόβλημα αποτελεί η χρήση του χρώματος. Με προσεκτική όμως παρατήρηση, μελέτη των χρωμάτων και των αποχρώσεων, των διαθέσιμων υλικών, εξέταση άλλων συνθέσεων κ.τ.λ. πολύ σύντομα αποκτάται πείρα και η εκλογή των χρωμάτων και η σωστή παράθεση γίνεται εύκολα.

Όλα τα χρώματα στα διάφορα μέρη που αποτελούν τη σύνθεση - άνθη, φύλλα, ανθοδοχείο, βάθος, συμπληρωματικά διακοσμητικά στοιχεία κ.τ.λ. - είναι ουσιώδη για να τονίσουν το σχέδιο, την αναλογία, την ισορροπία, την ενότητα και την αρμονία της. Το κάθε χρώμα επίσης μόνο του, καθώς και οι περισσότεροι συνδυασμοί χρωμάτων είναι ευχάριστα στη θέα. Επειδή όμως μερικοί συνδυασμοί δεν είναι ευχάριστοι ή μπορούν να καταστρέψουν ένα από τα στοιχεία που αποτελούν τη σύνθεση και επειδή σε κάθε σύνθεση με αξιώσεις

ο τρόπος που χρησιμοποιείται το χρώμα κρίνεται με αυστηρότητα, η εκλογή των χρωμάτων και οι συνδυασμοί τους πρέπει πάντοτε να γίνονται με ιδιαίτερη προσοχή.

Μερικές βασικές γνώσεις πάνω στα χρώματα και τη χρησιμοποίησή τους ακολουθούν.

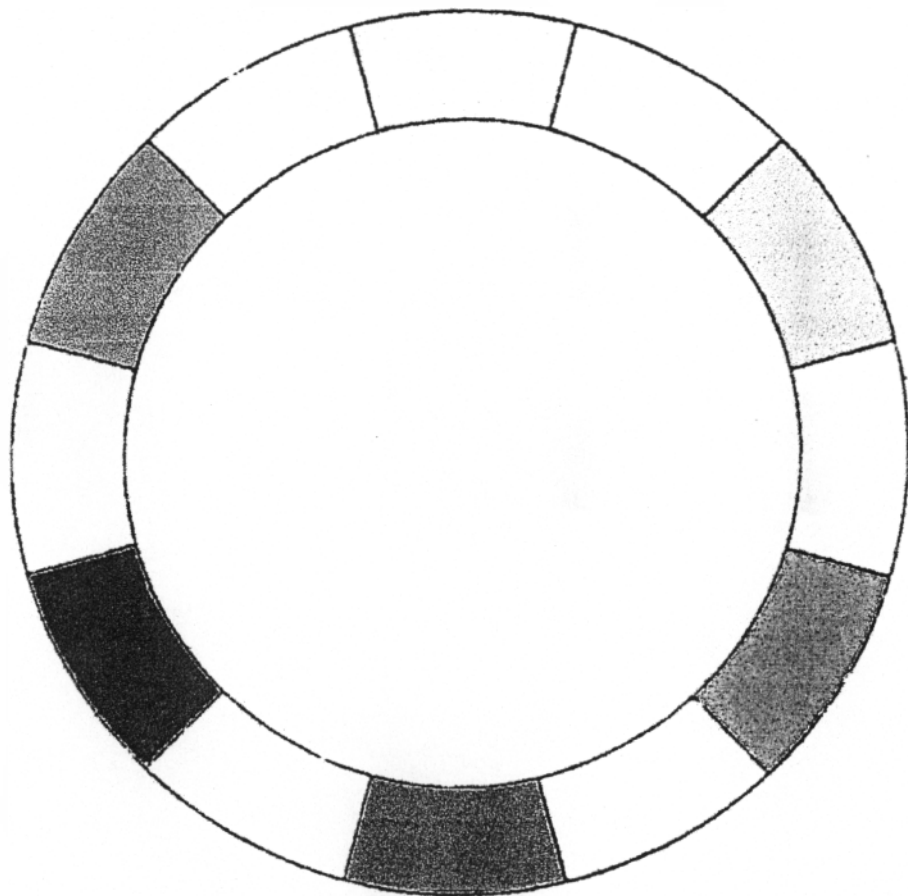
Πρωτεύοντα ή βασικά χρώματα είναι το κόκκινο, το μπλε και το κίτρινο, ενώ όλα τα άλλα μπορούν να γίνουν από την ανάμειξή τους σε διαφορετικές αναλογίες.

Σχήμα 3

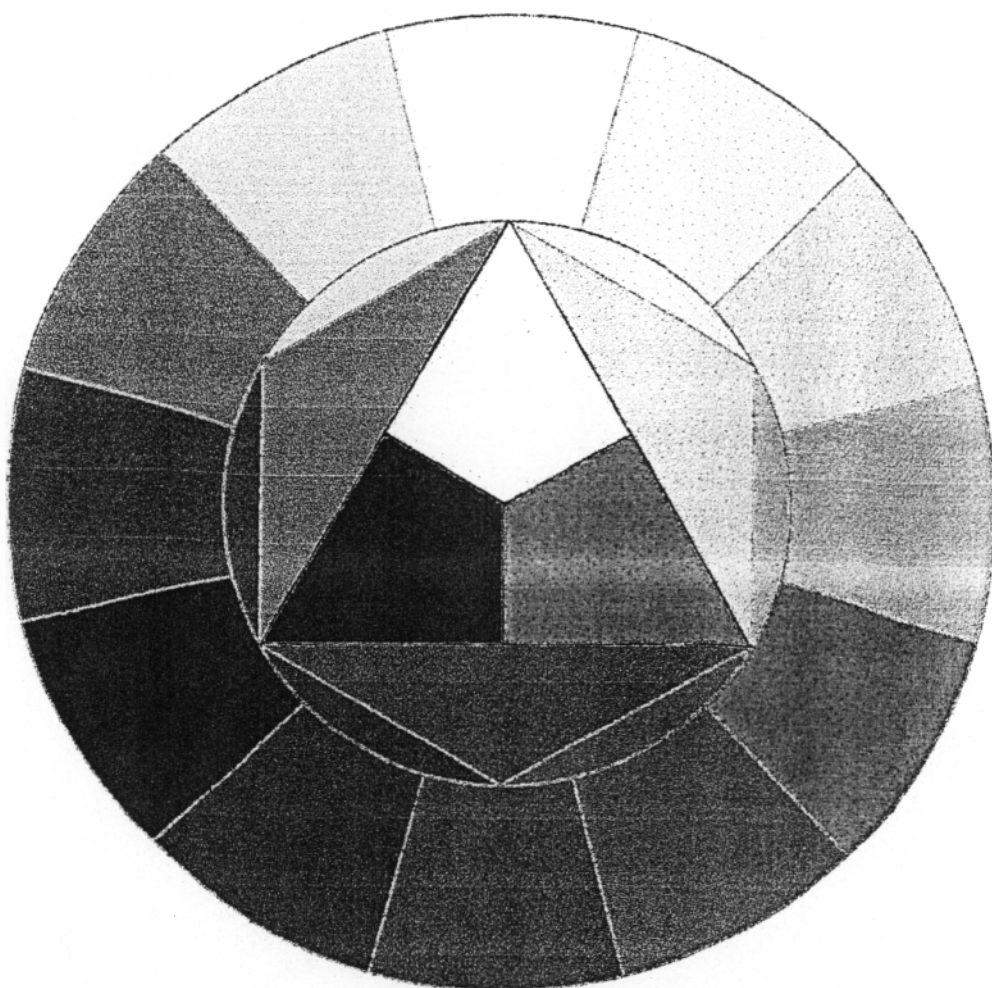
Κύκλος χρώματος του OSTUKL

Δευτερεύοντα χρώματα είναι εκείνα που προέρχονται από την ανάμειξη δύο βασικών χρωμάτων δηλαδή το πορτοκαλί, πράσινο και βιολέ. Τα ενδιάμεσα χρώματα προέρχονται από την ανάμειξη ενός πρωτεύοντος και ενός δευτερεύοντος χρώματος.

Σχήμα 4
Κύκλος δευτερευόντων χρωμάτων

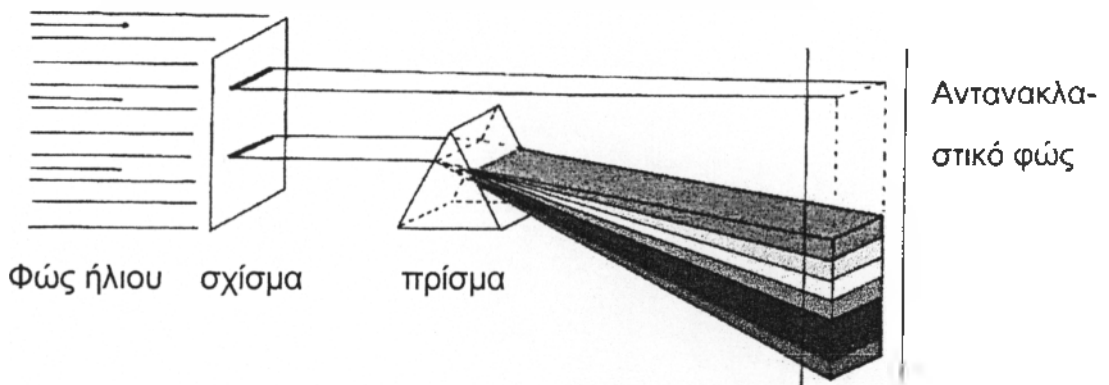
Τριτεύοντα χρώματα είναι εκείνα που προέρχονται από την ανάμειξη ενός πρωτεύοντος και ενός δευτερεύοντος χρώματος σε ίσα μέρη. Αυτά είναι κίτρινο - πορτοκαλί, πορτοκαλί - κόκκινο, κόκκινο - βιολέ, μπλε - βιολέ, μπλε - πράσινο, πράσινο - κίτρινο.

Σχήμα 5
Κύκλος τριτευόντων χρωμάτων

Με την ανάμειξη ενός χρώματος με λευκό, μαύρο ή γκριζο (συνδυασμός λευκού και μαύρου) παράγεται μια νέα απόχρωση. Όταν προστίθεται λευκό ή μαύρο, παράγεται μία χροιά, ή απόχρωση ανοικτότερη ή βαθύτερη αντίστοιχα, ανάλογα με το σχετικό χρώμα και την ποσότητα που προστίθεται, ενώ όταν προστίθεται γκριζο (δηλαδή λευκό και μαύρο), παράγεται ένας τόνος του χρώματος. Και στις δύο όμως αυτές περιπτώσεις, η εντύπωση από το αρχικό χρώμα είναι σαφής.

Στον κύκλο των χρωμάτων δεν υπάρχει το λευκό που είναι η ανάκλαση όλων των χρωμάτων του ηλιακού φάσματος, ούτε το μαύρο που είναι η απορρόφηση πάλι όλων. Όταν η ποσότητα του λευκού, του μαύρου ή του γκριζου, που προστίθεται σε ένα χρώμα συνεχώς αυξάνεται, η εντύπωση από το αρχικό χρώμα συνεχώς μειώνεται και το τελικό αποτέλεσμα είναι ένα που δεν υπάρχει στον κύκλο των χρωμάτων. Έτσι το λευκό, το μαύρο και το γκριζο είναι γνωστά σαν ουδέτερα χρώματα. Ακόμη ουδέτερα χρώματα θεωρούνται και όσα διακρίνεται η αρχική απόχρωση, πλησιάζουν όπως προς το γκριζο (π.χ. γκριζοπράσινο) .

Σχήμα 6
Πρίσμα

Χρήση του χρώματος στην ανθική σύνθεση. Για να είναι ευχάριστη στην όψη η σύνθεση πρέπει τα χρώματα όλων των στοιχείων που την αποτελούν να είναι σε σωστή σχέση μεταξύ τους. Αν και η κρίση πάνω στους συνδυασμούς των χρωμάτων καθώς και σε κάθε στοιχείο και χαρακτηριστικό αποτελεί τη σύνθεση είναι απόλυτα υποκειμενική και εξαρτάται από την αντίληψη και την αισθητική καλλιέργεια του καθενός, υπάρχουν μερικοί βασικοί κανόνες που πρέπει να τηρούνται πάντοτε.

Γενικά οι ανοικτότερες χροιές δημιουργούν ένα ευχάριστο και αισιόδοξο αίσθημα σε αντίθεση με τις βαθύτερες χροιές που δημιουργούν μάλλον κατάθλιψη όσο βαθύτερες είναι (δηλαδή όσο πλησιάζουν προς το μαύρο που είναι η απουσία κάθε χρώματος), εκτός αν συνδυάζονται με άνθη ανοικτότερου χρώματος ή φωτεινότερους χρωματισμούς. Το ίδιο γίνεται και με τα απλά χρώματα π.χ. το κίτρινο δημιουργεί αισιοδοξία γιατί έχει συνδεθεί με τον ήλιο, το κόκκινο το αίσθημα της θερμότητας, αντίθετα με το πράσινο που δίνει το αίσθημα της δροσιάς ενώ το μπλε φέρνει ηρεμία κ.τ.λ. Ανάλογα λοιπόν με το αίσθημα που δημιουργούν, στα περισσότερα άτομα, τα χρώματα ξεχωρίζουν σε **α) θερμά** από το κόκκινο μέχρι το κίτρινοπράσινο (Κύκλος χρωμάτων) που είναι και φωτεινά χρώματα (από ψυχολογική άποψη δίνουν την εντύπωση ότι πλησιάζουν τον παρατηρητή) και **β) ψυχρά** από το πράσινο μέχρι το ερυθροϊώδες που θεωρείται ότι φέρουν ηρεμία και δημιουργούν το αίσθημα ότι απομακρύνονται από τον παρατηρητή.

Ο τρόπος που συνδυάζονται και χρησιμοποιούνται τα χρώματα στην ανθική σύνθεση συνηθίζεται να λέγεται αρμονία χρωμάτων και σχετικά διακρίνουμε τις παρακάτω περιπτώσεις.

Η **μονοχρωματική** αρμονία σχηματίζεται από παραλλαγές δηλαδή αποχρώσεις και τόνους ενός μόνο χρώματος του φάσματος χωρίς να περνάμε δεξιά ή αριστερά στον κύκλο των χρωμάτων. Η ποικιλία σ' αυτή την περίπτωση δημιουργείται με τη χρησιμοποίηση των υλικών δηλαδή ανθέων, φυλλωμάτων, ανθοδοχείου ή συμπληρωματικών διακοσμητικών στοιχείων με διαφορετική

υφή.

Η **ανάλογη** αρμονία σχηματίζεται από γειτονικά χρώματα στον κύκλο των χρωμάτων. Συνήθως σχηματίζεται από δύο ή τρία μόνο γειτονικά χρώματα, αλλά μπορεί να επεκταθεί και στα τέσσερα. Η ανάλογη αρμονία είναι ίσως η περισσότερο συνηθισμένη επειδή παρουσιάζει αυτή τη ρυθμική ροή των χρωμάτων και επειδή τα χρώματα καθώς μοιράζονται τα χαρακτηριστικά τους είναι περισσότερο εύκολο να αφομοιωθούν από το ματ παρά τα αντίθετα χρώματα με τις οξείες διαφορές τους. Επειδή επίσης μερικά χρώματα είναι αρκετά ζηηρά με τη βαθμιαία μετάβαση στις άλλες αποχρώσεις, αυτή η έντονη εντύπωση μετριάζεται .

Στη **συμπληρωματική** ή **αντίθετη** αρμονία και στην απλούστερη μορφή της συνδυάζονται δύο χρώματα που βρίσκονται ακριβώς απέναντι στον Κύκλο των χρωμάτων. Σε μία αντίθετη με ένα ψυχρό απέναντι σε ένα θερμό χρώμα, ένα πρωτεύον απέναντι σε ένα δευτερεύον, το καθένα κάνει περισσότερο έντονη την ισχύ του άλλου. Καθώς δε το όνομα υπονοεί, το ένα χρώμα συμπληρώνει το άλλο, δηλαδή το πρωτεύον χρώμα που υπάρχει, συμπληρώνεται από το δευτερεύον που έχει τις ποιότητες των δύο άλλων πρωτευόντων δηλ. π.χ. το κόκκινο συμπληρώνεται από το πράσινο που έχει τις ποιότητες του κίτρινου και του μπλε.

Συνδυασμοί με συμπληρωματική αρμονία μπορούν να γίνουν και με τριτεύοντα χρώματα όπως κιτρινοπράσινο με κόκκινο-ιώδες ή μπλε-πράσινο με κόκκινο-πορτοκαλί καθώς και από κάθε τόνο και απόχρωση που βρίσκονται απέναντι στον κύκλο των χρωμάτων.

Επειδή στη συμπληρωματική αρμονία χρησιμοποιούνται χρώματα με τόση διαφορά στο χαρακτήρα τους, υπάρχει η τάση να παρουσιάζονται ξένα το ένα προς το άλλο ή να παρουσιάζονται σε στρώματα ή ομάδες, αν δεν ενωποιηθούν με την κυριαρχία του ενός πάνω στο άλλο. Επειδή επίσης αυτή η τοποθέτηση χρωμάτων μπορεί να οδηγήσει σε ακρότητες μπορεί να χρησιμοποιηθεί συνδυασμός του ενός χρώματος και έτσι να δημιουργήσει μια

περισσότερο ήπια εντύπωση ενώ διατηρείται ο χαρακτήρας των αντιθέτων. Δηλαδή π.χ. το μπλε μπορεί να συνδυαστεί αντί με πορτοκαλί με το κίτρινο - πορτοκαλί μαζί με το κόκκινο-πορτοκαλί. Αυτός ο σχηματισμός είναι περισσότερο επιτυχημένος μόνο όταν το ένα χρώμα είναι πρωτεύον ή δευτερεύον και το άλλο σχηματίζεται από δύο τριτεύοντα.

Υπάρχουν και άλλοι τρόποι συνδυασμού των χρωμάτων, αλλά καλύτερα να αποφεύγονται από τους αρχάριους γιατί δύσκολα δημιουργείται ενότητα στη σύνθεση. Ένας καλός οδηγός ακόμη και για το ξεκίνημα είναι να τοποθετούνται τα άνθη κοντά, πριν από τη διευθέτηση, και να δοκιμάζεται αν είναι ευχάριστα στη θέα ή αν ταιριάζουν. Στη γενική εκλογή των χρωμάτων που θα έχει η σύνθεση πρέπει να υπολογίζεται το χρώμα του ανθοδοχείου καθώς και τα χρώματα που υπάρχουν στο χώρο που θα τοποθετηθεί.

3.4. Κανόνες και αρχές του ανθικού σχεδίου

Οι αρχές είναι βασικοί νόμοι, θεμελιώδεις αλήθειες και μέθοδοι λειτουργίας που έχουν δοκιμαστεί επί αιώνες. Η δημιουργία μιας θαυμάσιας ανθικής εικόνας εξαρτάται από την κατάλληλη χρήση των αρχών αυτών που δεν πρέπει να συγχέονται με τους κανόνες, οι οποίοι μπορούν να τροποποιούνται, ενώ οι αρχές όχι. Μερικοί τέτοιοι κανόνες είναι:

- 1) Το ύψος της συνθέσεως πρέπει να είναι 1 1/2 φορά μεγαλύτερο από το ύψος ή πλάτος των δοχείων.
- 2) Να χρησιμοποιείται πάντοτε περιττός αριθμός ανθέων.
- 3) Να μη χρησιμοποιούνται ποτέ μαζί νωπά και ξερά φυτικά υλικά.
- 4) Να τοποθετούνται πάντοτε τα σκοτεινά χρώματα στον πυθμένα και τα φωτεινά στην κορυφή.
- 5) Να μην χρησιμοποιούνται ποτέ εξωτικά ή άνηθ ξένων χωρών μαζί με εγχώρια (ή καλλιεργούμενα με αυτοφυή).
- 6) Πάνω σ' ένα τραπέζι να τοποθετείται πάντοτε μία οριζόντια σύνθεση.
- 7) Να μη γίνεται ποτέ διασταύρωση γραμμών.
- 8) Τα δοχεία τοποθέτησης της σύνθεσης να ανταποκρίνονται στην αξία των ανθέων της σύνθεσης π.χ. τα τριαντάφυλλα μπορεί να τοποθετηθούν σε μία κρυστάλλινη ή ασημένια βάση, ενώ οι μαργαρίτες σε πήλινα δοχεία.

Οι αρχές του ανθικού σχεδίου διακρίνονται σε:

α) Βασικές ή μεγάλες

1) Ισορροπία.

Σε μία ανθική σύνθεση ισορροπία είναι η ίση κατανομή του οπτικού βάρους σε κάθε πλευρά ενός κάθετου κεντρικού άξονα (φανταστικού ή πραγματικού) και σε ένα οριζόντιο επίπεδο. Υπάρχουν δύο είδη ισορροπίας, η συμμετρική (ή τυπική) [σχ. 7α] και η ασύμμετρη ή άτυπη [σχ. 7β].

Συμμετρική ισορροπία. Ίσα οπτικά βάρη κατανέμονται σε ίσες αποστάσεις από τον κεντρικό άξονα, σε αντίθετες κατευθύνσεις και σε οριζόντιο

επίπεδο. Ένας κεντρικός άξονας (κάθετος) χωρίζει τη σύνθεση σε δύο όμοια (ή σχεδόν όμοια μισά, εφόσον τα οπτικά βάρη είναι όμοια). Το κεντρικό σημείο είναι στη βάση του κάθετου άξονα. Τύποι σχεδίου με συμμετρική ισορροπία είναι συνήθως το ισόπλευρο ή ισοσκελές τρίγωνο, ο κύκλος και το ωειδές [σχ. 8α, β].

Ασύμμετρη ισορροπία. Άνισα οπτικά βάρη κατανέμονται σε άνισες αποστάσεις από τον κεντρικό άξονα, σε αντίθετες κατευθύνσεις και σ' ένα οριζόντιο πεδίο, ώστε να ισορροπούν μεταξύ τους. Το μικρό βάρος στη μεγάλη πλευρά ισορροπείται με περισσότερο υλικό στην αντίθετη πλευρά, το οποίο τοποθετείται πλησιέστερα προς το κέντρο [σχ. 8 γ, δ].

Ο τύπος σχεδίου είναι συνήθως το σκαληνό τρίγωνο.

Συμμετρική ισορροπία

α

Ασύμμετρη ισορροπία

β

Σχήμα 7

α

Αμφίπλευρη συμμετρική
ισορροπία

β

Συμμετρική ισορροπία
με τις δύο πλευρές
παρόμοιες αλλά
όχι εντελώς ίδιες

γ

Ασύμμετρο
τρίγωνο

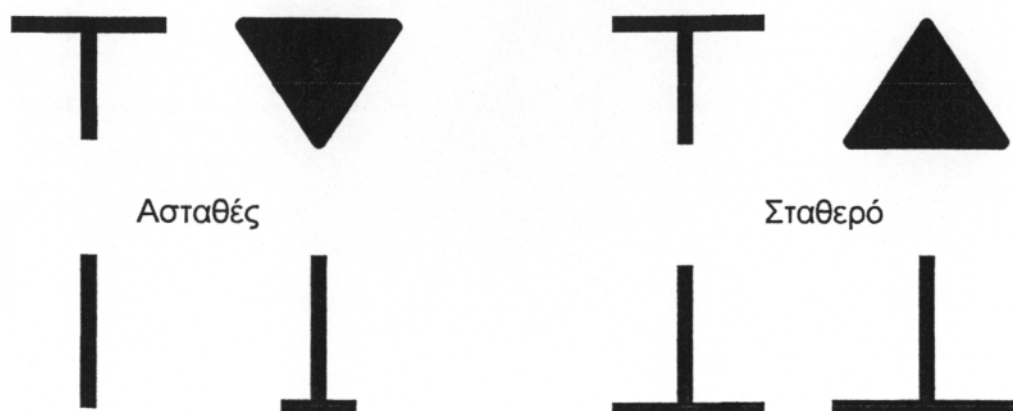
δ

Κατακόρυφο
σχέδιο με
ασύμμετρη
ισορροπία

Σχήμα 8

2) Σταθερότητα

Σταθερότητα είναι ίση κατανομή του βάρους κατά μήκος ενός τρίτου άξονα, σ' ένα κάθετο επίπεδο. Το βάρος δηλαδή δε συγκεντρώνεται όλο στην κορυφή, όπως π.χ. το σχήμα T. Το κεντρικό σημείο πρέπει να βρίσκεται χαμηλά στη σύνθεση και η βάση να μην είναι πολύ στενή. Όσο πιο μεγάλο πλάτος έχει η βάση, τόσο μεγαλύτερη είναι η σταθερότητα [σχ. 9].

Σχήμα 9

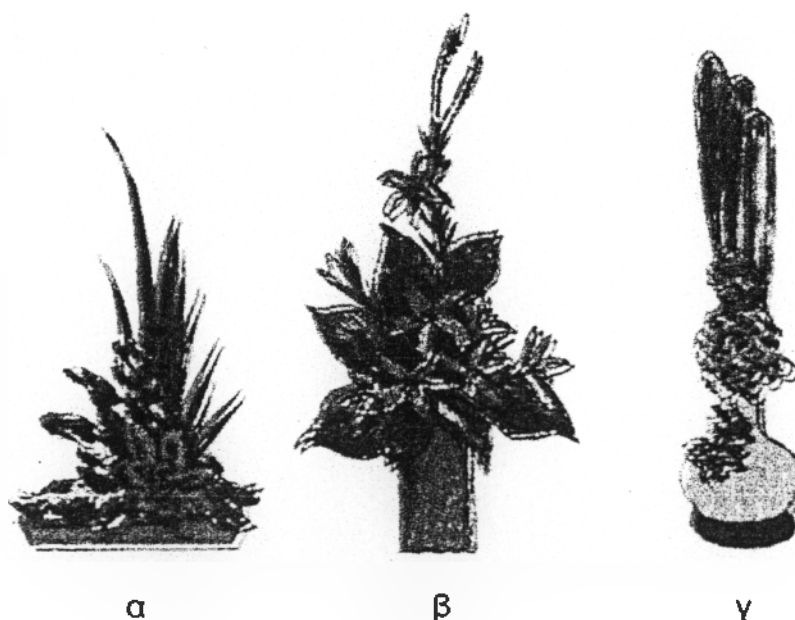
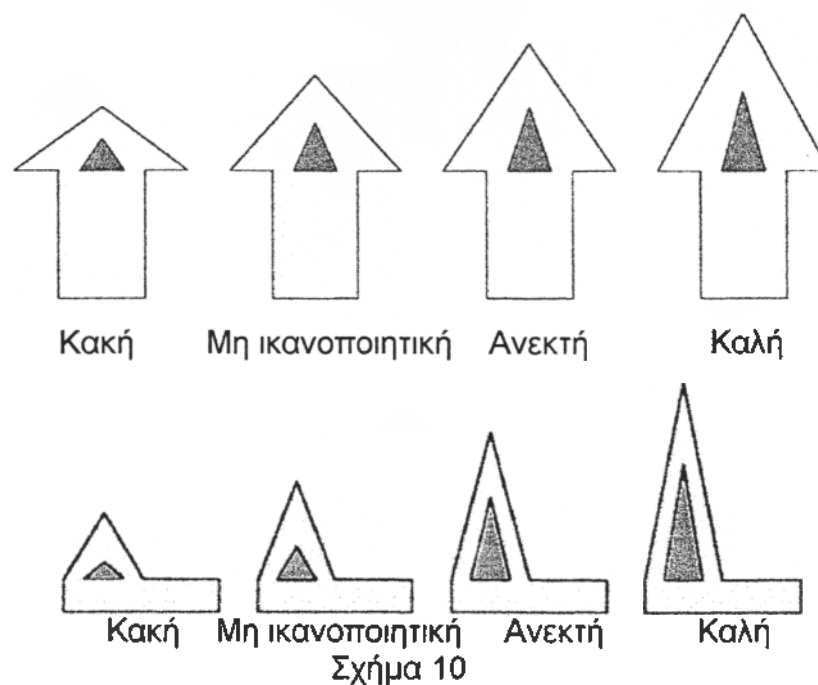
3) Αναλογία

Αναλογία είναι η σχέση μεγέθους μεταξύ των διαφόρων μερών ανθικής συνθέσεως (άνθη, φύλλωμα, δοχείο, διακοσμητικά, οι συμπαγείς περιοχές και τα κενά). Πολύ μικρά άνθη δίπλα στα πολύ μεγάλα, ένα πλατύ κενό συνέχεια ενός στενού, μία μικρή ομάδα ανθέων σ' ένα πολύ μεγάλο δοχείο, δεν έχουν καλή σχέση μεγέθους. Το μέγεθος του δοχείου θα προσδιορίσει το μέγεθος της συνθέσεως. Μια καλή αρχή μπορεί να γίνει με τον κανόνα "1 1/2 φορά το ύψος ή το πλάτος του δοχείου". Μία σύνθεση που έχει το ίδιο ή λίγο μεγαλύτερο ύψος απ' ό,τι το δοχείο δεν προκαλεί ευχαρίστηση, γιατί υπάρχει μεγάλη ομοιότητα. Αντίθετα εάν έχει πολύ μεγάλο ύψος δεν έχει σταθερότητα [σχ. 10]. Κατά την κατασκευή μιας συνθέσεως πρέπει να λαμβάνονται υπόψη τέσσερις περιοχές.

Το φόντο πρέπει να είναι μεγαλύτερο. Μπορούν να χρησιμοποιηθούν κλάδοι, ραβδόμορφα φύλλα ή άνθη, οφθαλμοί ή πολύ μικρά άνθη για να σχηματιστεί το περίγραμμα και να δώσει τις μακρύτερες, ισχυρότερες γραμμές.

Η μεσαία περιοχή θα είναι μικρότερη, με μέσου μεγέθους μισάνοιχτα άνθη, μικρότερα στελέχη και μέσης αποχρώσεως.

Η εμπρός περιοχή ή κέντρο του ενδιαφέροντος, είναι μικρότερη αλλά η πιο σημαντική περιοχή, συνήθως μόλις πάνω από το χείλος του δοχείου, με τα μεγαλύτερα άνθη και τα δυνατότερα χρώματα. Το δοχείο προσδιορίζει το μέγεθος, το σχήμα, την υφή και το χρώμα της θέσεως [σχ. 11].

Σχήμα 11: α. Ύψος περίπου 2 φορές μεγαλύτερο του μήκους του δοχείου. β. Το ύψος (2 φορές μεγαλύτερο από το ύψος του δοχείου) φαίνεται μεγαλύτερο χάρη στα κατάλληλα φύλλα. γ. Τα φύλλα επαναλαμβάνουν το σχήμα του δοχείου και έχουν περίπου το ίδιο ύψος με αυτό. Όμως χάρη στο χαμηλότερο κεντρικό σημείο η αναλογία βελτιώνεται σημαντικά.

4) Η κλίμακα

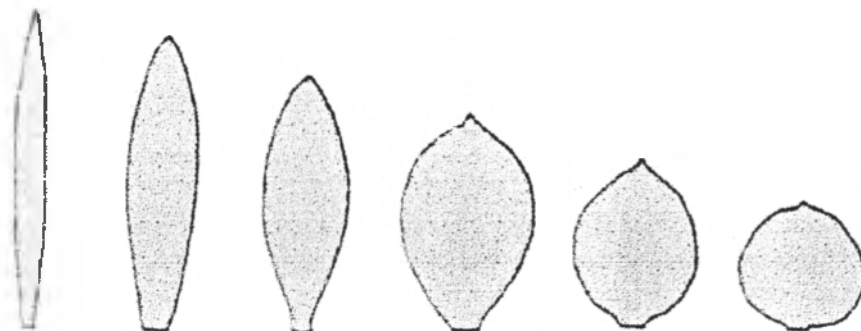
Η κλίμακα αναφέρεται στη σχέση μεταξύ της συνθέσεως και του περιβάλλοντος. Μια μινιατούρα δεν έχει θέση πάνω σ' ένα τραπέζι φαγητού, ούτε μία ψηλή σύνθεση μέσα σ' ένα δίσκο δίπλα στο κρεβάτι.

5) Ο ρυθμός

Αφορά την τοποθέτηση κατά κανονικά διαστήματα, που δίνει το αίσθημα της κινήσεως και μεταφέρει το μάτι μαλακά μέσα στο σχέδιο, αρχίζοντας από το κεντρικό σημείο και καταλήγοντας σ' αυτό. Η κανονική ακολουθία μεγεθών, σχημάτων, χρωμάτων και υφής είναι ουσιώδης. Η επανάληψη και η αλλαγή παίζουν σπουδαίο ρόλο σ' ένα καλό ρυθμό.

Η κατεύθυνση της εξωτερικής επιφάνειας. Άνθη που είναι όλα στραμμένα προς τα εμπρός μπορεί να μην κινούν το ενδιαφέρον. Εάν πάλι βλέπουν προς οποιαδήποτε κατεύθυνση μπορεί να προκαλέσουν σύγχυση. Η αλλαγή της κατευθύνσεώς τους από επάνω και πίσω (στην κορυφή) προς τα πλάγια ή προς τα εμπρός, ώστε να βλέπουν προς ένα κεντρικό σημείο, θα έχει ως αποτέλεσμα ένα ομαλό χαριτωμένο ρυθμό.

Σχήμα. Ο συνδυασμός ανθέων με διαφορετικά, αλλά συγγενή σχήματα. Η εξωτερική κατεύθυνση που παίρνει ένα άνθος μεταβάλλει το φαινομενικό του σχήμα. Ένα στρογγυλό άνθος που βλέπει προς τα πάνω φαίνεται ωοειδές [σχ. 12].

Σχήμα 12

Ρυθμός σχήματος-Γραμμικός προς στρογγυλό

Μέγεθος. Η βαθμιαία αλλαγή στο μέγεθος από το μικρότερο, στα εξωτερικά άκρα, μέχρι το μεγαλύτερο, στο κέντρο του ενδιαφέροντος. Π.χ. ένα μπουμπούκι, ένα μισάνοικτο κι ένα τελείως ανοικτό άνθος τριανταφυλλιάς είναι καλά παραδείγματα μεγέθους και ρυθμού.

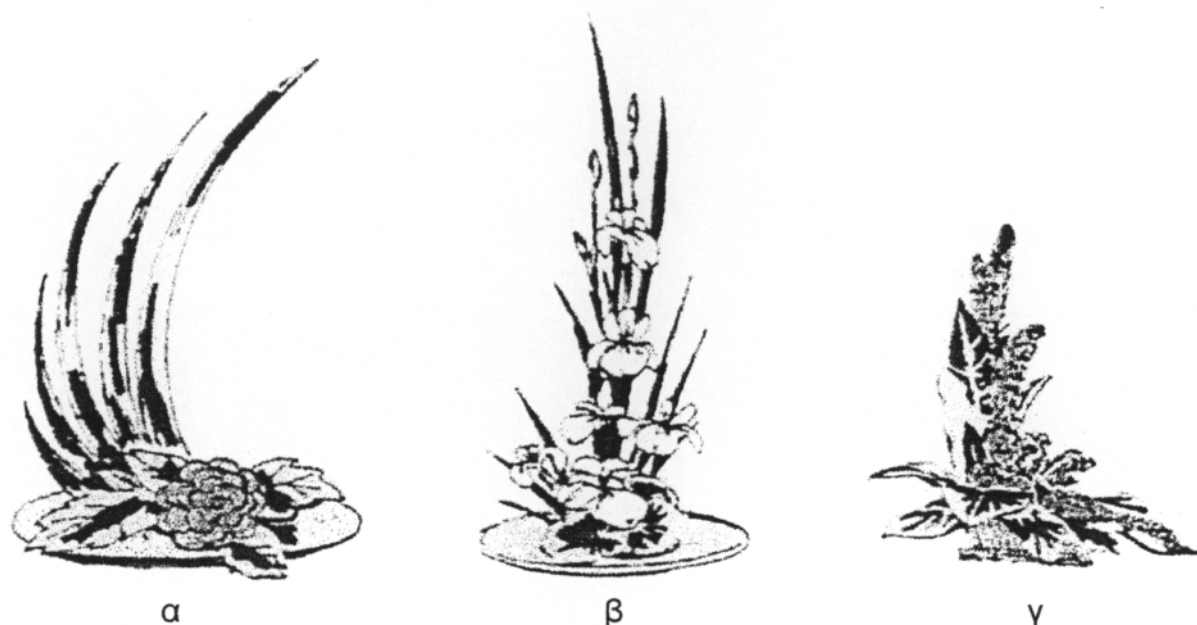
Χρώμα. Το χρώμα επίσης πρέπει ν' αλλάζει βαθμιαία από τη μια απόχρωση στην άλλη (κίτρινο προς πορτοκαλί), από τη μια ένταση στην άλλη (φωτεινό κίτρινο προς σκούρο κίτρινο).

6) Ο προσανατολισμός

Ο προσανατολισμός εκφράζει την κατανομή των ενοτήτων γύρω από έναν κεντρικό άξονα και την κατεύθυνση που παίρνουν τα υλικά σε σχέση προς τον άξονα. Εκφράζει δηλαδή ο προσανατολισμός την τρίτη διάσταση, το βάθος. Εάν μερικές γραμμές τοποθετούνται όπως οι ακτίνες ενός ανεμιστήρα, η σύνθεση θα είναι επίπεδη χωρίς βάθος. Εάν μερικές δείχνουν προς τα πίσω και μερικές προς τα εμπρός, τότε δημιουργούν βάθος .

α)Μια ρυθμική γραμμή των φύλλων του κρίνου είναι διατεταγμένη σε υψομετρικές αποστάσεις που μεταφέρουν το μάτι γρήγορα προς το κεντρικό σημείο, αλλά σε ομαλά στάδια β)Το φύλλωμα των κρίνων σχηματίζει τις κύριες γραμμές, τα άνθη αρχίζουν από μπουμπούκια μέχρι τελείως ανοικτά άνθη και από κατεύθυνση προς τα πάνω(κορυφή)μέχρι προς τα εμπρός (στο κέντρο του ενδιαφέροντος) γ)Ο προσανατολισμός των ανθέων και των φύλλων δημιουργεί ρυθμό.[σχ.13]

Σχήμα 13

7) Η αρμονία

Η αρμονία έχει σχέση με τις αισθητικές ποιότητες περισσότερο παρά με τις φυσικές ιδιότητες. Αρμονία σημαίνει κάτι το ευχάριστο, ελκυστικό και χωρίς αταίριαστα ή ασύμφωνα σημεία. Σε μία αρμονική σύνθεση όλα τα στοιχεία άνθη, φύλλα, δοχεία, διακοσμητικά και φόντο, βρίσκονται σε πλήρη συμφωνία το ένα με το άλλο. Η αρμονία είναι το τελικό αποτέλεσμα της γνώσεως και της εφαρμογής όλων των αρχών. Μερικές παγίδες που πρέπει να αποφεύγονται κατά τη δημιουργία της αρμονίας είναι οι εξής :

- 1) Η διασταύρωση γραμμών σε βαθμό που κάθε γραμμή οδηγεί το μάτι σε αντίθετες κατευθύνσεις.
- 2) Η δημιουργία εσώκλειστων διαστημάτων, όπου δύο γραμμές συναντώνται ή φαίνονται ότι συναντώνται στα άκρα της.
- 3) Πολύ οξείες γωνίες.
- 4) Ο συνωστισμός ή διασκορπισμός χρωμάτων.
- 5) Πάρα πολλά χρώματα.
- 6) Πάρα πολλά υλικά, συνωστισμένα και με πολύ λίγα κενά.
- 7) Εφαπτόμενες γραμμές (απότομη αλλαγή στη διεύθυνση).
- 8) Πολύ έντονη μεταβολή στα μεγέθη, σχήματα, υφή και χρώματα.
- 9) Πάρα πολύ μεγάλη ή πολύ μικρή ποικιλία στα διαφορετικά στοιχεία.
- 10) Ένα δοχείο που κυριαρχεί πολύ.

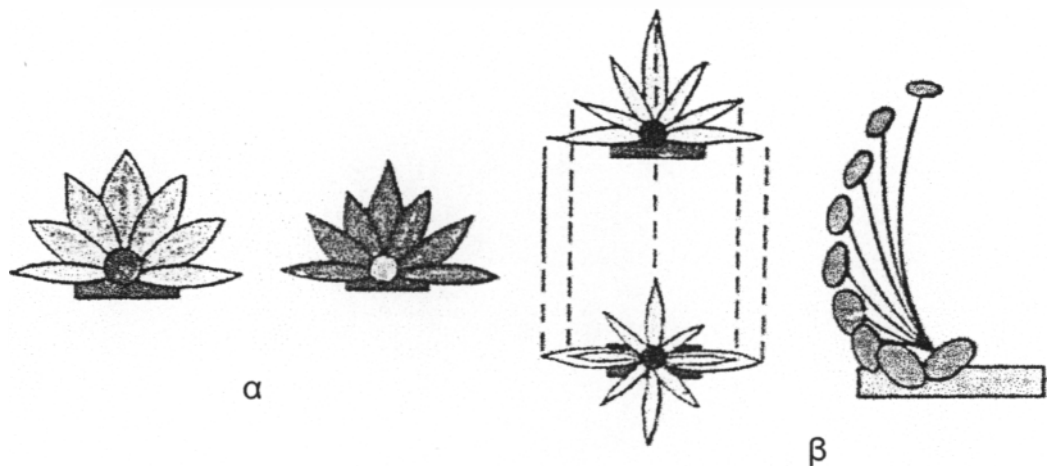
- 11) Στελέχη που δεν συναντώνται στο κεντρικό σημείο, αλλά που φαίνονται να προχωρούν χωριστά.
- 12) Παράλειψη οποιασδήποτε αρχής.

8) Η συμμετρία

Συμμετρία σημαίνει ομορφιά του σχήματος. Επιτυγχάνεται με την κανονική, ακριβή και ρυθμική τοποθέτηση των ομοίων στοιχείων γύρω ή κατά μήκος ενός κεντρικού σημείου ή άξονα.

Αμφίπλευρη συμμετρία. Τα ίδια άνθη και φύλλα, μεμονωμένα ή σε πανομοιότυπες ομάδες, τοποθετούνται στις ίδιες θέσεις σε κάθε πλευρά του κεντρικού άξονα και στο ίδιο επίπεδο. Δεν πρέπει να συγχέεται με τη σύμμετρη ισορροπία στην οποία οι αντίθετες πλευρές μπορεί ή όχι να είναι πανομοιότυπες [σχ. 14α].

Ισοδιάστατη συμμετρία. Οι διάφορες ομάδες τοποθετούνται γύρω από ένα κεντρικό άξονα, τα στελέχη γίνονται βραχύτερα καθώς κυρτώνονται προς τα έξω, προς τα εμπρός και προς τα κάτω. Ο έλικας μπορεί να είναι μισή, 3/4, ή πλήρης στροφή. Μπορεί να έχει μία, δύο ή τρεις γραμμές. Όταν χρησιμοποιούνται περισσότερες από τρεις γραμμές πρέπει να είναι παράλληλες και αρκετά κοντά η μία στην άλλη. Αυτό είναι ένα καλό σχέδιο για άνθη ενός μεγέθους, σχήματος και χρώματος [σχ. 14β].

Σχήμα 14

β) Μικρότερες αρχές

Εκτός, των μεγάλων αρχών υπάρχουν και μερικές εξίσου σημαντικές συμπληρωματικές αρχές που πρέπει να εφαρμοστούν. Αυτές είναι:

Η ενότητα. Η ενότητα είναι το δέσιμο όλων μαζί εκείνων των μερών της συνθέσεως των φυτικών υλικών, του δοχείου, των διακοσμητικών, του φόντου, έτσι, ώστε το κάθε μέρος να είναι στη σωστή του θέση και ν' αποκλείει οτιδήποτε δεν ταιριάζει, ή δεν προσθέτει κάτι στην εικόνα.

Μία τελείως κίτρινη σύνθεση σ' ένα τελείως μπλε δοχείο δεν έχει ενότητα. Εάν όμως προστεθεί λίγο μπλε στο κέντρο του ενδιαφέροντος θα δέσει αρμονικά με το μπλε του δοχείου. Μερικά φύλλα ή άνθη γύρω από το χείλος του δοχείου θα σπάσουν την ευθεία γραμμή του και θα δέσουν από τα δύο μέρη μαζί.

Η κυριαρχία. Ένα στοιχείο βρίσκεται σε μεγαλύτερη ποσότητα από ένα άλλο, ώστε να υπάρχει έμφαση σε μία γραμμή, σχήμα, μέγεθος ή χρώμα ενώ άλλα στοιχεία βρίσκονται σε δεύτερη θέση.

Εάν χρησιμοποιείται ένα στρογγυλό άνθος με ένα ραβδόμορφο, χρησιμοποιήστε περισσότερα από ένα. μέσο και ένα μεγάλο άνθος, όλα του ίδιου μήκους, το μεγάλο θα κυριαρχήσει λόγω του μεγέθους του.

Μη χρησιμοποιείται χρώματα σε ίσες ποσότητες, γιατί ανταγωνίζονται την προσέλκυση της προσοχής.

Η αντίθεση. Είναι η τοποθέτηση των στοιχείων με τέτοιο τρόπο, ώστε οι διαφορές τους να φαίνονται και να τους δίνεται έμφαση, για ν' ανακουφίζεται η μονοτονία όμως πρέπει να γίνεται με μέτρο. Υπάρχει αντίθεση στο χρώμα, αλλά και στο σχήμα (ένα στρογγυλό άνθος μ' ένα ραβδόμορφο), στη γραμμή (μία καμπύλη με μία ευθεία ή μία διαγώνια με μία κάθετη), στο μέγεθος (μεγάλο με μικρό), στην υφή (μουντό με λαμπερό).

Το κεντρικό σημείο. Κέντρο ενδιαφέροντος. Πρόκειται για δύο έννοιες που αν και σημαίνουν το ίδιο πράγμα, δεν είναι εντελώς ταυτόσημες.

Το κεντρικό σημείο. Είναι το σημείο της συνθέσεως που πρώτο ελκύει το

μάτι, χωρίς όμως και να το εμποδίζει να απομακρυνθεί. Εδώ τοποθετούνται τα μεγάλα άνθη, τα δυνατότερα χρώματα, τα πιο ασυνήθιστα φύλλα. Μπορεί να είναι στο κέντρο ή όχι της συνθέσεως, ανάλογα με την ισορροπία που χρησιμοποιείται. Πρέπει να είναι χαμηλά για περισσότερη σταθερότητα, όχι όμως συμπιεσμένα ή με σπές. Μπορεί να υπάρχουν περισσότερα τέτοια σημεία (π.χ. εμπρός και πίσω) αρκεί να μην ελκύουν το μάτι και τα δύο την ίδια στιγμή. Μπορεί να μην υπάρχει καθόλου κεντρικό σημείο. Το ρόλο αυτό τότε τον παίζει η ίδια η σύνθεση.

Το κέντρο του ενδιαφέροντος. Η περιοχή αμέσως και πάνω από το κεντρικό σημείο.

Η επανάληψη. Η επανάληψη των ιδίων στοιχείων κουράζει, εκτός εάν γίνεται βαθμιαία με μικρές αλλαγές. Αντί της χρήσεως ανθέων ενός χρώματος και μεγέθους, μπορούν να χρησιμοποιηθούν διάφορα μεγέθη, από το μικρό μέχρι το μεγάλο και χρώματα από το ανοικτό μέχρι το σκούρο.

Στη σύνθεση μπορεί να επαναληφθεί ο τύπος του δοχείου (χρώμα, σχήμα, κ.λπ.).

Η μεταβολή. Η βαθμιαία μεταβολή από το ένα χρώμα στο άλλο, από το ένα μέγεθος στο άλλο, από το ένα σχήμα στο άλλο. Με μικρά, μεσαίου μεγέθους και μεγάλα άνθη γίνεται καλή μεταβολή. Εάν αφαιρεθεί το μεσαίο, η μεταβολή εξαφανίζεται και έχουμε αντίθεση.

Μεταβολή είναι η απαλή ροή ή κίνηση από το κέντρο του ενδιαφέροντος προς τα εξωτερικά άκρα της συνθέσεως, μέσω μιας περιοχής που συνδέει το κεντρικό σημείο με το περίγραμμα της συνθέσεως. Μια σύνθεση μπορεί να έχει θαυμάσιες γραμμές και ένα ωραίο κεντρικό σημείο, αλλά τίποτε που να τα συνδέει και να τα δένει μαζί.

4. ΑΝΘΟΔΕΣΜΗ ΝΥΦΗΣ

Εικ.14

Είναι μια ειδική κατασκευή μπουκέτου, η οποία πρέπει να έχει ορισμένα χαρακτηριστικά της νύφης και το είδος της τελετής. Επί πλέον, πρέπει να είναι κατασκευασμένη με προσοχή, να είναι ανθεκτική. Κατά την επιλογή του τύπου της νυφικής ανθοδέσμης πρέπει να λαμβάνονται υπόψη ορισμένοι παράγοντες όπως:

- Τα ιδιαίτερα χαρακτηριστικά της νύφης. Ο χαρακτήρας, το χρώμα των μαλλιών και του δέρματος, το ύψος της, είναι μερικά από αυτά. Ιδιαίτερα το ύψος θα πρέπει να λαμβάνεται υπόψη κατά κύριο λόγο. Σε ψηλά άτομα ταιριάζουν καλύτερα μεγάλα μπουκέτα, με μεγάλα κυρίως άνθη. Ωστόσο και

μικρότερα άνθη, φυλλώματα και συμπληρωματικό υλικό είναι απαραίτητα προκείμενου να έχουμε ένα ανάλαφρο αλλά ταυτόχρονα και επίσημο αποτέλεσμα. Αντίθετα, σε μικρόσωμα, λεπτά άτομα ταιριάζει καλύτερα ένα μικρό, κλασσικού στυλ, ημισφαιρικού ή σφαιρικού σχήματος μπουκέτο.

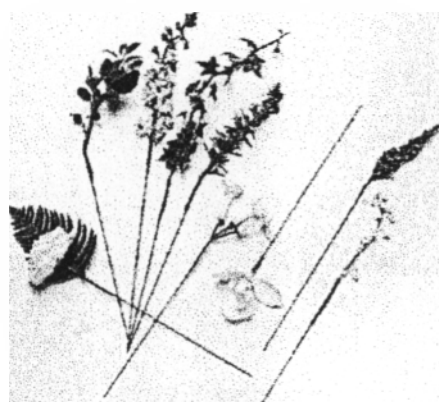
- Το νυφικό φόρεμα, κυρίως το μακρός του, καθορίζει σε μεγάλο βαθμό την επιλογή του μπουκέτου, καθώς και το είδος των υλικών που θα χρησιμοποιηθούν. Μακρύ φόρεμα συνδυάζεται καλύτερα με μπουκέτο λιτό, αναπτυγμένο σε ελεύθερο στυλ.

- Η ιδιαίτερη προτίμηση της νύφης σε κάποιο ή κάποια είδη λουλουδιών θα πρέπει να λαμβάνεται υπόψη.

- Τέλος, λαμβάνεται υπόψη ο οικονομικός παράγοντας.

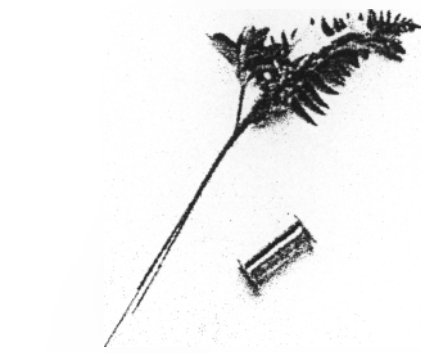
Η κατασκευή μιας νυφικής ανθοδέσμης ξεκινάει με την τοποθέτηση στο σημείο τομής του ανθικού στελέχους ενός μικρού διαβρεκτικού υλικού (βαμβάκι) ώστε τα λουλούδια να διατηρούν τη φρεσκάδα τους. Τα άνθη και τα φυλλώματα που θα χρησιμοποιηθούν πρέπει να τυλιχτούν (τα στελέχη τους) με ένα λεπτό σύρμα και στη συνέχεια αυτό να καλυφθεί από μια ταινία πράσινου χρώματος. Η ενέργεια αυτή δίνει τη δυνατότητα στον κατασκευαστή να χειρίζεται με μεγαλύτερη ελευθερία κινήσεων τα υλικά. Έτσι μπορεί να τους δώσει κατάλληλη λύση και την κατεύθυνση που απαιτεί η συγκεκριμένη σύνθεση.

Για την κατασκευή μιας ανθοδέσμης πρέπει πρώτα να ενσυρματοθούν όλα τα λουλούδια που θα χρησιμοποιηθούν (βλ. σελ.60).

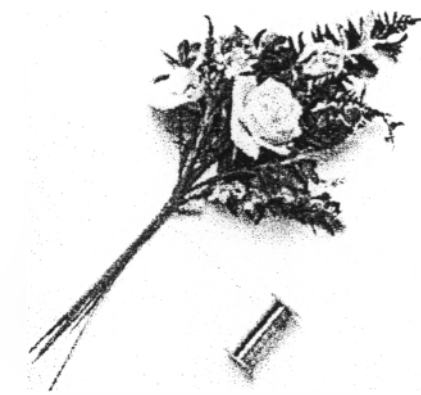
Εικ.15

Τοποθετούνται τα λουλούδια στις βάσεις

Εικ.16

Προσθέτονται λουλούδια για να πάρει σχήμα τριγωνικό

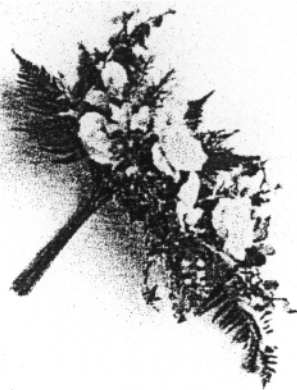
Εικ.17

Καλύπτεται όλο το σύρμα με τενία γουταππεργκας και λυγίζονται οι μίσχοι σε ορθή γωνία για να γίνει η λαβή του μπουκέτου

Εικ.18

Προστίθεται το υπόλοιπο υλικό

Εικ.19

Εικ.20

5. ΑΠΑΡΑΙΤΗΤΑ ΥΛΙΚΑ ΓΙΑ ΤΗ ΔΗΜΙΟΥΡΓΙΑ ΑΝΘΟΔΕΣΜΩΝ

Για τη δημιουργία ανθοδεσμών χρειάζονται τρία πράγματα:

1. Φυτικό υλικό
2. Ανθοδοχεία
3. Εργαλεία

5.1. Φυτικό υλικό

Το κυρίαρχο στοιχείο των ανθικών συνθέσεων είναι τα άνθη φυτών αυτοφυών (αγριολούλουδα) ή καλλιεργούμενων. Απαραίτητα είναι ορισμένα φυτά για το φύλλωμά τους, τα πλούσια διακλαδιζόμενα κλαδιά τους ή τους διακοσμητικούς καρπούς και σπόρους τους.

Ενδιαφέρον παρουσιάζουν φυτά καλλιεργούμενων σιτηρών, φυτά που φυτρώνουν κοντά στη θάλασσα ζιζάνια - αγρωστώδη με λεπτά ευθύγραμμα ή κεκαμμένα στελέχη αρχιτεκτονικής αξίας, το γρασίδι, διάφορα φρούτα και λαχανικά κ.λπ. Ιδιαίτερα προσελκύστηκα είναι τα εξωτερικά φυτά και άνθη εμπορίου.

5.1.1. Τύποι φυτικών υλικών

Τα φυτικά υλικά στις περισσότερες μαζικές και γραμμικές - μαζικές συνθέσεις και στα περισσότερα σύγχρονα σχέδια με λουλούδια χωρίζονται σε τρεις κατηγορίες. Κάθε κατηγορία καθορίζεται από τους τύπους λουλουδιών σε μία σύνθεση.

Καθώς θ' αναγνωρίζεις μερικά είδη φυτών, μπορεί να λειτουργήσεις διαφορετικά κάθε φορά με διάφορα στυλ συνθέσεων. Για παράδειγμα, οι ίριδες μπορούν να χρησιμοποιηθούν ως κυκλικά είδη σε ένα σχέδιο και ως επιμήκη είδη σ' ένα άλλο.

α) Επιμήκη

Τα μακρυστέλεχα λουλούδια, τα μακριά λογχοειδή φύλλα, ή τα κλαδιά χρησιμοποιούνται για να προσδιορίσουν τις βασικές δομικές γραμμές, πολλών παραδοσιακών συνθέσεων, συμπεριλαμβανομένων τις γραμμικές, μαζικές και γραμμικές - μαζικές συνθέσεις. Τα επιμήκη υλικά τοποθετούνται έτσι ώστε να υψώνονται προς τα πάνω και εξωτερικά από το κέντρο του βάζου, προσδιορίζοντας το πιο ακραίο σημείο στο περίγραμμα τόσο καλά όσο ο κεντρικός άξονας και άλλες προεξέχων γραμμές. Ο κεντρικός άξονας είναι η ψηλότερη και η περισσότερο εμφανής γραμμή και η άκρη του πρέπει να τοποθετείται απ' ευθείας πάνω από τη σύνθεση.

Κλασσικά παραδείγματα επιμήκων υλικών είναι οι γλαδίολοι, η φορσυθία, οι ίριδες κ.ά.

β) Κυκλικά

Τα υλικά αυτά είναι συνήθως μεγάλα, στρογγυλεμένα άνθη αλλά μπορεί να είναι και φύλλωμα ή ακόμα λαχανικά ή φρούτα. Τα υλικά αυτά αποτελούν το κέντρο ή τα κέντρα προσοχής σε μία σύνθεση.

Προσθέτοντας μετά τα επιμήκη υλικά, ενώνουν αυτά τις γραμμές μαζί. Συνήθως συγκεντρώνονται πάνω από το χείλος του βάζου, στο κέντρο μάλλον απ' τις άκρες της σύνθεσης.

Παραδείγματα των υλικών αυτών είναι τα τριαντάφυλλα, τα γαρύφαλλα, οι τουλίπες, τα χρυσάνθεμα, οι ντάλιες, οι ζέρμπερες, οι ορχιδέες κ.ά.

γ) Συμπληρωματικά που χρειάζονται για να δώσουν πληρότητα στη σύνθεση. Αν και στα επιμήκη και κυκλικά υλικά είναι ουσιώδη και δίνουν το χαρακτήρα, τα συμπληρωματικά δίνουν περισσότερο συγκεκριμένο σχήμα στη σύνθεση, κλείνουν τα κενά, απαλύνουν μεγάλες διαφορές στο σχήμα και μαλακώνουν στο περίγραμμα. Αυτό δε σημαίνει ότι πρέπει να γίνεται υπερβολικό γέμισμα, αλλά να χρησιμοποιούνται καθαρά σαν συμπλήρωμα με ενδιάμεσο μέγεθος ή σχήμα σε σύγκριση με τις γραμμικές ή κυκλικές μορφές. Η χρήση των συμπληρωματικών υλικών γίνεται εύκολα κατανοητή από τις απλές

ανθοδέσμες, όπου μαζί με τα γαρύφαλλα τοποθετούν ανθισμένους βλαστούς γυψοφίλης, με τα πολυανθή κλαδιά μυρτιάς και με τους γλαδίλους βλαστούς σπαραγγιού ή φύλλα από φτέρη.

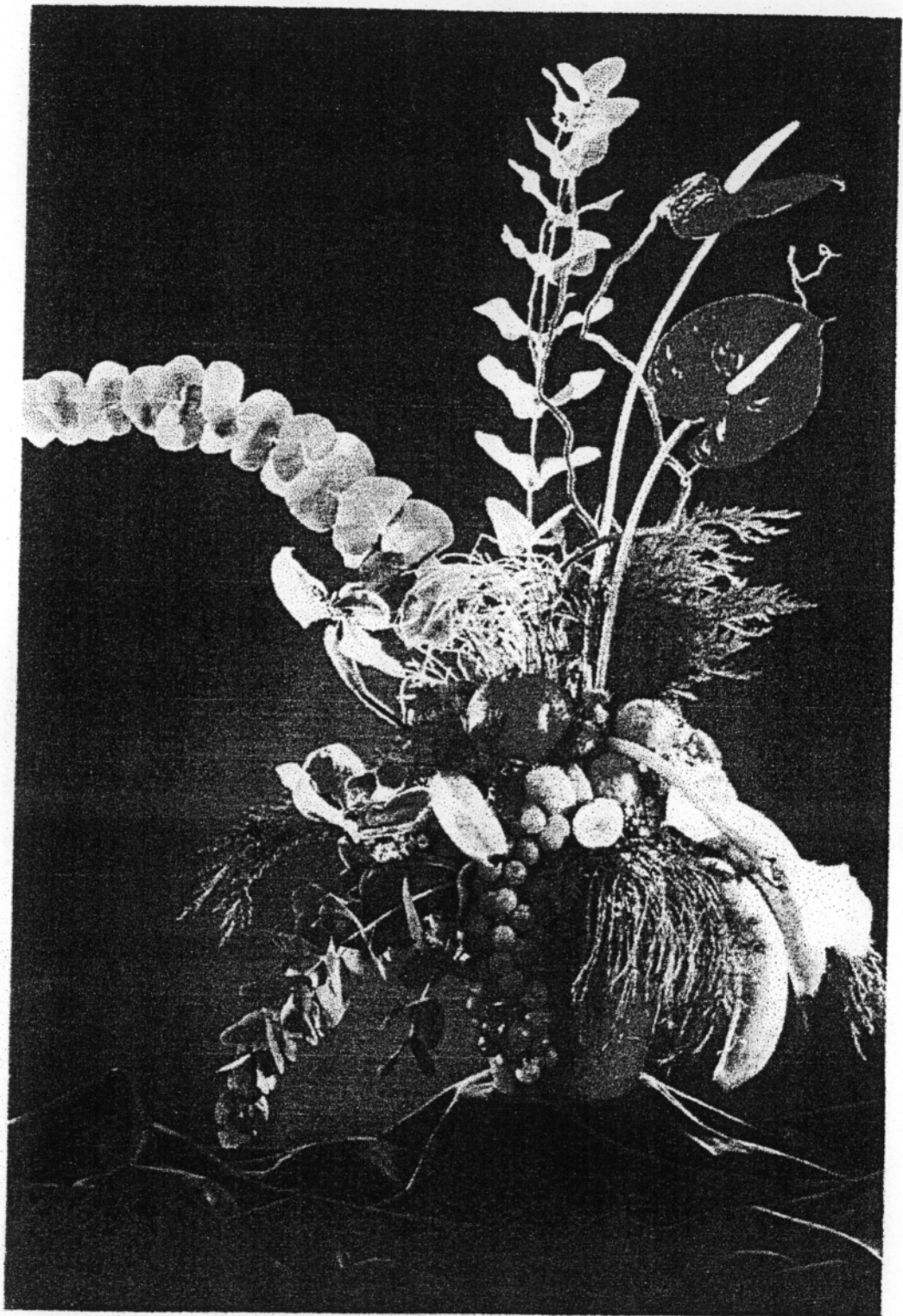
5.1.2. DELLA ROBBIA STYLED DESIGN

Η χρήση των φρούτων και των λαχανικών στην ανθοδετική έχει γίνει γνωστή ως Della Robbia Styled Design , από τον Ιταλό γλύπτη , διάσημο για τα πήλινα ανάγλυφα που απεικονίζουν φρούτα λουλούδια και λαχανικά . Η χρήση των φρούτων κ' των λαχανικών στην ανθοδετική τη βρίσκουμε στην ιστορία στην εποχή των Ελλήνων και των Αιγυπτίων. Το πρόσθετο στοιχείο που δίνουν τα φρούτα και τα άλλα λαχανικά στην ανθοδετική είναι άσχετο από την εποχή.[εικ.15]

Σήμερα εκτός από τα φρούτα και λαχανικά στην ανθοδετική χρησιμοποιούνται και αντικείμενα όπως αρκουδάκια και μπουκάλια ποτών.

Εικ.21

Εικ.22

Σύνθεση με φρούτα και άνθη

5.1.3. Τρόπος συλλογής του φυτικού υλικού

Η ώρα της μέρας που κόβονται τα άνθη μπορεί να επηρεάσει το χρόνο που θα διατηρηθούν. Σε γενικές γραμμές οι πρωινές και απογευματινές ώρες θεωρούνται οι καλύτερες οπότε τα άνθη είναι σε σπαργή και εφοδιασμένα με νερό, γιατί αυτές τις ώρες η διαπνοή είναι λιγότερο έντονη παρά τις μεσημεριανές ώρες.

Θα πρέπει να επιλέγονται άνθη που μόλις έχουν ανοίξει, με ισχυρά στελέχη, καθώς και άνθη με ανάλογο χρόνο διατήρησης στο βάζο γιατί μία σύνθεση φαίνεται φρέσκια μέχρι το πρώτο από τα είδη της να μαραθεί.

Επίσης τα στελέχη να κόβονται με ένα καθαρό κοφτερό μαχαίρι ή ψαλίδι των ανθοπωλών. Δεν πρέπει να συνθλίβονται στο σημείο της τομής για να μην φράσσονται τα αγγεία. Κόβονται συνήθως λοξά σε μεγαλύτερο μήκος απ' ό τι χρειάζεται και αφαιρούνται τα κατώτερα φύλλα.

5.1.4. Προετοιμασία υλικού

Πριν τη χρήση τους τα κομμένα άνθη θα πρέπει να σκληραγωγηθούν για μερικές ώρες δηλαδή οι ιστοί θα πρέπει να ενυδατωθούν πλήρως και να έρθουν σε σπαργή. Μερικές κατηγορίες φυτών όμως, απαιτούν κάποια ιδιαίτερη μεταχείριση:

- **Άνη με γαλακτώδη χυμό:** Οι παπαρούνες και άλλα άνθη με γαλακτώδη χυμό η άκρη του στελέχους πρέπει να σφραγισθεί ώστε να μην απορροφά πλέον νερό. Κατόπιν η άκρη βυθίζεται σε βραστό νερό ή περνά πάνω από φλόγα (μέχρι να μαυρίσει) για 20-30 sec. Θα πρέπει να προσέχουμε ώστε να μην καταστραφούν τα φύλλα και τα άνθη. Εάν τα στελέχη χρειάζεται να ξανακοπούν αργότερα, τα βυθίζουμε σε βραστό νερό ή τα περνάμε πάνω από φλόγα πάλι [σχ. 15α].
- **Άνη με ξυλώδη ή ημιξυλώδη στελέχη:** Δέντρα, θάμνοι και μερικά ξυλώδη και ημιξυλώδη ετήσια όπως τα χρυσάνθεμα χρειάζονται ειδική μεταχείριση για να διευκολυνθεί η απορρόφηση του νερού. Αφού

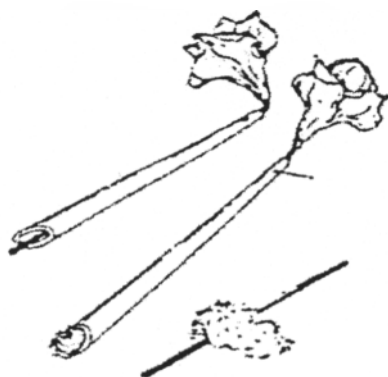
αφαιρεθεί ο φλοιός στη βάση του στελέχους, με κοφτερό μαχαίρι αυτή χαράσσεται δύο φορές κάθετα μεταξύ τους, μέχρι βάθος 2-3 cm, ώστε να διευκολύνεται η απορρόφηση νερού [σχ. 15β].

- **Άνθη με κοίλα στελέχη και βαρειά άνθη:** (Υάκινθος, ντάλια, αμαρυλλίδα κ.λπ.). Κατά μήκος των στελεχών αυτών των ανθέων μπορεί να περαστεί ένα λεπτό σωληνάκι ή καλαμάκι ώστε να αποφευχθεί το σπάσιμό τους από το βάρος του άνθους. Το στέλεχος γεμίζεται με νερό, φράσσεται με βαμβάκι και η άκρη του βυθίζεται σε βραστό νερό για λίγα δευτερόλεπτα [σχ. 15γ].

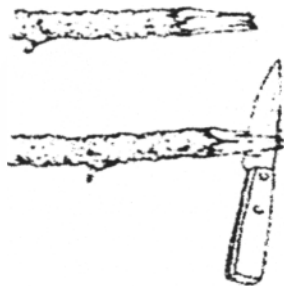
Σπουδαίο ρόλο στη διατήρηση της φρεσκάδας και της ζωής των ανθέων στο βάζο έχει το ξανακόψιμο (1-2 cm) της βάσης του στελέχους τους κάτω από το νερό, διαφορετικά σχηματίζονται φυσαλίδες αέρα μέσα στους ιστούς που εμποδίζουν την απορρόφηση νερού και προκαλούν γρήγορο μααρασμό. [σχ. 16]. Στη συνέχεια αρχίζει η διαδικασία της σκληραγώγησης. Τα στελέχη τοποθετούνται σε δοχείο με καθαρό χλιαρό νερό το οποίο καλύπτει το μεγαλύτερο μήκος τους καθώς και το φύλλωμα, φθάνοντας κάτω από το άνθος. Συνήθως το νερό περιέχει κάποιο πρόσθετο που επιμηκύνει τη διάρκεια ζωής των ανθέων. Τέτοια πρόσθετα εφοδιάζουν τους ιστούς με σάκχαρα και αποτρέπουν ή καθυστερούν την ανάπτυξη βακτηρίων και μυκήτων στο νερό. Στη συνέχεια τα δοχεία με τα άνθη ή τα άλλα φυτικά μέρη που προορίζονται για συνθέσεις, τοποθετούνται σ' ένα σκοτεινό, δροσερό και υγρό χώρο, για οκτώ ώρες περίπου.

α. στελέχη με γαλακτώδη χυμό

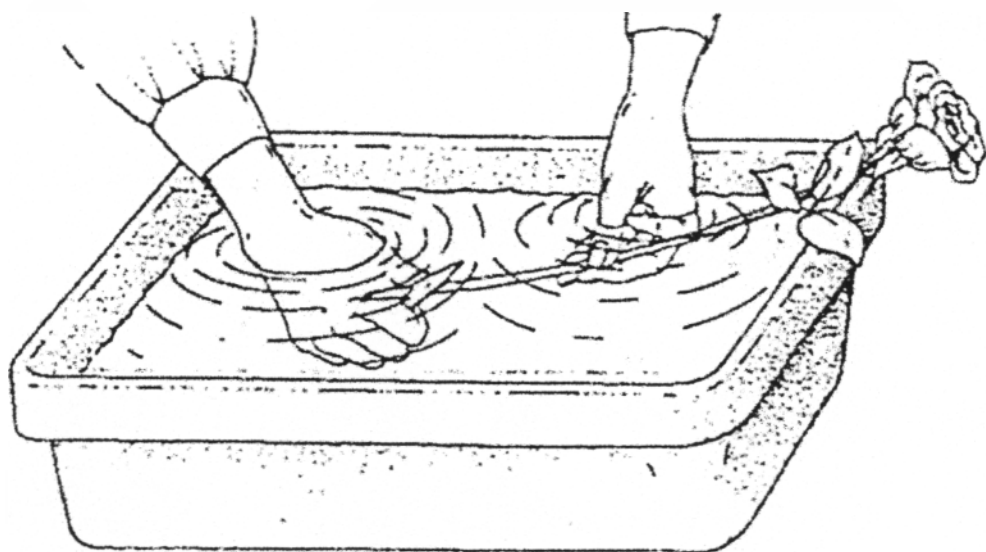

γ. κοίλα στελέχη

β. στελεχη ξυλώδη
ή ημιξυλώδη

Σχήμα 15: Ιδιαίτερη μεταχείριση ορισμένων κατηγοριών φυτών πριν τη σκληραγώγηση

Σχήμα 16: Ξανακόψιμο του στελέχους κάτω από το νερό αποτρέπει τον εγκλωβισμό φυσαλίδων αέρα μέσα στα αγγεία του ξύλου.

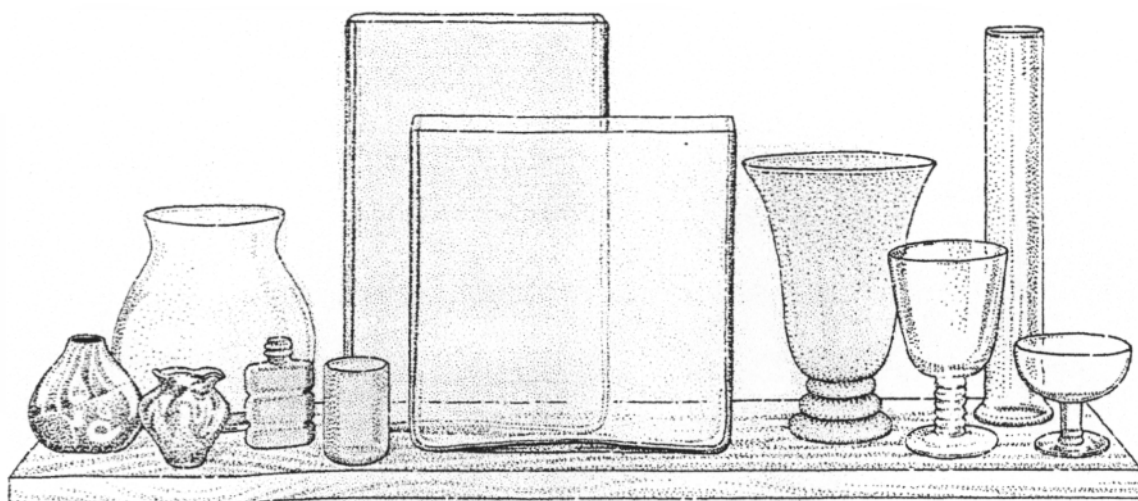
5.2. Ανθοδοχεία

Για την ανθοδετική, χρησιμοποιούνται σήμερα πολλά είδη ανθοδοχείων τόσο σε βιομηχανοποιημένη μορφή, όσο και σε χειροποίητη, που διαφέρουν και ποικίλουν τόσο πολύ μεταξύ τους, όσον αφορά το υλικό κατασκευής τους, το σχήμα τους, το μέγεθος τους, τον όγκο τους, το χρώμα τους, τη σχέση τους ως προς το ύψος, μήκος και πλάτος που διαθέτουν, ώστε ο ανθοδέτης να έχει άπειρες επιλογές για άπειρους συνδυασμούς ανθέων και ανθοδοχείων.

1. Υλικά κατασκευής

Υπάρχει μεγάλη ποικιλία υλικών κατασκευής, στα οποία υπεισέρχεται και ο παράγοντας διαφάνεια, δηλαδή αν είναι διαφανή ή αδιαφανή.

α. Κρυστάλλινα και γυάλινα ανθοδοχεία. Κυκλοφορούν στην αγορά σε διάφορους χρωματισμούς και είναι πολύ κατάλληλα για υδροχαρή φυτά, γιατί δίνουν την εντύπωση ότι αναπτύσσονται στο φυσικό τους περιβάλλον και είναι πολύ εντυπωσιακά όταν τοποθετούνται σ' αυτά τριαντάφυλλα.

Σχήμα 17

β. Πορσελάνης ανθοδοχεία, που προσφέρονται σε μεγάλη ποικιλία σχημάτων, χρωμάτων και σχεδίων, χρησιμοποιούμενα κυρίως για ακριβά άνθη.

Σχήμα 18

γ. Πήλινα ανθοδοχεία, με μία υαλώδη επικάλυψη εσωτερικά και εξωτερικά για να μην τα διαπερνά το νερό, είναι πολύ κατάλληλα για μία καθημερινή διακόσμηση με απλά άνθη, μέσα στο σπίτι.

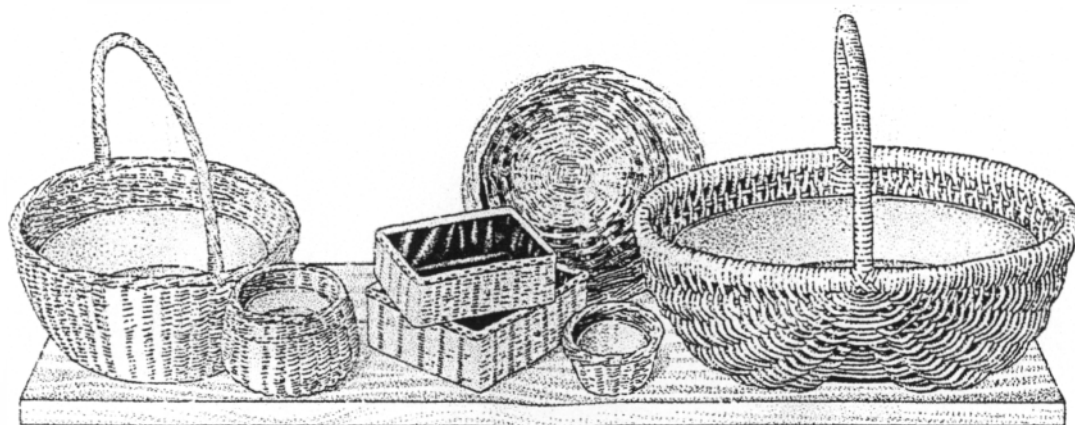
Σχήμα 19

δ. Τα μάρμαρα και οι πέτρες, σε γεωμετρικά ή ελεύθερα σχήματα, συνιστώνται για ανθικές συνθέσεις με αγριολούλουδα, γιατί συνδυάζονται μεταξύ τους πολύ ωραία, όπως και στη φύση.

ε. Κηροπήγια, κάθε υλικού και σχήματος, μπορούν να χρησιμοποιηθούν άριστα για ένα ή δύο έως τρία άνθη. Εμφανίζονται πολύ απλά, αλλά και επιβλητικά συγχρόνως.

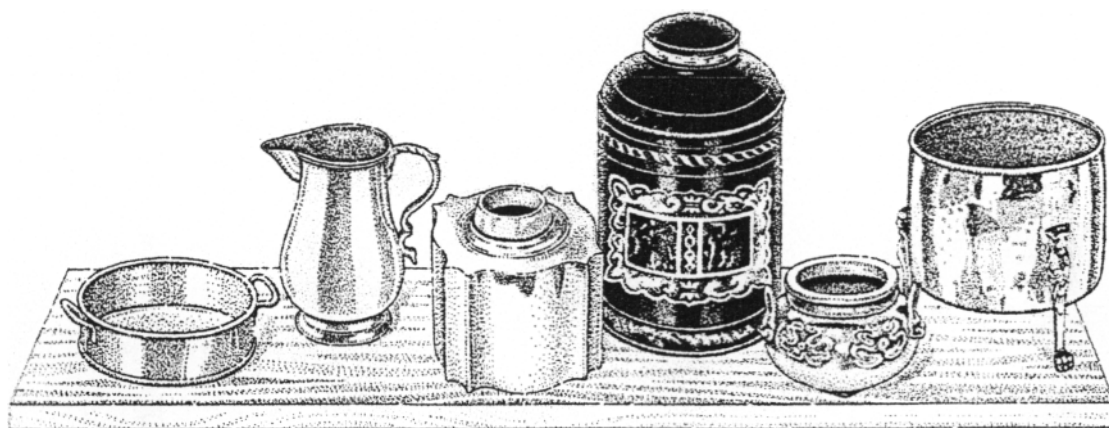
στ. Κογχύλια από τη θάλασσα, που υπάρχουν σε μεγάλη ποικιλία μεγεθών, χρωμάτων και σχημάτων, αποτελούν πρωτότυπο υλικό για συνθέσεις τόσο με αγριολούλουδα όσο και σε εξωτερικά άνθη.

ζ. Το ξύλο μπορεί να χρησιμοποιηθεί σαν άριστο υλικό ανθοδοχείων, σε διάφορα σχήματα όπως κυλίνδρου, κύβου, ορθογώνιου πρίσματος, όρθιου ή πλάγιου και άλλα, επενδεδυμένο εσωτερικά με ανοξειδωτο μέταλλο.

Σχήμα 20

η. Ο χαλκός ή ορείχαλκος (μπρούτζος) αποτελούν κατάλληλο υλικό ανθοδοχείων για κίτρινα ή καφέ άνθη, όπως είναι οι ντάλιες, τα χρυσάνθεμα, οι καλενδούλες, ή κορέοψη, η εσχόλτζια Καλιφόρνιας και άλλα.

Σχήμα 21

θ. Διάφορα οικιακά σκεύη, όπως κανάτες νερού και κρασιού, μπωλ φρούτων, βαθιά πιάτα, χονδρά ποτήρια ή ακόμη και οποιοδήποτε δοχείο κοινής χρήσης, όπως μπουκάλια, κυλινδρικά τενεκεδάκια αναψυκτικών, πλαστικά μπουκάλια νερού και άλλα, μπορούν να χρησιμοποιηθούν ως πρόχειρα ανθοδοχεία.

2. Σχήμα

Το σχήμα του ανθοδοχείου παίζει σπουδαίο ρόλο σε μία ανθική σύνθεση και συνδέεται άμεσα με το είδος των ανθέων που ταιριάζει και συνιστάται σ' αυτό.

Εκτός από τα σχήματα της σφαίρας, του κύβου, του ορθογωνίου πρίσματος, του κώνου, που αναφέρονται σαν βασικά σχήματα, υπάρχουν πολλά άλλα σχήματα ανθοδοχείων σε μεγάλη ποικιλία, οτιδήποτε θα μπορούσε να φαντασθεί ο νους του ανθρώπου.

Ο ανθοδέτης, ανάλογα με την πείρα, τις γνώσεις, τη διαίσθηση και το γούστο που διαθέτει, χρησιμοποιεί ορισμένο σχήμα ανθοδοχείου για ορισμένο τύπο ανθοδέσμης, αν και υπάρχουν ορισμένοι κανόνες συνδυασμού ανθοδοχείων και τύπων ανθοδεσμών.

3. Μέγεθος

Και το στοιχείο αυτό ποικίλλει αρκετά, από μερικά εκατοστά μέχρι αρκετές δεκάδες εκατοστών. Το μέγεθος του ανθοδοχείου καθορίζει και τις δυνατότητες που έχει να φιλοξενήσει ένα ορισμένο τύπο ανθέων. Για παράδειγμα, ένα πολύ μικρό ανθοδοχείο ύψους και πλάτους 5-6 εκατ. είναι πολύ κατάλληλο να δεχθεί τα μικροσκοπικά άνθη του μή-μέ-λησμόνει ή του μενεξέ, ενώ ένα μεγάλο ανθοδοχείο ύψους 60-80 εκατ. συνιστάται για μεγάλους γλαδιόλους με μακριά ανθικά στελέχη ή για ανθισμένα κλαδιά καλλωπιστικών θάμνων, όπως είναι η ιαπωνική κέρρια, η φορσύθια, η σκειραία, η πασχαλιά, ο φιλάδελφος, η μπουτλέικα κ.ά. ή ανθισμένα κλαδιά καλλωπιστικών και οπωροφόρων δένδρων, όπως είναι οι καλλωπιστικές μηλιές, οι καλλωπιστικές δαμασκηινίες, ο κύτισσος, η μιμόζα και από τα οπωροφόρα οι αμυγδαλιές, οι βουσσινιές και οι κερασιές.

Εκείνο που έχει ιδιαίτερη σημασία είναι η αρμονική σχέση που πρέπει να υπάρχει ως προς το μέγεθος του ανθοδοχείου και της ανθοδέσμης, ώστε να μην ενοχλείται οπτικά ο ασθενής. Δεν πρέπει μικρά άνθη να τοποθετούνται σε

μεγάλα ανθοδοχεία ή και αντίστροφα μεγάλα και μακριά ανθικά στελέχη άνθη σε μικρά ανθοδοχεία.

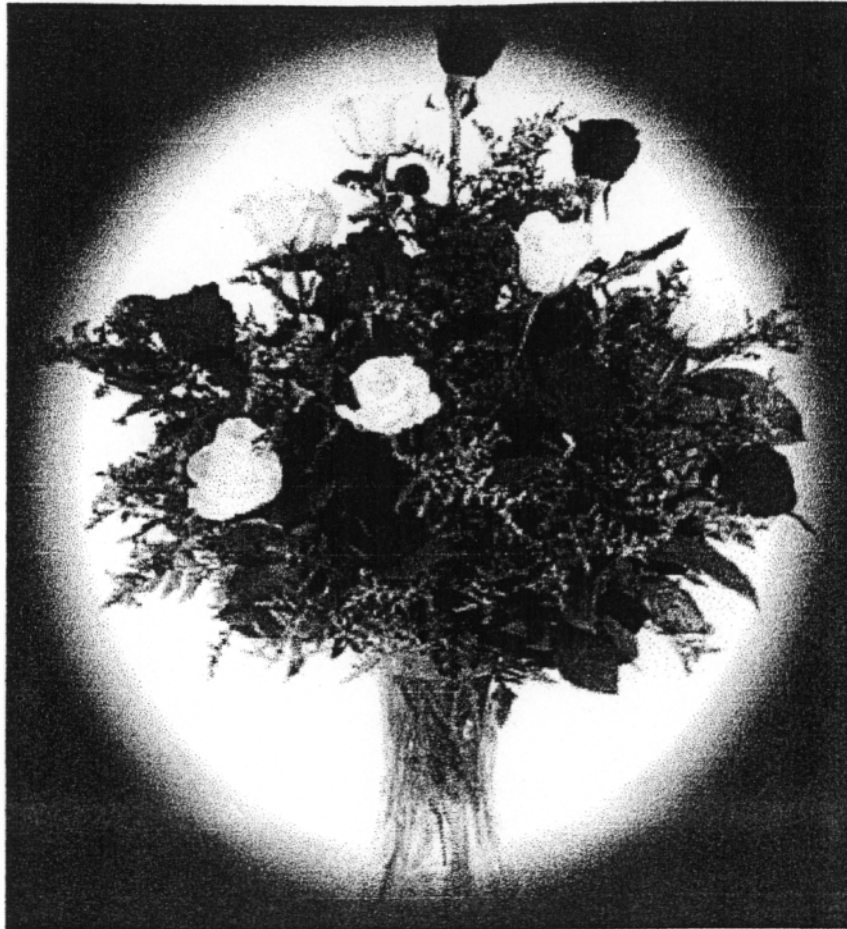
4. Όγκος

Ο όγκος σχετίζεται άμεσα με το μέγεθος του ανθοδοχείου, με μόνο τη διαφορά ότι δύο ανθοδοχεία μεγάλου μεγέθους όπως για παράδειγμα ένα σφαιρικό και ένα στενό κυλινδρικό και τα δύο του ίδιους ύψους, θα διαφέρουν πολύ μεταξύ τους ως προς τον όγκο.

Θα μπορούσε να λεχθεί και εδώ ότι ογκώδη άνθη ταιριάζουν σε ανθοδοχεία μεγάλου όγκου και αντίθετα μικρότερα άνθη σε μικρού όγκου ανθοδοχεία.

5. Χρώμα

Το χρώμα ενός ανθοδοχείου αποτελεί πολύ σπουδαίο στοιχείο για μία ανθική σύνθεση. Και είναι μεν του προσωπικού γούστου του ανθοδέτη, η επιλογή των ανθέων με τα κατάλληλα χρώματα, ώστε να υπάρχει ένα αρμονικό χρωματικό σύνολο, αλλά υπάρχουν και ορισμένες βασικές αρχές που δεν πρέπει να παραγνωρίζονται. Για παράδειγμα θα μπορούσε να λεχθεί ότι προτιμούνται τα φυσικά χρώματα, που σαν τέτοια θεωρούνται το γκρίζο, οι αποχρώσεις του καφέ, το πράσινο και το μαύρο, που σαν ουδέτερα μάλλον χρώματα, εναρμονίζονται ευκολότερα με τα χρώματα των ανθέων της ανθοδέσμης. Επίσης άνθη με ανοιχτά χρώματα δεν πρέπει να τοποθετούνται σε λευκά ανθοδοχεία ή αντίθετα σκοτεινών χρωματισμών άνθη σε μαύρα ανθοδοχεία.

Εικ.23

6. Σχέση ύψους, μήκους και πλάτους

Οι διατάσεις ενός ανθοδοχείου μπορεί να είναι ίδιες σε δύο ανθοδέσμες, αλλά το σχήμα τους είναι διαφορετικό, δηλαδή με τα ίδια στοιχεία ύψους, μήκους και πλάτους μπορούμε για παράδειγμα να έχουμε ή ένα κύλινδρο ή ένα ορθογώνιο πρίσμα.

Οπωσδήποτε όμως το ύψος ενός ανθοδοχείου είναι το σπουδαιότερο στοιχείο ενός ανθοδοχείου, γιατί αυτό καθορίζει και το ύψος της ανθοδέσμης που ταιριάζει το ανθοδοχείο αυτό, αν και πολλές φορές με το αυτό ύψος ανθοδοχείου αλλά με διαφορετικό πλάτος και μήκος, σχεδιάζουμε διαφορετική ανθοδέσμη.

Εικ.24

Παγωμένο χειμωνιάτικο τοπίο με mini-Protea & Aspidistra

Η σύνθεση είναι τυλιγμένη με σύρμα.

Εικ.25

Fritillaria pallidiflora

διακοσμημένα με *Viburnum opulus* 'Roseum

και φύλλα *Ligularia*.

5.3 Εργαλεία

Για την κοπή, μεταφορά και στήριξη, των ανθέων, που θα χρησιμοποιηθούν για τη δημιουργία μιας ανθοδέσμης, απαιτούνται και τα ανάλογα εργαλεία ή υλικά.

1. Εργαλεία κοπής

α. Κλαδευτικά ψαλίδια, που έχουν τη μία άκρη οδοντωτή και την άλλη κοφτερή.

β. Σερπέτα ή κοφτερό μαχαίρι κουζίνας για την αφαίρεση περίσσειων ή ξερών φύλλων, κοπή ξερών κλαδίσκων, εξογκωμάτων κ.ά.

γ. Οικιακά ψαλίδια για την κοπή σπάγκων και των καφέ ή ξερών περιθωρίων των φύλλων.

Σχήμα 22

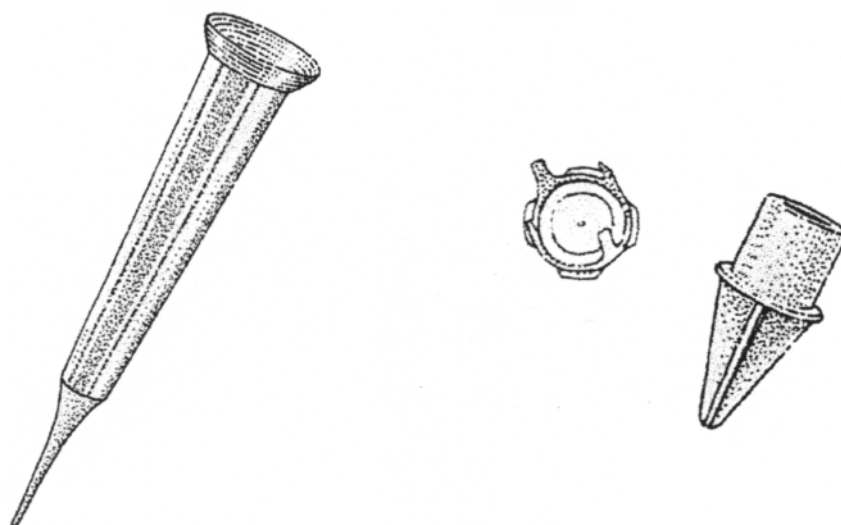
2. Εργαλεία μεταφοράς

- α. Δοχείο με νερό για να μεταφέρονται τα άνθη από τον ανθόκηπο στο σπίτι, χωρίς να χάνουν τη σπαργή τους.
- β. Σακούλες πολυαιθυλενίου για τη μεταφορά φύλλων ή άλλων συμπληρωματικών υλικών των ανθοδεσμών.

3. Εργαλεία ή υλικά υποστήριξης

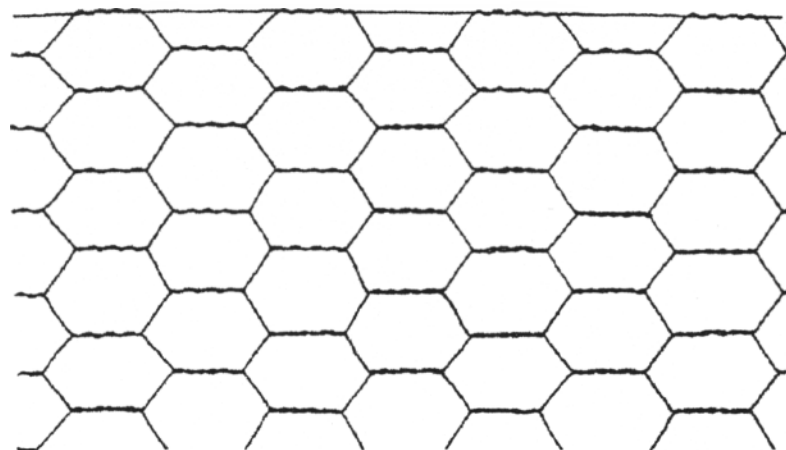
Τα υλικά στήριξης των ανθοδεσμών εξαρτώνται από το είδος, το σχήμα και το μέγεθος του ανθοδοχείου και μπορούν να είναι βελόνες, δικτυωτό σύρμα, σύρμα κοινό, σπογγώδες πλαστικό, λεπτή πορώδης ουσία, άμμος και άλλα.

- α. Βελόνες: Μεταλλικές ή και πλαστικές ακόμη βελόνες διαφόρου μήκους και σχήματος, στερεωμένες σε μία μεταλλική βάση, τοποθετούνται στον πυθμένα, ρηχών ιδίως ανθοδοχείων, στις οποίες προσφύονται τα ανθικά στελέχη των ανθέων. Βαθιά ανθοδοχεία μπορούν να γεμιστούν με χαλίκι ή άμμο σε απόσταση 5-7 εκ. από το χείλος του ανθοδοχείου και μετά να τοποθετηθεί η βάση με τις βελόνες [σχ. 26α].

Σχήμα 23

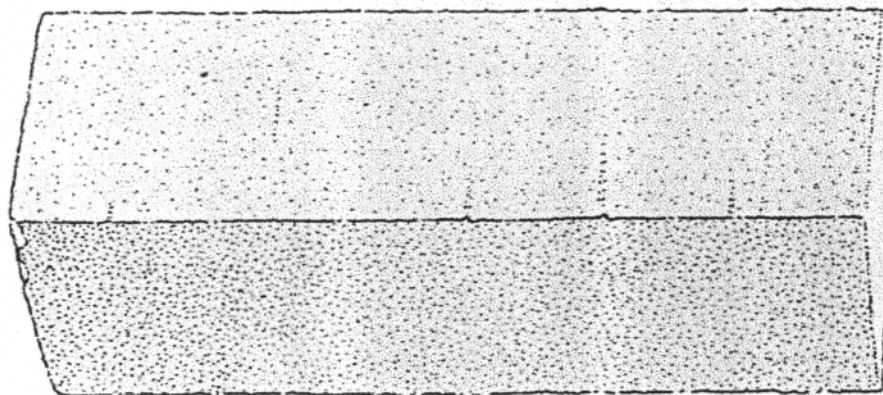
β. Δικτυωτό σύρμα. Λεπτό, ανοξειδωτο, δικτυωτό σύρμα τοποθετείται μέσα στο ανθοδοχείο και τα ανθικά στελέχη περνούν μέσα από τα ανοίγματα που διαθέτει.

Σχήμα 24

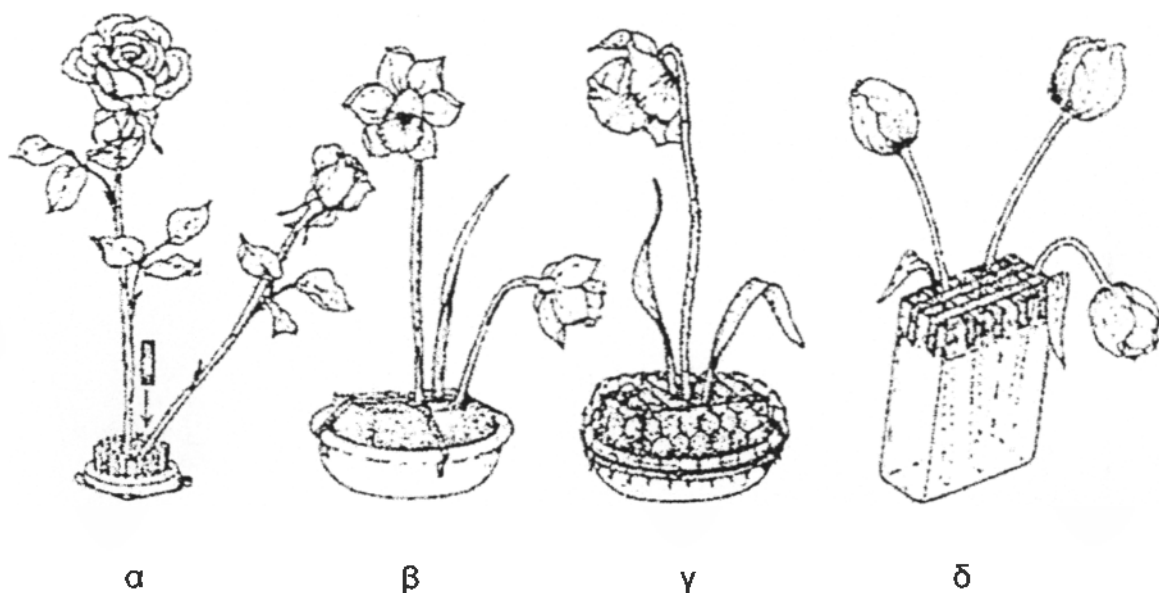
γ. Απορροφητικό ανθοκομικό αφρώδες πλαστικό.

Είναι συνθετικό υλικό που μοιάζει με σκληρό σφουγγάρι και προσφέρεται στο εμπόριο σε κύβους ή σε ορθογώνια πρισματικά σχήματα. Το πιο γνωστό και διαδεδομένο είναι η Όαση. Πριν τη χρησιμοποίησή του, πρέπει να διαβρέχεται με νερό πολύ καλά ώστε να απορροφήσει νερό σε όλο του τον όγκο και έτσι να επιτύχουμε καλύτερη στήριξη των ανθέων. Αν τα στελέχη δεν εισχωρούν εύκολα στο πλαστικό μπορούμε ν' ανοίξουμε τρύπες μ' ένα μολύβι.

Σχήμα 25

Για καλύτερη στήριξη των στελεχών, το αφρώδες υλικό μπορεί να καλυφθεί με μεταλλικό πλέγμα. Τον ίδιο σκοπό εξυπηρετεί το πλέγμα που σχηματίζεται από κομμάτια αδιάβροχης, αυτοκόλλητης ταινίας και καλύπτει το στόμιο των δοχείων τοποθέτησης της σύνθεσης [σχ. 26 β, γ, δ].

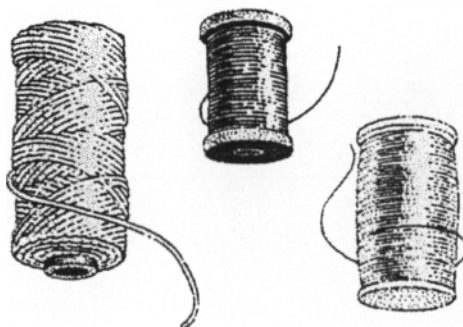

Σχήμα 26: Μέσα στήριξης του φυτικού υλικού των ανθικών συνθέσεων. Α. Μεταλλικές βάσεις με βελόνες. Β. Απορροφητικό αφρώδες πλαστικό. Γ. Απορροφητικό αφρώδες πλαστικό καλυμμένο με μεταλλικό πλέγμα. Δ. Πλέγμα από αυτοκόλλητη ταινία καλύπτει το στόμιο του δοχείου.

δ. Το ανθοκομικό σύρμα. Τυλίσσεται με διάφορους τρόπους γύρω από τα αδύνατα ή πολύ κοντά στελέχη, ισχυροποιώντας τα και διευκολύνοντας τη στήριξή τους. Τα σύρματα περιτυλίσσονται με ειδική ανθοκομική ταινία για να μη φαίνονται. Αν και η σκούρα πράσινη ή άσπρη ταινία χρησιμοποιείται συχνότερα, υπάρχουν διαθέσιμα και άλλα διαφορετικά χρώματα.

Σχήμα 27

Σχήμα 28

Ενσυρμάτωση ανθέων. Υπάρχουν τέσσερις μέθοδοι ενσυρμάτωσης ανθέων.

α) Μέθοδος διατρήσεως. Για άνθη με ογκώδη κάλυκα (τριαντάφυλλα, γαρύφαλλα) [σχ. 29α].

β) Μέθοδος με άγκιστρο. Για άνθη με σκληρό, δισκοειδές κέντρο (χρυσάνθεμα, μαργαρίτα) [σχ. 29β].

γ) Μέθοδος εισχωρήσεως. Για άνθη με κεφαλή στενά συνδεδεμένη με το στέλεχος (π.χ. ζίνια, άστερ, ντάλια) [σχ. 29γ].

δ) Μέθοδος εξωτερικής περιτυλίξεως. Για άνθη που δεν μπορούν να ενσυρματωθούν με τις προηγούμενες μεθόδους (λεπτά στελέχη, και μικρά άνθη) σε ομάδες (γλαδιόλες, γαρύφαλλο) [σχ. 29δ].

Διάτρηση

α

Άγκιστρο

β

Εισχώρηση

γ

Περιτύλιξη

δ

Σχήμα 29

ε) Λεπτή κηρώδης ουσία, όπως είναι το "φλωραπάκ", που όταν διαβραχεί με νερό γίνεται εύπλαστο, τοποθετείται μέσα στο ανθοδοχείο και παίρνει το σχήμα του.

στ) Άμμος μπορεί να τοποθετηθεί μέσα στο ανθοδοχείο, για να χρησιμεύσει για τη στήριξη χονδρών και σκληρών ανθικών στελεχών ή βλαστών στο ανθοδοχείο.

6. Η ΦΡΟΝΤΙΔΑ ΤΩΝ ΚΟΜΜΕΝΩΝ ΑΝΘΕΩΝ

✚ Αλστρομέρια

Τα πιο ώριμα μπουμπούκια πρέπει να είναι πλήρως χρωματισμένα. Τα πολύ χλωρά λουλούδια δεν ανθίζουν ικανοποιητικά. Το φύλλωμα των ορχεοειδών τσακίζεται εύκολα. Η καλύτερη θερμοκρασία αποθήκευσης είναι 2-10° Κελσίου.

✚ Ανεμώνη

Κόβουμε ένα μικρό κομμάτι από το στέλεχος και αφαιρούμε το προστατευτικό μανίκι, εάν υπάρχει. Έπειτα τοποθετούμε τα κλαδιά σε νερό με τη σωστή ποσότητα τροφής για βολβοειδή. Διατηρούμε τα λουλούδια όρθια. Όταν οι ανεμώνες αφήνονται σε οριζόντια θέση για αρκετό διάστημα, συχνά στραβώνουν. Προκειμένου να περιοριστεί η συνεχής ανάπτυξη των στελεχών, οι ανεμώνες πρέπει να διατηρούνται σε χαμηλή θερμοκρασία. Συνιστάται θερμοκρασία 2° Κελσίου. Οι ανεμώνες διατηρούνται σε δοχείο για μια περίπου εβδομάδα, λιγότερο από το χρονικό διάστημα διατήρησης που αναμένεται κανονικά για κομμένο λουλούδι. Από την άλλη μεριά, δεν απαιτούν επιπλέον φροντίδες, επειδή ανθίζουν εύκολα.

✚ Ανθούριο

Τα ανθούρια είναι πολύ ευαίσθητα στο κρύο. Η ιδανική θερμοκρασία είναι άνω των 15° Κελσίου. Βλάβες που οφείλονται στο κρύο φαίνονται ως κηλίδες μπλε χρώματος, με αποτέλεσμα τη μείωση του χρόνου διατήρησης. Πρέπει να μεταχειριζόμαστε τα ανθούρια με προσοχή. Κηλίδες που προκαλούνται, παραδείγματος χάρη, από τσάκισμα, μαυρίζουν αργότερα.

✦ **Μπουβάρντια**

Αφήνουμε τα λουλούδια να εγκλιματιστούν. Οι μπουβάρντιες ξεραίνονται πολύ εύκολα, γι' αυτό διατηρούνται πάντα σε νερό. Εάν χρησιμοποιούμε μόνο μπουβάρντιες, θα χρησιμοποιούμε ειδική τροφή. Εάν τις συμπεριλαμβάνουμε σε μικτό μπουκέτο θα χρησιμοποιούμε τροφή γενικής χρήσης. Το χειμώνα χρησιμοποιούμε τη μισή ποσότητα, δεδομένη ότι η πλήρης ποσότητα μπορεί να κάψει τα φύλλα.

Οι μπουβάρντιες είναι πολύ ευαίσθητες στο αιθυλένιο. Η καλύτερη θερμοκρασία αποθήκευσης είναι 8-10° Κελσίου. Θα τις διατηρούμε μακριά από ρεύματα και θα πούμε στους πελάτες μας να διαλύσουν την τροφή για μπουβάρντιες σε χλιαρό νερό προτού τοποθετήσουν τα κλαδιά στο νερό.

✦ **Χρυσάνθεμο**

Χρησιμοποιούμε κρύο νερό με τροφή για κομμένα άνθη, για να μην πέσουν τα φύλλα. Η καλύτερη θερμοκρασία αποθήκευσης είναι 8-10° Κελσίου.

✦ **Διάνθος**

Τα γαρύφαλλα είναι ευαίσθητα στο αιθυλένιο, το οποίο απελευθερώνεται από ωριμάζοντα φρούτα και καυσαέρια. Η καλύτερη θερμοκρασία αποθήκευσης είναι 4-8° Κελσίου.

✦ **Ευφορβία φούλγκενς (*Euphorbia fulgens*)**

Κόβουμε λοξά τα κλαδιά. Στη συνέχεια τα διατηρούμε επί πέντε δευτερόλεπτα σε βραστό νερό. Αυτό θα σταματήσει την «αιμορραγία», που μπορεί να προκύψει σε ημιμαρασμένα άνθη. Ο χυμός βλάπτει και άλλα λουλούδια. Η ευφορβία φούλγκενς είναι ευαίσθητη σε αιθυλένιο και σε

διακυμάνσεις της θερμοκρασίας. Τα κλαδιά μπορούν να αποθηκεύονται σε θερμοκρασία 8° Κελσίου.

✦ **Εύστομος grandiflorum**

Δεν τοποθετούμε πολλά λουλούδια σε ένα κουβά. Όταν στοιβάζονται σφιχτά, δημιουργείται υπερβολική υγρασία, η οποία μπορεί να οδηγήσει στην εμφάνιση βοτρυτή. Το λουλούδι είναι ευαίσθητο σε διακυμάνσεις της θερμοκρασίας. Θυμηθείτε ότι η χαμηλή θερμοκρασία αποθήκευσης εμποδίζει την ανάπτυξη μύκης. Η καλύτερη θερμοκρασία αποθήκευσης για το λουλούδι αυτό είναι μεταξύ 5 και 15° Κελσίου.

✦ **Φρεέζια**

Οι Φρεέζιες ξεραίνονται εύκολα. Γι' αυτό πρέπει πάντα να διατηρούνται σε νερό. Η ξερή αποθήκευση επηρεάζει επίσης αισθητά το χρόνο διατήρησης στο δοχείο. Η καλύτερη θερμοκρασία αποθήκευσης είναι 2-5° Κελσίου.

✦ **Γκερμπέρα**

Τα κουτιά πρέπει να αποθηκεύονται ανάποδα, δεδομένου ότι τα στελέχη της Γκερμπέρας εξακολουθούν να αναπτύσσονται. Το ταχύτερο δυνατόν θα κόβουμε διαγωνίως τα άκρα των στελεχών, όταν τα λουλούδια είναι ακόμα συσκευασμένα. Θα κρεμάμε τα λουλούδια σε καθαρό νερό και τα αφήνουμε να απορροφούν νερό επί τουλάχιστο τέσσερις ώρες. Τα λουλούδια είναι έτοιμα για χρήση όταν τα στελέχη έχουν σκληρύνει. Εάν τα στελέχη δεν έχουν απορροφήσει αρκετό νερό, είναι σκόπιμο να τα δέσουμε με σύρμα πριν από τη χρήση. Η καλύτερη θερμοκρασία αποθήκευσης είναι 2-5° Κελσίου.

✦ Γλαδιόλα

Πρέπει να ελέγχουμε εάν τα μπουμπούκια στο κάτω μέρος δείχνουν χρώμα. Οι γλαδιόλες αποθηκεύονται και μεταφέρονται πάντα σε όρθια θέση. Πρέπει να θυμόμαστε ότι οι κορυφές αναπτύσσονται προς το φως με αποτέλεσμα να γέρνουν προς την κατεύθυνση αυτή. Θα διατηρούμε τις γλαδιόλες πάντα σε νερό. Η καλύτερη θερμοκρασία αποθήκευσης είναι 8-10° Κελσίου.

✦ Ιππέαστρο

Διατηρούνται στεγνά ή σε καθαρό νερό. Χρησιμοποιούμε υψηλά δοχεία, για να μην λυγίζουν τα στελέχη. Μετά από μερικές μέρες το στέλεχος πρέπει να κοπεί λοξά για άλλη μια φορά. Αυτό θα εμποδίσει το στέλεχος να λασπώνει, πράγμα που περιορίζει την απορρόφηση νερού.

Η καλύτερη θερμοκρασία αποθήκευσης είναι 5-10° Κελσίου. Η αποθήκευση σε χαμηλή θερμοκρασία (κάτω των 5° Κελσίου) μπορεί να οδηγήσει στην εμφάνιση κηλίδων στις κόκκινες ποικιλίες. Τα λουλούδια χρειάζονται συνήθως μερικές μέρες για να ανοίξουν. Αυτό θα πρέπει να το λαμβάνουμε υπόψη όταν τα συμπεριλαμβάνουμε σε μπουκέτα.

✦ Υάκινθος

Διαφορετικά από άλλα κομμένα άνθη, το στέλεχος του υάκινθου δεν κόβεται. Παραλαμβάνουμε τα λουλούδια μαζί με το βολβό. Δεν αφαιρούμε το βολβό, δεδομένου ότι παίζει ουσιαστικό ρόλο στην απορρόφηση του νερού. Ξεπλένουμε το βολβό και στο στέλεχος με νερό. Η καλύτερη θερμοκρασία αποθήκευσης είναι 2-5° Κελσίου.

✚ Κρίνος

Η στεγνή διατήρηση επηρεάζει αρνητικά την ανθοφορία των κρίνων. Γι' αυτό το λόγο, αφού κόψουμε ένα μικρό κομμάτι ξηραμένου στελέχους θα πρέπει να το τοποθετήσουμε σε κύριο νερό το ταχύτερο δυνατόν. Νερό θερμοκρασίας περίπου 2° Κελσίου εξασφαλίζει καλύτερη άνθηση. Επειδή το νερό της βρύσης δεν είναι αυτής της θερμοκρασίας, πρέπει να τοποθετήσουμε το νερό του δοχείου πρώτα στην ψυχρή αποθήκη, αλλά μπορούμε να προσθέσουμε και παγάκια στο νερό.

Ο κρίνος προσβάλλεται εύκολα από βοτρυτή. Μπορούμε να εμποδίσουμε την προσβολή από βοτρυτή τοποθετώντας τον κρίνο σε κουβά με ένα στρώμα νερού 5 εκ. θερμοκρασίας 2-8° Κελσίου. Κατ' αυτόν τον τρόπο τα φύλλα δεν έρχονται σε επαφή με το νερό: το στεγνό φύλλωμα δεν προσβάλλεται τόσο εύκολα. Οι κρίνοι μπορούν να διατηρούνται στην ψυχρή αποθήκη, αλλά είναι προτιμότερη η διατήρηση σε δροσερό μέρος του καταστήματος. Όταν μετακινούνται από την ψυχρή αποθήκη στο κατάστημα, όπου η θερμοκρασία είναι μεγαλύτερη, υπάρχει μεγαλύτερος κίνδυνος για τη δημιουργία δρόσου στα λουλούδια και να προσβάλλονται από βοτρυτή.

Παρόλο που οι κρίνοι δεν είναι ευάλωτοι στην επίδραση βακτηριδίων, συστήνεται να προστεθεί τροφή για κομμένα άνθη στο νερό του ανθοδοχείου. Τα σάκχαρα που περιέχονται στην τροφή έχουν θετική επίδραση στην ανθοφορία. Όταν αγοράζουμε τα λουλούδια, να βεβαιωθούμε ότι δείχνουν χρώμα 3 εκατοστών.

✚ Λίλιο

Τα ασιατικά υβρίδια είναι ευαίσθητα στο αιθυλένιο. Αποφεύγουμε τις πηγές αιθυλενίου όπως τα ωριμάζοντα φρούτα και τα καυσαέρια. Η γύρις μπορεί να απομακρύνεται από τα ρούχα απλώς με κολλητική ταινία.

✚ Ματιόλα

Όταν τα στελέχη έχουν ρίζες πρέπει να αποκόβονται, γιατί κατ' αυτόν τον τρόπο εμποδίζεται η πρόσθετη μόλυνση του νερού. Στη συνέχεια τα λουλούδια τοποθετούνται σε νερό, στο οποίο θα έχει προστεθεί τροφή για κομμένα άνθη. Χρειάζεται η δεύτερη κοπή μετά την παραλαβή, και το ίδιο ισχύει και στην περίπτωση που τα στελέχη προμηθεύονται χωρίς ρίζες. Επειδή τα στελέχη λασπώνονται εύκολα, συνιστάται η καθημερινή αλλαγή του νερού. Θα χρησιμοποιούμε καθαρά δοχεία ή κουβάδες, για να εμποδιστεί η ανεπιθύμητη ανάπτυξη βακτηριδίων.

Η ματιόλα μπορεί, παραδείγματος χάρη, να χρησιμοποιείται για τη σύνθεση μάτσου με τρία ή τέσσερα χρώματα, αλλά μπορεί να συνδυάζεται και με άλλα καλοκαιρινά λουλούδια. Δεν τα ανακατεύουμε όμως με προϊόντα όπως τα τριαντάφυλλα και τις γκερμπέρες, γιατί τα λουλούδια αυτά προσβάλλονται εύκολα από βακτηρίδια. Η ματιόλα είναι ευαίσθητη σε αιθυλένιο. Επομένως πρέπει να αποφεύγεται η έκθεση σε ωριμάζοντα φρούτα, λαχανικά και καυσαέρια. Η καλύτερη θερμοκρασία αποθήκευσης είναι 8-10° Κελσίου.

✚ Νάρκισσος

Αγοράζουμε τους νάρκισσους όταν έχουν ωριμάσει αρκετά. Βεβαιωνόμαστε ότι τα μπουμπούκια έχουν πλήρως αναπτυχθεί και ότι μέρος της επιδερμίδας του άνθους έχει σκάσει. Οι νάρκισσοι εκκρίνουν λάσπη που είναι βλαβερή για τα περισσότερα άλλα λουλούδια. Διατηρούμε τους νάρκισσους μακριά από άλλα λουλούδια και βεβαιωνόμαστε ότι δεν έχουν τοποθετηθεί άλλα λουλούδια στο νερό των νάρκισσων.

Όταν οι νάρκισσοι χρησιμοποιούνται μαζί με τουλίπες, υπάρχει στο εμπόριο ειδική τροφή για κομμένα άνθη, η οποία εξασφαλίζει καλύτερη άνθηση και εξουδετερώνει την επίδραση της λάσπης των νάρκισσων. Μια άλλη

δυνατότητα είναι η αποστράγγιση της λάσπης των νάρκισσων, τοποθετώντας τους σε νερό επί 24ωρο. Στη συνέχεια μπορούν να αναμειγνύονται με άλλα λουλούδια. Η καλύτερη θερμοκρασία αποθήκευσης είναι 2-5° Κελσίου.

✦ **Νερίνε (κρίνος του Γκέρνσεϊ)**

Κατά την αγορά βεβαιωνόμαστε ότι το λουλούδι έχει ωριμάσει επαρκώς: το πρώτο μπουμπούκι στο σκιάδιο πρέπει να είναι έτοιμο να ανοίξει. Τα νερίνε πωλούνται άλλοτε σε νερό και άλλοτε σε κουτί.

Τα λουλούδια σε κουτί μπορεί να έχουν μείνει στεγνά για ορισμένες μέρες κατά τη μεταφορά. Επειδή στην περίπτωση αυτή τα στελέχη μπορεί να έχουν μαλακώσει, θα πρέπει να τοποθετήσουμε τα λουλούδια αμέσως σε νερό. Θα τυλίξουμε πρώτα το κάθε μάτσο (50 λουλούδια) σε εφημερίδα, για να μην στραβώσουν τα στελέχη κατά την απορρόφηση νερού.

Όταν απαιτείται η αποθήκευση των λουλουδιών, η θερμοκρασία στην ψυχρή αποθήκη δεν πρέπει να είναι υπερβολικά χαμηλή. Η καλύτερη θερμοκρασία αποθήκευσης είναι 10° Κελσίου. Σε θερμοκρασίες περίπου 2 βαθμών Κελσίου, τα λουλούδια δείχνουν κηλίδες μπλε χρώματος και οι άκρες των ανθών ξεραίνονται σε χαμηλή θερμοκρασία. Αυτό μειώνει την καλλωπιστική τους αξία.

✦ **Ορχιδέα**

Οι ορχιδέες αντιδρούν σε διακυμάνσεις της θερμοκρασίας. Η καλύτερη θερμοκρασία αποθήκευσης είναι 8-10° Κελσίου. Διατηρούμε τα λουλούδια μακριά από πηγές αιθυλενίου, όπως τα ωριμάζοντα φρούτα και τα λαχανικά, δεδομένου ότι επηρεάζει την κατάστασή τους.

Για ανθοδέσμες αφήνουμε τις ορχιδέες στα φιαλίδια. Μην ξεχνάμε να γεμίζουμε τακτικά τα φιαλίδια. Εάν οι ορχιδέες χρησιμοποιούνται σε μπουκέτα,

αφαιρούνται τα φιαλίδια, τα στελέχη κόβονται λοξά και έπειτα τοποθετούνται σε καθαρό νερό. Αποφεύγουμε την έκθεση σε ρεύματα ή στον ήλιο.

✦ **Τριαντάφυλλα**

Μην αγοράζουμε τριαντάφυλλα που είναι ακόμα πολύ χλωρά. Τα μπουμπούκια πρέπει να έχουν μόλις ανοίξει. Δεν χρειάζεται να αφαιρούνται τα αγκάθια. Η καλύτερη θερμοκρασία αποθήκευσης είναι 2-5° Κελσίου.

✦ **Τουλίπες**

Οι τουλίπες πρέπει να αγοράζονται ανοικτές. Όταν αγοράζονται πρώιμα, δεν θα ανοίξουν στο δοχείο. Εάν μαραθούν οι τουλίπες, θα κόψουμε τα στελέχη λοξά και θα τα τυλίξουμε σε χαρτί. Έπειτα τοποθετούνται σε δροσερό μέρος σε καθαρό κουβά με καθαρό νερό. Ύστερα από λίγες ώρες οι τουλίπες θα έχουν ξαναβρεί την περήφανη ορθή μορφή τους. Η καλύτερη θερμοκρασία αποθήκευσης είναι 2-5° Κελσίου.

✦ **Πρώιμοι θάμνοι**

Μην αγοράζουμε πολύ χλωρά αντικείμενα. Βεβαιωνόμαστε ότι ο βότρυς των άνθεων δείχνει λίγο χρώμα και αφήνουμε τους θάμνους να εγκλιματιστούν στα προστατευτικά μανίκια, εμποδίζοντας κατ' αυτόν τον τρόπο τον μαρασμό των λουλουδιών. Ύστερα από τέσσερις περίπου ώρες τα κλαδιά θα έχουν πλήρως απορροφήσει το νερό και τα μανίκια μπορούν να αφαιρεθούν.

Κόβουμε τα στελέχη με κλαδευτήρι, προσέχοντας να μην τα τσακίσουμε, γιατί αυτό εμποδίζει την απορρόφηση του νερού. Χρησιμοποιούμε πάντα ειδική τροφή για πρώιμους θάμνους. Τα κλαδιά θα ανθίζουν τότε καλύτερα, για περισσότερο καιρό και πιο όμορφα. Θερμοκρασία αποθήκευσης είναι 2-5° C.

7.Η ΑΝΘΟΔΕΤΙΚΗ ΣΗΜΕΡΑ

7.1.Ο κλάδος της Ανθοδετικής στην Ελλάδα και το εξωτερικό

Στην Ελλάδα όλα υπολειτουργούν όσο αφορά την ανθοδετική τέχνη . Ξεκινώντας από το κράτος, που αγνοεί και την ύπαρξη ακόμα αυτού του επαγγέλματος, προχωρώντας στους φορείς και φτάνοντας στο ίδιο τον επαγγελματία, που δυσκολεύεται να καταλάβει, είτε γιατί δεν τον αφήνουν, είτε γιατί δεν θέλει την διαφορά ανάμεσα στον ανθοπώλη και στον ανθοδέτη.

Το επάγγελμα του ανθοπώλη είναι πολύπλευρο. Οι επαγγελματίες ανθοπώλες έχουν δυο τελείως διαφορετικές διαστάσεις. Από τη μια πουλούν λουλούδια και από την άλλη δημιουργούν τέχνη. Το να είναι όμως κάποιος καλός έμπορος δεν συνεπάγεται ότι μπορεί να είναι και καλός ανθοδέτης . Εδώ χρειάζεται εκπαίδευση και εξειδίκευση .

Αυτή η εξειδίκευση στο εξωτερικό είναι δεδομένη, όπως δεδομένη και κυρίως υποχρεωτική είναι η εκπαίδευση. Υπάρχει επαγγελματισμός σε κάθε ενέργεια και επίπεδο. Υπάρχουν σχολές κρατικές και ιδιωτικές. Έχουμε τον ανθοδέτη - ανθοπώλη, τον designer, τον καθηγητή, το manager και αυτόν που πάει για πρωταθλητισμό. Η ανθοδετική δεν είναι απλή υπόθεση.

Αλλά ας μην περιοριζόμαστε μόνο στον ανθοπώλη - ανθοδέτη. Και ο παραγωγός και ο έμπορος και όλοι όσοι ασχολούνται με τα λουλούδια διαρκώς αναζητούν τρόπους, για να καλυτερέψουν τις υπηρεσίες τους, καθώς και τον τρόπο διάθεσης και προβολής των λουλουδιών. Τα πάντα είναι θέμα υπευθυνότητας και οργάνωσης από την αρχή, όπως είναι μια σύγχρονη πλήρως εξοπλισμένη αγορά, έως το τέλος, όπως είναι η διοργάνωση ενός σωστού διαγωνισμού ανθοδετικής τέχνης. Η τέχνη προχωρά, εξελίσσεται, γιατί οι ανθοδέτες είναι επαγγελματίες, που γνωρίζουν καλά τη δουλειά τους και έχουν τέτοια δύναμη, που κανείς δεν μπορεί να αγνοήσει.

7.1.2. Η σημερινή κατάσταση στα Ελληνικά ανθοπωλεία όσο αφορά τον τομέα της ανθοδετικής

Πολλά χρόνια πριν η έλλειψη υλικών αλλά και λουλουδιών δημιούργησε στον ανθοπώλη την ανάγκη να εφεύρει τρόπους, ώστε να παρουσιάσει κάτι διαφορετικό. Με πραγματικά πρωτόγονα για τα σημερινά δεδομένα μέσα αλλά με αξιοζήλευτη φαντασία, μεράκι και υπομονή, οι τότε ανθοπώλες δημιουργούσαν, ήταν καλλιτέχνες, ανθοδέτες. Αργότερα ήρθαν υλικά, που απλούστευσαν τα πράγματα, Τεχνικά μέσα που έλυσαν τα χέρια του ανθοπώλη, άφθονα λουλούδια, όπου και όποτε χρειαζόνταν, ακόμα και έτοιμες κατασκευές που έπρεπε απλά να πουλήσει. Έπαψε πια να προβληματίζεται. Έγιναν λοιπόν όλα εύκολα, το επάγγελμα του ανθοπώλη χαρακτηρίστηκε και αυτό εύκολο, κάτι που μπορούσε ο καθένας να κάνει.

Σήμερα ο κύκλος κλείνει και επιστρέφουμε στην αρχή από όπου ξεκινήσαμε. Δεν είναι πια η έλλειψη, που μας οδηγεί στην αναζήτηση νέων τεχνικών και ιδεών αλλά η πληθώρα υλικών, αξεσουάρ και λουλουδιών σε σημείο κακοποίησης. Το ίδιο αποτέλεσμα έχει και ο αθέμιτος ανταγωνισμός από « επαγγελματίες», που δεν γνωρίζουν την δουλειά.

Τώρα στα ανθοπωλεία κυριαρχεί ο όγκος, η εντύπωση, που προκαλεί η ποσότητα, οι εύκολες μονοχρωμίες, οι βατές φόρμες, η επιστροφή στην φύση σαν *must* οικολογικής συνείδησης. Κλασικές μεν τάσεις, που σε καμία όμως περίπτωση δεν δηλώνουν δημιουργικότητα.

Εξαιρέσεις όμως υπάρχουν. Είναι νέοι άνθρωποι, που δημιουργούν ένα νέο ρεύμα, τολμούν και ξεχωρίζουν. Δηλώνουν την παρουσία τους σε χαμηλούς τόνους, έχουν ιδιαίτερα προσεγμένα καταστήματα, που εκφράζουν το πόσο διαφορετικοί είναι, είναι επαγγελματίες με στόχους και απαιτήσεις.

7.2.Ιδιωτικές και κρατικές σχολές ανθοδετικής

- ◇ Η ακαδημία ερευνάς και σπουδής ανθοδετικής τέχνης ARSIFA λειτουργεί από το Σεπτέμβριο του 1996. Η ARSIFA απευθύνεται σε όσους ασχολούνται ή έχουν σκοπό να ασχοληθούν επαγγελματικά με την ανθοδετική. Ιδιαίτερη βαρύτητα έχει το γεγονός ότι διεθνώς αναγνωρισμένες σχολές της Ολλανδίας, Γαλλίας, Taiwan και Ιαπωνίας συνεργάζονται με την ARSIFA. Βρίσκεται στον Πειραιάς Μύρωνος 11, Μικρολίμανο.
- ◇ <<THE HONG KONG ACADEMY OF FLOWER ARRANGEMENT>>, από το 1989. Η ακαδημία εδρεύει στο HONG KONG.
- ◇ <<THE FLORAL ART SCHOOL>>. Το 1997 διεξάχθηκαν σεμινάρια που έγιναν στο Λονδίνο και στο Βερολίνο με κορυφαίους ανθοδέτες όπως τον Tor Gundersen, Michael Reuschenbach.
- ◇ Κρατικές σχολές αποκλειστικά ανθοδετικής δεν υπάρχουν , αλλά υπάρχουν Ι.Ε.Κ. όπως το Ι.Ε.Κ. Αναβρύτων ανθοκομίας που συμπεριλαμβάνει και μαθήματα ανθοδετικής και βρίσκεται στην λεωφόρο Κηφισίας στο Μαρούσι Αττικής.
- ◇ Το Επαγγελματικό Επιμελητήριο της Αθηνάς χρηματοδοτεί σεμινάρια ανθοδετικής τέχνης.

8. ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΕΣ ΓΙΑ ΤΑ ΦΥΤΙΚΑ ΕΙΔΗ ΠΟΥ ΜΠΟΡΟΥΝ ΝΑ ΑΞΙΟΠΟΙΗΘΟΥΝ ΣΤΗΝ ΑΝΘΟΔΕΤΙΚΗ

8.1. Γενικά

Ο γενικός κανόνας είναι ότι αν κάτι φυτρώνει, μπορεί να χρησιμοποιηθεί, και αυτό αφορά λουλούδια, φύλλα, καρπούς και σπόρους. Τα περισσότερα φυτά μπορεί να χρησιμοποιηθούν ικανοποιητικά κατά τον έναν ή τον άλλο τρόπο.

Αν και τα περισσότερα φυτά μπορούν να αναπτυχθούν κάτω από διάφορες συνθήκες καλλιέργειας, μερικά θέλουν έδαφος όξινο ή αλκαλικό, αντί για ουδέτερο, ενώ άλλα δεν αντέχουν στο υπερβολικό κρύο ή την υπερβολική ζέση. Αξίζει πάντα τον κόπο να βεβαιώνεστε αν το φυτό που θέλετε να φυτέψετε θα ευδοκιμήσει.

Το φυτικό υλικό που θα χρησιμοποιήσετε σε μια σύνθεση, πρέπει να προετοιμαστεί πρώτα. Οι μίσχοι πρέπει να κοπούν λοξά. Να αφαιρεθούν τα φύλλα που θα σκεπαστούν από το νερό. Να διευκολυνθεί το φυτό να πιει όσο το δυνατό περισσότερο νερό. Μερικά φυτά θέλουν και περισσότερη προετοιμασία: ξυλώδεις μίσχοι πρέπει να χτυπηθούν μ' ένα σφυράκι, μίσχοι φυτών με γαλακτώδη υγρά να καψαλιστούν στις άκρες, ενώ ορισμένα φυτά πρέπει να μπουν για λίγο σε βραστό νερό.

Κάθε εποχή του χρόνου μας δίνει διαφορετικές επιλογές φυτικού υλικού. Το καλοκαίρι είναι η εποχή που υπάρχουν περισσότερα λουλούδια διαθέσιμα από κάθε άλλη και ο χειμώνας η εποχή με τα λιγότερα. Η άνοιξη είναι κατ'εξοχήν «κίτρινη» εποχή και το φθινόπωρο κυριαρχούν τα χρώματα της σκουριάς και το κόκκινο. Οπωσδήποτε, οι εποχές επικαλύπτονται και πολλά φυτά μπορεί ν' ανθίζουν στο τέλος μιας και στην αρχή της άλλης. Πολύ συχνά επίσης, οι κλιματολογικές συνθήκες μιας εποχής διαφέρουν από χρόνο σε χρόνο και, έτσι, αν ο χειμώνας είναι ήπιος, μπορεί να δούμε τα ανοιξιάτικα

λουλούδια ν' ανθίζουν ένα μήνα νωρίτερα από το κανονικό. Είναι πάντα δύσκολο να πεις ποια φυτά είναι τα ωραιότερα. Το καθένα έχει τις ιδιαίτερες χάρες του και μπορεί να δείχνει πολύ όμορφο σε συνδυασμό με άλλα. Το μυστικό της δημιουργίας όμορφων λουλουδέων συνθέσεων είναι η αναζήτηση σχημάτων και χρωμάτων που φαίνονται ωραία όταν συνδυάζονται μαζί. Όμως το κυριότερο που πρέπει να σκέφτεστε όταν συνθέτετε με λουλούδια είναι η μεγάλη χαρά που δίνει το έργο σας. Οτιδήποτε έχει σχέση με τα λουλούδια είναι ωραίο και είναι αληθινή απόλαυση να διαλέγετε σεις την ποικιλία που θέλετε και μ' αυτή να συνθέτετε τη δική σας δημιουργία.

8.2 Οδηγός αξιοποίησης διαφόρων φυτικών ειδών

Στις επόμενες σελίδες παρατίθενται γενικές πληροφορίες και χαρακτηριστικά ανά φυτικό είδος που πρέπει να λαμβάνονται υπόψη από κάποιον που θα ήθελε να ασχοληθεί με την ανθοδετική.

Αγάπανθος ή Αφρικανικό κρίνο *Agapanthus*

Φυτό που βγάζει σφαιρικές ταξιανθίες λουλουδιών σε πολλές αποχρώσεις του μπλε. Υπάρχει και άσπρη ποικιλία. Τα φύλλα μοιάζουν με λουριά. Διατηρείται πολύ στο νερό.

Διαθεσιμότητα: Από αργά το καλοκαίρι μέχρι νωρίς το φθινόπωρο.

Συνθήκες καλλιέργειας: Σε καλό και κατά προτίμηση υγρό χώμα. Σε ηλιόλουστο μέρος. Δεν είναι ανθεκτικές όλες οι ποικιλίες.

Προετοιμασία: Αφήστε τα να σταθούν πολλές ώρες σε άφθονο νερό.

Αγγελική *Angelica*

Φυτό με ωραίο φύλλωμα, για το οποίο κυρίως φυτεύεται. Βγάζει ταξιανθίες με

ασπροπράσινα λουλούδια που γίνονται όμορφοι καρποί. Τα λουλούδια και οι καρποί είναι κατάλληλοι για συνθέσεις.

Τι συμβολίζει: Σκέψεις που πετάνε.

Διαθεσιμότητα: Καλοκαίρι. Αποξηραμένα, όλο το χρόνο.

Συνθήκες καλλιέργειας: Σε ήλιο ή ελαφριά σκιά. Προτιμάει υγρό έδαφος.

Προετοιμασία: Βουτήξτε τα κλαδιά σε βραστό νερό και αφήστε τα σε πολύ νερό αρκετές ώρες.

Αγκινάρα *Cynar*

Φυτό για πολλές χρήσεις. Με ωραίο φύλλωμα, μεγάλα αγκαθωτά λουλούδια – που μπορεί να χρησιμοποιηθούν σαν μπουμπούκια – και καρπούς. Αειθαλές φύλλωμα.

Διαθεσιμότητα: Φθινόπωρο. Μπορεί να χρησιμοποιηθεί και αποξηραμένη. Το φύλλωμα όλο το χρόνο.

Συνθήκες καλλιέργειας: Σε οποιοδήποτε έδαφος. Στον ήλιο.

Προετοιμασία: Αφήστε τα να σταθούν πολλές ώρες σε άφθονο νερό.

Αγιόκλημα *Lonicera*

Πασίγνωστο και πολύ αγαπητό αναρριχητικό φυτό που βγάζει λουλούδια με πολύ γλυκό άρωμα, ιδιαίτερα τα βράδια. Υπάρχουν πολλά χρώματα διαθέσιμα, συμπεριλαμβανομένων του κίτρινου, πορτοκαλί και κόκκινου. Υπάρχουν επίσης και παρδαλά φύλλα. Δεν διατηρείται πολύ στο νερό αφού κοπεί.

Τι συμβολίζει: Γενναιόδωρη και αφοσιωμένη στοργή.

Διαθεσιμότητα: Το καλοκαίρι και το φθινόπωρο.

Συνθήκες καλλιέργειας: Σε οποιοδήποτε έδαφος. Στον ήλιο ή σε σκιά.

Προετοιμασία: Αφήστε τα να σταθούν πολλές ώρες σε άφθονο νερό.

Αγιούγκα *Ajuga*

Χαμηλό φυτό με οβελίσκους μπλε λουλουδιών. Υπάρχουν και ποικιλίες με ροζ

λουλούδια και άλλες με παρδαλά ή χρωματιστά φύλλα. Μέτρια διάρκεια ζωής στο νερό. Πολύ χαριτωμένα αν χρησιμοποιηθούν σε μικρές συνθέσεις.

Διαθεσιμότητα: Άνοιξη και καλοκαίρι.

Συνθήκες καλλιέργειας: Σε οποιοδήποτε έδαφος σε δροσερό μέρος και σκιά.

Προετοιμασία: Αφήστε το να σταθεί σε πολύ νερό αρκετές ώρες.

Αγκαθωτό ρείκι *Pemetia*

Χαμηλός θάμνος με μικρά λουλούδια σαν καμπανούλες. Πολύ κατάλληλοι για συνθέσεις είναι οι στρογγυλοί καρποί του που βγαίνουν γύρω – γύρω από τους μίσχους. Υπάρχουν σε ποικιλία χρωμάτων: άσπρο, ροζ και κόκκινο. Είναι αειθαλές, με μικρά φύλλα.

Διαθεσιμότητα: Λουλούδια το καλοκαίρι. Καρποί το φθινόπωρο.

Συνθήκες καλλιέργειας: Μόνο σε όξινο έδαφος. Στον ήλιο ή σε ελαφριά σκιά.

Προετοιμασία: Χτυπήστε με σφυρί τους ξυλώδεις μίσχους και μετά αφήστε τους να σταθούν σε άφθονο νερό αρκετές ώρες.

Αγριοκάστανο *Aesculus*

Δέντρο με κολλώδη μπουμπούκια που όταν μπουν στο νερό ανοίγουν και βγάζουν τα καινούργια φύλλα. Καρποί με καστανό γυαλιστερό χρώμα. Τα πολύ μεγάλα φύλλα του δείχνουν πολύ ωραία μαζί με καρπούς στις μεγάλες συνθέσεις.

Τι συμβολίζει: Πολυτέλεια.

Συνθήκες καλλιέργειας: Σε οποιοδήποτε έδαφος, στον ήλιο ή σ' ελαφριά σκιά.

Προετοιμασία: Χτυπήστε με σφυράκι τους μίσχους κι αφήστε τους όρθιους σε πολύ νερό.

Αγριόκεδρο *Juniperus*

Αειθαλές κωνοφόρο που δίνει φύλλωμα όλο το χρόνο. Το χρώμα του ποικίλλει από πράσινο και μπλε σε χρυσό. Ο νάνος τύπος του μπορεί να μεγαλώσει σε

γλάστρα και να χρησιμοποιηθεί όλος μαζί.

Τι συμβολίζει: Αρωγή, προστασία.

Διαθεσιμότητα: Όλο το χρόνο.

Συνθήκες καλλιέργειας: Σε οποιοδήποτε έδαφος. Στον ήλιο ή σε σκιά.

Προετοιμασία: Χτυπήστε με σφυράκι τους ξυλώδεις μίσχους και μετά αφήστε τους να σταθούν σε πολύ νερό αρκετές ώρες.

Αγριομερσίνη *Ruscus*

Περίεργος θάμνος με μίσχους που φαίνονται σαν μυτερά φύλλα, το κέντρο των οποίων βγάζει λαμπερά κόκκινα φρουτάκια, ύστερα από ανθοφορία λουλουδιών χωρίς σημασία για διακόσμηση.

Διαθεσιμότητα: Φύλλωμα, όλο το χρόνο. Καρποί, το φθινόπωρο.

Συνθήκες καλλιέργειας: Σε οποιοδήποτε έδαφος. Στη σκιά.

Προετοιμασία: Χτυπήστε με σφυράκι τους ξυλώδεις μίσχους. Μετά, αφήστε να σταθούν σε πολύ νερό αρκετές ώρες.

Αγριομυρτιά *Ligustrum*

Αειθαλής θάμνος, χρήσιμος για το φύλλωμά του. Υπάρχουν ποικιλίες σε χρυσά χρώματα και πράσινα. Έχουν άσπρα λουλούδια με μυρωδιά που μερικοί τη βρίσκουν ωραία ενώ άλλοι ενοχλητική. Το φθινόπωρο βγάζει μαύρους μικρούς καρπούς.

Τι συμβολίζει: Απαγόρευση.

Διαθεσιμότητα: Όλο το χρόνο.

Συνθήκες καλλιέργειας: Σε οποιοδήποτε έδαφος. Στον ήλιο ή σε ελαφριά σκιά.

Προετοιμασία: Χτυπήστε με σφυράκι τους ξυλώδεις μίσχους και μετά αφήστε να σταθούν σε πολύ νερό αρκετές ώρες.

Αζαλέα *Azalea*

Ένα είδος ροδόδεντρου με λαμπερόχρωμα λουλούδια. Μπορεί να

χρησιμοποιηθούν κομμένα ή σε γλάστρες (οι ποικιλίες νάνοι) σε διάφορες συνθέσεις. Καλλιεργούνται πολλά είδη, μερικά από τα οποία είναι αρωματικά. Δε διατηρούνται πολύ στο νερό.

Τι συμβολίζει: Μετριοπάθεια.

Διαθεσιμότητα: Άνοιξη. Και το χειμώνα σε γλάστρες, αν φορτσαριστούν.

Συνθήκες καλλιέργειας: Σε έδαφος χωρίς ασβέστιο. Σε ελαφριά σκιά. Ειδικό χώμα για φυτά εσωτερικού χώρου στις γλάστρες.

Προετοιμασία: Χτυπήστε με σφυρί τους μίσχους και, μετά, βάλτε στους σε ζεστό νερό. Αφήστε τους να κρυώσουν πολλές ώρες.

Άκανθα *Acanthus Spinosus*

Πούδες φυτό με ψηλούς μίσχους και λευκά, λιλά ή άλικά λουλούδια σε πράσινους κάλυκες. Τα λουλούδια σχηματίζουν ταξιανθία του τύπου «στάχυ». Ωραία, μεγάλα και γυαλιστερά φύλλα. Διατηρούνται πολύ καιρό σε νερό.

Τι συμβολίζει: Καλές τέχνες, τεχνάσματα.

Διαθεσιμότητα: Αργά το καλοκαίρι. Μπορεί να χρησιμοποιηθεί και αποξηραμένο.

Συνθήκες καλλιέργειας: Το έδαφος πρέπει να στραγγίζει καλά. Το φυτό θέλει ήλιο, αλλά μπορεί να ανεχθεί λίγη σκιά.

Προετοιμασία: Βουτήξτε τους μίσχους σε βραστό νερό και μετά αφήστε τους όρθιους σε άφθονο νερό για 3-4 ώρες.

Ακιδανθήρας ή Γλαδιόλα της Αβησσυνίας *Acidanthera*

Φυτό με μακριά λεπτά φύλλα που βγάζει λουλούδια σαν τις γλαδιόλες, σε ταξιανθίες τύπου σταφυλιού, άσπρου χρώματος με σκοτεινόχρωμες κηλίδες στο κέντρο και ωραίο άρωμα.

Διαθεσιμότητα: Νωρίς το φθινόπωρο.

Συνθήκες καλλιέργειας: Σε ηλιόλουστα μέρη. Στις πιο ψυχρές περιοχές, σε γλάστρες με προστασία.

Προετοιμασία: Βάλτε τα λουλούδια όρθια σε άφθονο νερό για πολλές ώρες.

Ακόνιτο *Aconitum*

Φυτό που βγάζει ταξιανθίες μορφής σταχυού. Τα λουλούδια του έχουν βαθύ μπλε χρώμα και είναι σε κάλυκες. Υπάρχουν και ποικιλίες με άσπρα, κρεμ και θαλασσί λουλούδια. Είναι δηλητηριώδες φυτό.

Τι συμβολίζει: Μισανθρωπία.

Διαθεσιμότητα: Καλοκαίρι και φθινόπωρο. Μπορεί να χρησιμοποιηθεί και αποξηραμένο.

Συνθήκες καλλιέργειας: Σε οποιοδήποτε έδαφος σε ήλιο ή σκιά.

Προετοιμασία: Τοποθετήστε τα όρθια σε άφθονο νερό για πολλές ώρες.

Ακουϊλέγκια (Κολομπίνες) *Aquilegia*

Κλασικά λουλούδια κήπων εξοχικών σπιτιών. Ζουν λίγο στο νερό, αλλά είναι πολύ ωραία με καλοκαμωμένο σχήμα και ποικιλία χρωμάτων. Όλα τα είδη είναι κατάλληλα για κόψιμο, αλλά το υβρίδιο Mc Kana είναι το καλύτερο.

Τι συμβολίζει: Τρέλα. Η κόκκινη ποικιλία: «είμαι ανήσυχος και τρέμω». Η άλικη: αποφασιστικότητα.

Διαθεσιμότητα: Καλοκαίρι.

Συνθήκες καλλιέργειας: Σε καλό χώμα. Σε ήλιο ή ελαφριά σκιά.

Προετοιμασία: Αφήστε τα να σταθούν σε άφθονο νερό πολλές ώρες.

Αλστρομέρια ή Κρίνο του Περού *Alstromeria*

Φυτό που βγάζει ροζ, κόκκινα, πορτοκαλί και κίτρινα λουλούδια – σε σχήμα σάλπιγγας – με μακρουλούς μίσχους. Τα λουλούδια γίνονται ωραίοι καρποί. Μέτρια διάρκεια ζωής στο νερό.

Διαθεσιμότητα: Το καλοκαίρι στους κήπους. Όλο το χρόνο στ' ανθοπωλεία.

Συνθήκες καλλιέργειας: Σε οποιοδήποτε έδαφος. Σε ηλιόλουστο μέρος. Μερικές ποικιλίες δεν αντέχουν στην παγωνιά.

Προετοιμασία: Αφήστε το να σταθεί πολλή ώρα σε άφθονο νερό.

Αλχεμίλα *Alchemilla*

Φυτό με χνουδωτούς μίσχους και ταξιανθίες μικρών πρασινοκίτρινων λουλουδιών. Μαλακά, στρογγυλά φύλλα που κρατάνε σταγόνες δροσιάς. Διατηρούνται πολύ.

Διαθεσιμότητα: από την άνοιξη μέχρι νωρίς το φθινόπωρο. Μπορεί να χρησιμοποιηθεί και αποξηραμένο.

Συνθήκες καλλιέργειας: Σε οποιοδήποτε έδαφος, σε ήλιο ή σκιά. Είναι αυτοφυές.

Προετοιμασία: Αφήστε τα να σταθεί σε άφθονο νερό πολλές ώρες.

Αμαμηλίσ *Hamamelis*

Φυλλοβόλος θάμνος με λουλούδια που φυτρώνουν σε ομάδες σε γυμνά κλαδιά. Τα λουλούδια έχουν αραχνωτά, σαν λουριά, πέταλα και ευωδιάζουν.

Τι συμβολίζει: Μάγια, γοητεία.

Διαθεσιμότητα: Αργά το χειμώνα.

Συνθήκες καλλιέργειας: Σε έδαφος χωρίς ασβέστιο. Σε ήλιο ή ελαφριά σκιά.

Προετοιμασία: Χτυπήστε τις άκρες των μίσχων με σφυράκι και, μετά, αφήστε τους να σταθούν σε πολύ νερό αρκετές ώρες.

Αμάραντος *Amaranthus*

Ημιανθεκτικό ετήσιο φυτό που βγάζει μακρουλές ταξιανθίες με κατακόκκινα λουλούδια. Υπάρχει επίσης και ποικιλία με πράσινα λουλούδια. Διατηρείται πολύ.

Τι συμβολίζει: Δεν υπάρχει ελπίδα, υπάρχει όμως καρδιά.

Διαθεσιμότητα: Καλοκαίρι και φθινόπωρο. Μπορεί να χρησιμοποιηθεί και αποξηραμένο.

Συνθήκες καλλιέργειας: Σε πλούσιο έδαφος που στραγγίζει καλά. Σε ηλιόλουστο μέρος. Σπορά κάθε χρόνο.

Προετοιμασία: Αφαιρέστε τα περισσότερα φύλλα και αφήστε τα να σταθούν σε άφθονο νερό πολλές ώρες.

Αμαρυλλίδα *Amaryllis*

Βολβόριζο φυτό που βγάζει ευωδιαστά ροζ ή άσπρα λουλούδια σε υψηλούς μίσχους. Μπορεί να καλλιεργηθεί και σε γλάστρες.

Τι συμβολίζει: Περηφάνια, υπεροψία, σιωπή.

Διαθεσιμότητα: Φθινόπωρο στους κήπους. Χειμώνα και άνοιξη στ' ανθοπωλεία.

Συνθήκες καλλιέργειας: Σε οποιοδήποτε έδαφος. Σε ηλιόλουστο μέρος.

Προετοιμασία: Αφήστε τα να σταθούν σε πολύ νερό αρκετές ώρες. Βλέπε επίσης και Ιππέαστρο.

Αμπέλι *Vitis*

Μπορεί να χρησιμοποιηθεί το φύλλωμα, ειδικότερα με τα φθινοπωρινά χρώματα και τα σταφύλια.

Τι συμβολίζει: Φιλανθρωπία.

Διαθεσιμότητα: το φθινόπωρο.

Συνθήκες καλλιέργειας: Σε οποιοδήποτε έδαφος. Σε ηλιόλουστο μέρος ή ελαφριά σκιά.

Προετοιμασία: Φύλλωμα: Βουτήξτε τις άκρες των μίσχων σε βραστό νερό και μετά αφήστε τους πολλές ώρες σε άφθονο νερό. Σταφύλια: Αποφύγετε την αφαίρεση του χνουδιού.

Αμυγδαλιά, κερασιά, ροδακινιά, δαμασκηνιά

Δέντρα ή θάμνοι με ροζ ή άσπρα λουλουδάκια. Πολλά είδη έχουν διπλά λουλούδια. Μερικά ανθίζουν νωρίς. Δε διατηρούνται πολύ στο νερό.

Τι συμβολίζει: Η κερασιά, καλή μόρφωση. Η δαμασκηνιά, πιστότητα.

Διαθεσιμότητα: Κυρίως την άνοιξη αλλά και το χειμώνα.

Συνθήκες καλλιέργειας: Σε οποιοδήποτε έδαφος. Σε ηλιόλουστο μέρος.

Προετοιμασία: Χτυπήστε με σφυράκι τους ξυλώδεις μίσχους και μετά αφήστε τους να σταθούν πολλές ώρες σε άφθονο νερό.

Ανανάς *Ananas*

Ο καρπός του κοινού ανανά.

Τι συμβολίζει: Είσαι τέλειος.

Διαθεσιμότητα: Καλοκαίρι και φθινόπωρο.

Συνθήκες καλλιέργειας: Σε θερμοκήπιο.

Ανεμώννα *Anemone*

Υπάρχουν πολλά σαφώς διαφορετικά είδη ανεμώννας. Πρώτα υπάρχουν οι ανεμώννες που ανθίζουν την άνοιξη, οι ανεμώννες του δάσους: κοντές, ντελικάτες και με αποχρώσεις του άσπρου, ροζ και μπλε. Μετά υπάρχουν οι ποικιλίες De Caen με λαμπερές αποχρώσεις κόκκινου, μπλε και μοβ. Τέλος, οι γιαπωνέζικες, που ανθίζουν το φθινόπωρο και είναι πιο ψηλές και ρωμαλέες, με λευκά και ροζ χρώματα.

Τι συμβολίζει: Εγκατάλειψη, αρρώστια.

Διαθεσιμότητα: Την άνοιξη και το φθινόπωρο. Οι ποικιλίες De Caen υπάρχουν στ' ανθοπωλεία όλο το χρόνο.

Συνθήκες καλλιέργειας: Οι ανεμώννες του δάσους θέλουν δροσερό σκιερό μέρος. Οι De Caen ηλιόλουστο. Οι γιαπωνέζικες αντέχουν και στη σκιά και στον ήλιο.

Προετοιμασία: Αφήστε τις να σταθούν σε πολύ νερό αρκετές ώρες.

Ανθούριο *Anthurium*

Φυτό θερμοκηπίου με καρδιόσχημα φύλλα και περίεργο κυλινδρικό λουλούδι που βγαίνει από ένα καρδιόσχημο και με ζωηρό χρώμα βράκτιο. Μοιάζει με εξωτικό άνθος. Υπάρχουν 500 είδη, με μεγάλη ποικιλία χρωμάτων και σχημάτων. Διατηρείται πάρα πολύ στο νερό.

Διαθεσιμότητα: Καλοκαίρι. Όλο το χρόνο στ' ανθοπωλεία.

Συνθήκες καλλιέργειας: Φυτό της γλάστρας. Θέλει ζεστή, υγρή ατμόσφαιρα σε θερμοκήπιο ή κλειστό χώρο.

Προετοιμασία: Αφήστε το να σταθεί σε πολύ νερό αρκετές ώρες.

Ανθρίσκος *Anthriscus*

Μεγάλο άγριο φυτό που βγάζει πλατιές κεφαλίδες άσπρων λουλουδιών και ντελικάτο δαντελωτό φύλλωμα. Διατηρούνται καλά αλλά έχουν την τάση να βγάζουν μια λεπτή κολλητική ουσία που κάθεται στα πάντα.

Διαθεσιμότητα: Την άνοιξη.

Συνθήκες καλλιέργειας: Σε ηλιόλουστο μέρος ή ελαφριά σκιά, κατά προτίμηση μαζί με αγριολούλουδα.

Προετοιμασία: Βουτήξτε τους μίσχους σε βραστό νερό και μετά αφήστε να σταθούν σε πολύ νερό αρκετές ώρες.

Αντίδια *Cichorium*

Σαλατικά που μοιάζουν με μαρούλια με κατσαρά πράσινα ή δαντελωτά φύλλα. Βγάζουν ωραία μπλε λουλούδια.

Τι συμβολίζει: Λιτότητα.

Διαθεσιμότητα: Φθινόπωρο και νωρίς το χειμώνα.

Συνθήκες καλλιέργειας: Ελαφρό χώμα που στραγγίζει καλά. Σε ηλιόλουστο μέρος.

Αντίρρινο (Σκυλάκι) *Antirrhinum*

Μονοετές φυτό για παρτέρια. Κλασική εμφάνιση λουλουδιών με όλα τα χρώματα εκτός από μπλε. Οι σύγχρονες ποικιλίες του – και ιδιαίτερα το υβρίδιο F1 – είναι οι καλύτερες για συνθέσεις. Δε διατηρούνται πολύ στο νερό.

Τι συμβολίζει: Τόλμη.

Διαθεσιμότητα: Το καλοκαίρι.

Συνθήκες καλλιέργειας: Σε οποιοδήποτε καλό χώμα, σε ηλιόλουστο μέρος.

Προετοιμασία: Αφήστε τα να σταθούν σε άφθονο νερό πολλές ώρες.

Αουκούμπα *Aucuba*

Θάμνος χρήσιμος για το γυαλιστερό πράσινο φύλλωμά του που διατηρείται όλο το χρόνο. Υπάρχουν επίσης είδη με παραδαλό φύλλωμα. Τα θηλυκά φυτά βγάζουν ωραίους καρπούς με ζωηρό κόκκινο χρώμα.

Τι συμβολίζει: Δόλο, απιστία.

Διαθεσιμότητα: Όλο το χρόνο. Καρποί το φθινόπωρο και το χειμώνα.

Συνθήκες καλλιέργειας: Σε οποιοδήποτε έδαφος, σε ήλιο ή ελαφριά σκιά.

Προετοιμασία: Λιώστε τους ξυλώδεις μίσχους και μετά αφήστε τους να σταθούν σε πολύ νερό αρκετές ώρες.

Αριά *Sorbus*

Φυλλοβόλο δέντρο, χρήσιμο για τις ομάδες των άσπρων λουλουδιών του, για το ασημένιο φύλλωμα – που παίρνει ωραίες αποχρώσεις το φθινόπωρο – και τους πορτοκαλί, ροζ ή άσπρους καρπούς του.

Τι συμβολίζει: Φρονιμάδα.

Διαθεσιμότητα: Τα λουλούδια την Άνοιξη. Το φύλλωμα το καλοκαίρι και το φθινόπωρο. Καρποί το φθινόπωρο.

Συνθήκες καλλιέργειας: Σε οποιοδήποτε έδαφος. Στον ήλιο ή ελαφριά σκιά.

Προετοιμασία: Χτυπήστε τους ξυλώδεις μίσχους με σφυράκι και μετά αφήστε τους να σταθούν πολλές ώρες σε άφθονο νερό.

Αρμένια *Armenia*

Φυτό σαν μαξιλαράκι, με κοντούς μίσχους, στην κορυφή των οποίων βγαίνει κεφαλίδα με ροζ άνθη. Υπάρχουν επίσης ποικιλίες με άνθη με βαθύ ροζ και κόκκινο χρώμα. Τα φύλλα δεν είναι κατάλληλα για συνθέσεις. Ζουν πολύ καιρό στο νερό.

Τι συμβολίζει: Συμπάθεια.

Διαθεσιμότητα: Το καλοκαίρι. Μπορεί να χρησιμοποιηθεί και αποξηραμένο.

Συνθήκες καλλιέργειας: Σε οποιοδήποτε έδαφος. Σε ηλιόλουστο μέρος.

Προετοιμασία: Αφήστε τα να σταθούν σε πολύ νερό για λίγη ώρα.

Άρο Αρωμ

Ιθαγενές φυτό, χρήσιμο για το γυαλιστερό ανοιξιάτικο φύλλωμά του. Το ιταλικό άριο είναι πολύτιμο γιατί όλο το χειμώνα τα φύλλα του έχουν μια κρεμ μαρμαρυγή. Οι οβελίσκοι του με τους κόκκινους καρπούς είναι πολύ χρήσιμοι επίσης.

Τι συμβολίζει: Ενθουσιασμό, πάθος.

Διαθεσιμότητα: Τα φύλλα το χειμώνα και την άνοιξη. Καρποί το φθινόπωρο.

Συνθήκες καλλιέργειας: Σε υγρό έδαφος με συνθήκες δάσους.

Προετοιμασία: Βουτήξτε τα φύλλα σε νερό πολλές ώρες. Βλέπε επίσης και Ζαντεδέσκια.

Αρτεμισία *Artemisia*

Φυτό χρήσιμο γιατί έχει ψηλούς μίσχους με ασημόκριζο φύλλωμα. Τα λουλούδια του χωρίς μεγάλη σημασία, εκτός από το είδος *Lactiflora* που έχει πράσινα φύλλα και ματσάκια μικρά κρεμ λουλούδια. Ζει πολύ καιρό στο νερό.

Τι συμβολίζει: Απουσία.

Διαθεσιμότητα: Καλοκαίρι και φθινόπωρο.

Συνθήκες καλλιέργειας: Σε οποιοδήποτε έδαφος, αρκεί να στραγγίζει καλά. Σε ηλιόλουστο μέρος.

Προετοιμασία: Λιώστε τους ξυλώδεις μίσχους. Βουτήξτε τις άκρες τους σε βραστό νερό και αφήστε τους να σταθούν σε πολύ νερό αρκετές ώρες.

Αστίλβη *Astilbe*

Φυτό με κωνικά λοφία πουπουλάτων λουλουδιών, σε ποικιλία χρωμάτων, από ροζ μέχρι μοβ και κόκκινο, ακόμα και με άσπρα και κρεμ ανθάκια. Υπάρχουν

πολλές ποικιλίες για να διαλέξετε. Τα φύλλα επίσης είναι πολύ διακοσμητικά. Δε διατηρούνται πολύ στο νερό. Αξίζει να τα κόβετε και αφού σχηματιστούν οι καρποί με τους σπόρους.

Διαθεσιμότητα: Καλοκαίρι. Οι καρποί με τους σπόρους το φθινόπωρο.

Συνθήκες καλλιέργειας: Σε υγρό έδαφος. Σε μερική σκιά ή μερικά ηλιόλουστο μέρος.

Προετοιμασία: Αφήστε τα σε πολύ νερό αρκετές ώρες.

Αστράντια *Astrantia*

Φυτό με λουλούδια που έχουν παράξενο σχήμα: το καθένα μοιάζει με μικρή ανθοδέσμη. Υπάρχουν ποικιλίες με ροζ και κόκκινα άνθη. Έχει μέτριο ύψος και ωραίο φύλλωμα. Διατηρείται καλά στο νερό. Συνδυάζεται πολύ ωραία με φλόγα και καπουτσίνους.

Διαθεσιμότητα: Καλοκαίρι και φθινόπωρο.

Συνθήκες καλλιέργειας: Σε οποιοδήποτε έδαφος σε ήλιο ή μερική σκιά.

Προετοιμασία: Αφήστε τα να σταθούν σε πολύ νερό αρκετές ώρες.

Άστρο *Aster*

Μεγάλη ποικιλία ψηλών μαργαριτών με λαμπερά χρώματα. Υπάρχουν πολλές καλλιεργημένες ποικιλίες και επίσης πιο ντελικάτα είδη με αεράτες ταξιανθίες μικρών λουλουδιών. Διατηρούνται πολύ καλά στο νερό.

Τι συμβολίζει: Δεύτερη σκέψη.

Διαθεσιμότητα: Το φθινόπωρο.

Συνθήκες καλλιέργειας: Σε οποιοδήποτε έδαφος, σε ηλιόλουστο μέρος. Μη φυτεύετε πολλές μαζί.

Προετοιμασία: Λιώστε τους ξυλώδεις μίσχους. Βουτήξτε τους σε βραστό νερό και αφήστε τους να σταθούν σε πολύ νερό αρκετές ώρες.

Αχίλλεια *Achillea*

Φυτό με απαλό φύλλωμα και ανθοταξίες μεγάλων λουλουδιών: κίτρινων, λευκών ή κοκκινωπών, ανάλογα με την ποικιλία. Το είδος *Ptarmica* (Ευρωπαϊκό) βγάζει λευκά λουλούδια. Όλες οι ποικιλίες διατηρούνται πολύ καιρό.

Τι συμβολίζει: Πόλεμο.

Διαθεσιμότητα: Καλοκαίρι και φθινόπωρο. Χρησιμοποιείται και αποξηραμένο.

Συνθήκες καλλιέργειας: Καλό χώμα, ήλιος.

Προετοιμασία: Τσακίστε την άκρη του μίσχου και βάλτε τα σε άφθονο νερό.

Αχλαδιά *Pyrus*

Δέντρο που βγάζει άσπρα ανθάκια την άνοιξη και πράσινους ή κίτρινους καρπούς το καλοκαίρι.

Τι συμβολίζει: Στοργή.

Διαθεσιμότητα: Τα λουλούδια την άνοιξη. Οι καρποί από το καλοκαίρι και μέχρι το φθινόπωρο. Βρίσκονται όλο το χρόνο στα μανάβικα.

Συνθήκες καλλιέργειας: Σε οποιοδήποτε έδαφος. Στον ήλιο.

Προετοιμασία: Χτυπήστε με σφυράκι τους ξυλώδεις μίσχους και μετά αφήστε να σταθούν πολλές ώρες σε άφθονο νερό. Τα δέντρα που καλλιεργούνται στους κήπους βγάζουν φρούτα που διατηρούνται περισσότερο.

Βαλλωτή (βρομόχορτο) *Ballota*

Πολυετές φυτό ή μικρός θάμνος, χρήσιμος για τα χνουδωτά, κυκλικά φύλλα του που σχηματίζουν ένα είδος κούπας στην άκρη των καμπυλωτών μίσχων του. Το χνούδι δίνει στο φύλλο μια γκριζοπράσινη εμφάνιση. Τα λουλούδια του χωρίς σημασία. Διατηρείται πολύ καλά στο νερό.

Διαθεσιμότητα: Καλοκαίρι και φθινόπωρο.

Συνθήκες καλλιέργειας: Σε οποιοδήποτε έδαφος. Σε ηλιόλουστο μέρος.

Προετοιμασία: Βουτήξτε τις άκρες των μίσχων σε βραστό νερό για λίγα λεπτά

και μετά βάλτε τους σε πολύ νερό προσέχοντας να μη βραχούν τα φύλλα.

Βάτος *Rubus*

Θάμνος με αγκάθια που βγάζουν μοβ λουλούδια και μαύρα βατόμουρα, που πολλές φορές βγαίνουν μαζί με τα λουλούδια.

Τι συμβολίζει: Μοναξιά, ζήλια, μεταμέλεια.

Διαθεσιμότητα: Το φθινόπωρο.

Συνθήκες καλλιέργειας: Σε οποιοδήποτε έδαφος. Στον ήλιο.

Προετοιμασία: Χτυπήστε με σφυρί τους ξυλώδεις μίσχους και μετά αφήστε τους να σταθούν πολλή ώρα σε άφθονο νερό.

Βερβένα ή Ιεροβότανο ή Αγιόχορτο *Verbena*

Μεγάλη οικογένεια ετήσιων και πολυετών φυτών, κυρίως ροζ, μοβ και άλικων.

Πολλά έχουν κοντούς μίσχους, άλλα είναι πολύ ψηλά. Μερικά έχουν άρωμα.

Διατηρούνται πολύ καλά στο νερό.

Διαθεσιμότητα: Καλοκαίρι και φθινόπωρο.

Συνθήκες καλλιέργειας: Σε οποιοδήποτε έδαφος. Σε ηλιόλουστη θέση.

Προετοιμασία: Αφήστε τα να σταθούν σε άφθονο νερό πολλές ώρες.

Βερβερίς *Berberis*

Αγκαθωτός θάμνος με πράσινο ή άλικο φύλλωμα και κίτρινα ή πορτοκαλί λουλούδια. Οι μικροί κόκκινοι καρποί είναι ιδιαίτερα χρήσιμοι το φθινόπωρο.

Τι συμβολίζει: Στριφνότητα, αυστηρότητα, κακό χαρακτήρα.

Διαθεσιμότητα: Φύλλωμα από την άνοιξη μέχρι το φθινόπωρο, και για μερικά είδη όλο το χρόνο. Άνθη την άνοιξη. Καρποί το φθινόπωρο.

Συνθήκες καλλιέργειας: Σε οποιοδήποτε έδαφος. Σε ήλιο ή μερική σκιά.

Προετοιμασία: Λιώστε τους ξυλώδεις μίσχους και αφήστε τους να σταθούν πολλή ώρα σε άφθονο νερό.

Βιβούρνο *Viburnum*

Αειθαλής και φυλλοβόλος θάμνος με άσπρα, ή ροζ λουλούδια, συχνά με δυνατή μυρωδιά.

Διαθεσιμότητα: Χειμώνα, άνοιξη και φθινόπωρο.

Συνθήκες καλλιέργειας: Σε υγρό έδαφος. Σε ηλιόλουστη θέση.

Προετοιμασία: Χτυπήστε με σφυράκι τους ξυλώδεις μίσχους και μετά αφήστε να σταθούν πολλές ώρες σε άφθονο νερό.

Βίγκα ή αγριολίτσα *Vinca*

Αειθαλής αναρριχητικός θάμνος με μπλε, μοβ ή άσπρα λουλούδια. Το είδος *Difformis* βγάζει άσπρα ή ανοιχτά μπλε λουλούδια το χειμώνα.

Τι συμβολίζει: Η μπλε, πρώιμη φιλία. Η άσπρη, χαρές της μνήμης.

Διαθεσιμότητα: Το χειμώνα, την άνοιξη και το καλοκαίρι.

Συνθήκες καλλιέργειας: Σε οποιοδήποτε έδαφος. Σε σκιερό μέρος.

Προετοιμασία: Αφήστε τα να σταθούν πολλές ώρες σε άφθονο νερό.

Βιολέτα *Mathiola*

Οικογένεια ετήσιων και διετών φυτών που περιλαμβάνονται στα πιο δημοφιλή λουλούδια για κόψιμο, με μικρούς οβελίσκους αρωματικών λουλουδιών με απαλά χρώματα. Υπάρχουν σε μεγάλη ποικιλία χρωμάτων, ροζ, άλικων, άσπρων, κίτρινων και κρεμ. Διατηρούνται αρκετά καλά στο νερό.

Τι συμβολίζει: Ομορφιά που διαρκεί.

Διαθεσιμότητα: Την άνοιξη και το καλοκαίρι.

Συνθήκες καλλιέργειας: Σε οποιοδήποτε έδαφος. Σε ηλιόλουστο μέρος.

Προετοιμασία: Αφήστε τα να σταθούν σε πολύ νερό αρκετές ώρες.

Βιργινία *Bergenia*

Φυτό με μεγάλα σαρκώδη φύλλα με ταξιανθίες που γέρνουν προς τα κάτω και έχουν λουλούδια με διάφορες αποχρώσεις του ροζ. Και τα φύλλα και τα

λουλούδια είναι κατάλληλα για συνθέσεις.

Διαθεσιμότητα: Αργά το χειμώνα και την άνοιξη.

Συνθήκες καλλιέργειας: Σε οποιοδήποτε έδαφος. Σε ήλιο ή σε σκιά.

Προετοιμασία: Αφήστε τα να σταθούν σε πολύ νερό αρκετές ώρες.

Βουβαρδία *Bouvardia*

Ευαίσθητος θάμνος με σφιχτές κεφαλίδες κυλινδρικών λουλουδιών σε ροζ, άσπρα και κίτρινα χρώματα. Μερικά είδη βγάζουν ευωδιαστά λουλούδια.

Διαθεσιμότητα: Αργά το φθινόπωρο και το χειμώνα.

Συνθήκες καλλιέργειας: Σε θερμοκήπιο ή εσωτερικό χώρο.

Προετοιμασία: Λιώστε τους ξυλώδεις μίσχους και βουτήξτε τους σε βραστό νερό. Μετά αφήστε τους να σταθούν σε άφθονο κρύο νερό πολλές ώρες.

Βουτυρόχορτο *Brunella*

Ποώδες φυτό με μυριάδες γαλάζια λουλουδάκια που κολυμπάνε πάνω σε φύλλα σε σχήμα καρδιάς. Δεν ψηλώνει πολύ. Διατηρείται αρκετά καλά στο νερό.

Διαθεσιμότητα: Νωρίς το καλοκαίρι.

Συνθήκες καλλιέργειας: Σε έδαφος που κρατάει υγρασία. Σε ελαφριά σκιά.

Προετοιμασία: Βουτήξτε τις άκρες των μίσχων σε βραστό νερό και μετά αφήστε τους σε πολύ νερό αρκετές ώρες.

Βρίζα *Briza*

Ωραίο χόρτο με συμπαγές κεφαλάκι που γέρνει και κινείται με το πιο απαλό αεράκι. Όταν είναι φρέσκο έχει ανοιχτό πράσινο χρώμα. Στο σχήμα δε μοιάζει με κανένα άλλο είδος χόρτου. Διατηρείται πολύ και μπορεί να χρησιμοποιηθεί και αποξηραμένο.

Τι συμβολίζει: Ερεθισμό.

Διαθεσιμότητα: Καλοκαίρι και φθινόπωρο.

Προετοιμασία: Καμιά.

Γαΐολαρδία *Gaillardia*

Λουλουδάκια σαν μικρά πινέλα, που μοιάζουν με μαργαρίτες, σε λαμπερές αποχρώσεις του κόκκινου, κίτρινου και πορτοκαλί. Υπάρχουν απλά και διπλά. Διατηρούνται καλά στο νερό.

Διαθεσιμότητα: Καλοκαίρι και φθινόπωρο.

Συνθήκες καλλιέργειας: Σε οποιοδήποτε έδαφος. Σε ηλιόλουστο μέρος.

Προετοιμασία: Αφήστε τα να σταθούν πολλές ώρες σε άφθονο νερό.

Γαρίφαλο *Dianthus*

Ένα από τα πιο δημοφιλή λουλούδια για κόψιμο. Υπάρχουν ποικιλίες με άσπρο, ροζ και κόκκινο χρώμα, που πολλές φορές έχουν μάτι με αντίθετο χρώμα. Συνήθως έχουν ωραίο άρωμα. Όλα τα είδη διατηρούνται πολύ στο νερό. Τα κλασικά γαρίφαλα και τα κινέζικα έχουν μικρή περίοδο ανθοφορίας.

Τι συμβολίζει: Γαρίφαλα γενικά: γυναικεία γοητεία ή τόλμη. Γαρίφαλα με βαθύ κόκκινο χρώμα: λυπήσου τη φτωχή μου καρδιά. Κόκκινα γαρίφαλα: αγάπη. Πιτσιλωτά: άρνηση. Κίτρινα: περιφρόνηση. Άσπρα: ταλέντο.

Διαθεσιμότητα: Χειμώνα και καλοκαίρι. Τα κλασικά και τα κινέζικα γαρίφαλα μόνο νωρίς το καλοκαίρι. Όλο το χρόνο από τα ανθοπωλεία.

Συνθήκες καλλιέργειας: Σε οποιοδήποτε έδαφος, σε ηλιόλουστο μέρος. Μερικά μόνο σε θερμοκήπιο.

Προετοιμασία: Αφήστε τα να σταθούν σε πολύ νερό αρκετές ώρες.

Γεντιανή *Gentiana*

Στητά λουλούδια σαν καμπάνες με ζωηρό μπλε χρώμα. Τα πιο πολλά έχουν μικρούς μίσχους αλλά υπάρχουν και μεγάλα όπως η Γεντιανή η Ασκληπιοειδής που φτάνει τα 60 εκ. Μερικά είδη έχουν άσπρα άνθη.

Διαθεσιμότητα: Από την άνοιξη μέχρι αργά το φθινόπωρο.

Συνθήκες καλλιέργειας: Η ασκληπιοειδής και η κινέζικη προτιμούν υγρασία στις

ρίζες, ενώ τα άλλα είδη θέλουν έδαφος που να στραγγίζει καλά. Όλα τα είδη προτιμούν τον ήλιο.

Προετοιμασία: Αφήστε τα σε ζεστό, φωτεινό μέρος για ν' ανοίξουν τελείως νερό.

Γεράνια *Geranium*

Δημοφιλή, πολυετή, ποώδη φυτά με ωραία λουλούδια. Υπάρχει τεράστιος αριθμός ειδών που διατίθενται σε μεγάλη ποικιλία χρωμάτων: μπλε, μοβ, άλικο, κόκκινο, ροζ και άσπρα. Το ύψος ποικίλλει από πολύ κοντά μέχρι αρκετά ψηλά. Δε διατηρούνται πολύ.

Τι συμβολίζει: Σταθερό οίκτο.

Διαθεσιμότητα: Το καλοκαίρι και το φθινόπωρο.

Συνθήκες καλλιέργειας: Σε έδαφος που στραγγίζει καλά. Βασικά στον ήλιο, αν και μερικά είδη προτιμούν ελαφριά σκιά.

Προετοιμασία: Αφήστε τα να σταθούν πολλές ώρες σε άφθονο νερό.

Γευστό (Γκέο) *Geum*

Ποώδες πολυετές φυτό με λαμπερά κόκκινα, κίτρινα ή πορτοκαλί λουλούδια. Υπάρχουν μονά, διπλά και ημίδιπλα λουλούδια, με κυκλικό γενικά σχήμα. Έχουν την τάση να γέρνουν τα κεφάλια.

Διαθεσιμότητα: Αργά την άνοιξη και το καλοκαίρι.

Συνθήκες καλλιέργειας: Σε οποιοδήποτε έδαφος. Σε ηλιόλουστο μέρος.

Προετοιμασία: Βουτήξτε τις άκρες των μίσχων σε βραστό νερό. Μετά αφήστε τα να σταθούν πολλές ώρες σε άφθονο νερό.

Γιασεμί *Jasminum*

Υπάρχει καλοκαιρινό και χειμωνιάτικο. Το πρώτο έχει αστερόσχημα κίτρινα λουλούδια με καμπυλωτούς μίσχους. Το καλοκαιρινό έχει άσπρα αρωματικά λουλούδια. Υπάρχουν επίσης κίτρινες και ροζ καλοκαιρινές ποικιλίες. Το χειμωνιάτικο διατηρείται καλύτερα στο νερό.

Τι συμβολίζει: Τα λευκά: Φιλοφροσύνη. Τα κίτρινα: Χάρη και κομψότητα.

Διαθεσιμότητα: Το χειμώνα και το καλοκαίρι.

Συνθήκες καλλιέργειας: Σε οποιοδήποτε έδαφος. Σε ήλιο ή σκιά.

Προετοιμασία: Αφήστε τα να σταθούν πολλές ώρες σε άφθονο νερό αμέσως μόλις τα κόψετε.

Γκαρία *Garrya*

Πολύτιμος αειθαλής θάμνος που βγάζει λουλούδια σαν μακριές μεταξένιες φούντες με πράσινο χρώμα όλο το χειμώνα, όταν δεν υπάρχει τίποτε άλλο γύρω. Διατηρείται καλά στο νερό.

Διαθεσιμότητα: Το χειμώνα.

Συνθήκες καλλιέργειας: Σε οποιοδήποτε έδαφος. Στον ήλιο ή σε σκιά.

Προετοιμασία: Χτυπήστε με σφυρί τους ξυλώδεις μίσχους στις άκρες. Μετά αφήστε τους να σταθούν αρκετές ώρες σε πολύ νερό.

Γκριζελίνια *Greselinia*

Αειθαλής θάμνος, πολύτιμος για το φύλλωμά του, ειδικότερα της παρδαλής μορφής. Διατηρείται πολύ.

Διαθεσιμότητα: Όλο το χρόνο.

Συνθήκες καλλιέργειας: Σε έδαφος που στραγγίζει καλά. Σε ήλιο ή ελαφριά σκιά.

Προετοιμασία: Λιώστε τις άκρες των μίσχων, μετά αφήστε τους να σταθούν πολλές φορές σε άφθονο νερό.

Γλαδιόλα *Gladiolus*

Πασίγνωστο βολβώδες φυτό με ψηλούς, ελαφρά καμπυλωτούς μίσχους, με λαμπερόχρωμα λουλούδια. Τα φύλλα είναι σαν σπαθιά. Διατίθεται στα περισσότερα χρώματα, εκτός από το πραγματικό μπλε. Διατηρείται κατά στο νερό.

Διαθεσιμότητα: Το καλοκαίρι και το φθινόπωρο.

Συνθήκες καλλιέργειας: Σε οποιοδήποτε έδαφος. Σε ηλιόλουστο μέρος.

Προετοιμασία: Αφαιρέστε τα μπουμπούκια της, κορφής, λιώστε τις άκρες των μίσχων κι αφήστε τα να σταθούν πολλές ώρες σε άφθονο νερό.

Γλαύκιο (Αγριοφασολιά) *Glaucium*

Φυτό με λαμπερά κίτρινα ή πορτοκαλοκόκκινα λουλούδια με γκριζωπό μίσχο και φύλλωμα. Οι καρποί με τους σπόρους καμπυλώνουν προς τα κάτω.

Διαθεσιμότητα: Το καλοκαίρι και το φθινόπωρο.

Συνθήκες καλλιέργειας: Σε έδαφος που στραγγίζει καλά. Σε ηλιόλουστο μέρος.

Προετοιμασία: Αφήστε τα να σταθούν πολλές ώρες σε άφθονο νερό.

Γλήχωμα (Κισσόφυλλο) *Nepeta*

Φυτό με αεράτους μίσχους με ανοιχτά μπλε ή μοβ λουλούδια που προβάλλονται σε γκρι φύλλωμα, που είναι αρωματικό, ιδιαίτερα αν λιώσει.

Διατηρείται αρκετά καλά στο νερό.

Διαθεσιμότητα: Το καλοκαίρι.

Συνθήκες καλλιέργειας: Σε οποιοδήποτε έδαφος. Σε ηλιόλουστο μέρος.

Προετοιμασία: Αφήστε τα να σταθούν σε πολύ νερό αρκετές ώρες.

Γναφάλιο *Anaphalis*

Φυτό με ασημόγκριζο φύλλωμα με μικρά άσπρα λουλούδια με κίτρινο κέντρο.

Διαθεσιμότητα: Καλοκαίρι και φθινόπωρο. Μπορεί να χρησιμοποιηθεί και αποξηραμένο.

Συνθήκες καλλιέργειας: Σε οποιοδήποτε έδαφος, αρκεί να μην είναι πολύ στεγνό. Σε ηλιόλουστο μέρος ή σε λίγη σκιά.

Προετοιμασία: Αφήστε τα να σταθούν σε πολύ νερό αρκετές ώρες.

Γρεβίλεια *Grevilea*

Ευαίσθητος θάμνος, πολύτιμος για το αειθαλές, σαν φτέρη, φύλλωμά του και τα

λαμπερά χωρίς πέταλα κίτρινα και κόκκινα λουλούδια. Διατηρείται καλά όταν κοπεί.

Διαθεσιμότητα: Το καλοκαίρι.

Συνθήκες καλλιέργειας: Σε θερμοκήπιο, σε χώμα χωρίς ασβέστιο.

Προετοιμασία: Λιώστε τις άκρες των μίσχων και μετά αφήστε τους να σταθούν πολλή ώρα σε άφθονο νερό. Μπορεί να διατηρηθεί σε γλυκερίνη.

Γόμφραινα *Gomphrena*

Από τα πολλά είδη του φυτού, το είδος *Globosa* είναι το κύρια καλλιεργούμενο. Είναι ετήσια φυτά με σφαιρικά λουλούδια με διάφορα χρώματα: άσπρο, κίτρινο, πορτοκαλί, κόκκινο, ροζ και άλικο. Τα λουλούδια είναι αειθαλή και μπορεί ν' αποξηρανθούν.

Διαθεσιμότητα: Το καλοκαίρι.

Συνθήκες καλλιέργειας: Σε οποιοδήποτε έδαφος. Στον ήλιο. Μπορεί και σε γλάστρες σε κλειστούς χώρους ή θερμοκήπιο.

Προετοιμασία: Αφήστε τα να σταθούν σε πολύ νερό αρκετές ώρες.

Γυψοφίλη *Gypsophila*

Θαυμάσιο αεράτο φυτό με λεπτούς σαν σύρματα μίσχους και τούφες από κομψά άσπρα λουλουδάκια. Υπάρχουν και ποικιλίες σε ροζ χρώμα. Διατηρούνται πολύ στο νερό.

Διαθεσιμότητα: Το καλοκαίρι. Μπορεί να χρησιμοποιηθούν και ξερά.

Συνθήκες καλλιέργειας: Σε έδαφος που στραγγίζει καλά. Σε ηλιόλουστο μέρος.

Προετοιμασία: Αφήστε τα να σταθούν πολλές ώρες σε άφθονο νερό.

Δακτυλίτης *Digitalis*

Φυτό με επιβλητικούς ψηλούς οβελίσκους λουλουδιών, σαν καμπανούλες άλίκου χρώματος, που βγαίνουν το κατακαλόκαιρο. Υπάρχουν και ποικιλίες με τις καμπανούλες σε μίσχους, με διαφορετικά χρώματα, στα οποία

περιλαμβάνεται το άσπρο και το κίτρινο.

Τι συμβολίζει: Ανειλικρίνεια.

Διαθεσιμότητα: Καλοκαίρι.

Συνθήκες καλλιέργειας: Σε οποιοδήποτε έδαφος. Σε ήλιο ή ελαφριά σκιά.

Προετοιμασία: Αφήστε τα να σταθούν σε πολύ νερό αρκετές ώρες.

Δελφίνιο *Delphinium*

Φυτό με ψηλούς οβελίσκους με λουλούδια πολλών αποχρώσεων κόκκινου και μπλε, με σκούρο ή άσπρο μάτι. Υπάρχουν και ποικιλίες με άσπρα, ροζ ή άλικο λουλούδια. Βρίσκονται επίσης και ποικιλίες – νάνοι. Οι καρποί με τους σπόρους μπορεί να χρησιμοποιηθούν αποξηραμένοι.

Διαθεσιμότητα: Καλοκαίρι, αλλά μερικές φορές μπορεί να βγάλουν για δεύτερη φορά άνθη το φθινόπωρο.

Συνθήκες καλλιέργειας: Σε οποιοδήποτε έδαφος κήπου. Σε ηλιόλουστο και προστατευμένο από αέρα μέρος.

Προετοιμασία: Γεμίστε με νερό τους κούφιους μίσχους του κι αφήστε τους σε άφθονο νερό πολλές ώρες.

Δεντρολίβανο *Rosmarinus*

Αειθαλής θάμνος με μικρά, βελονωτά, γκριζοπράσινα φύλλα, που μυρίζουν ωραία άμα λιώσουν. Βγάζει λουλούδια με ανοιχτό μπλε χρώμα.

Τι συμβολίζει: Ανάμνηση.

Διαθεσιμότητα: Φύλλωμα, όλο το χρόνο. Λουλούδια, το καλοκαίρι και το φθινόπωρο.

Συνθήκες καλλιέργειας: Σε οποιοδήποτε έδαφος. Στον ήλιο.

Προετοιμασία: Λιώστε τους ξυλώδεις μίσχους και μετά αφήστε να σταθούν σε πολύ νερό αρκετές ώρες.

Δεντρομολόχα *Althea*

Φυτό με κλασικά λουλούδια σε πολύ ψηλούς οβελίσκους, με κόκκινο, ροζ, άλικο, κίτρινο ή άσπρο χρώμα. Βγάζει ωραίους καρπούς με σπόρους.

Τι συμβολίζει: Φιλοδοξία, γονιμότητα, καρποφορία.

Διαθεσιμότητα: Καλοκαίρι.

Συνθήκες καλλιέργειας: Σε οποιοδήποτε έδαφος, σε ηλιόλουστο μέρος.

Προετοιμασία: Βουτήξτε τους μίσχους σε βραστό νερό και μετά αφήστε τους να σταθούν αρκετές ώρες σε πολύ νερό.

Δετζία *Deutzia*

Θάμνος που βγάζει μαζεμένα μικρά, απλά ή διπλά λουλούδια, με άσπρο ή ροζ χρώμα. Μερικά από τα διπλά λουλούδια έχουν πολύ όμορφη μπορντούρα.

Διατηρούνται πολύ καλά στο νερό.

Διαθεσιμότητα: Αργά την άνοιξη και το φθινόπωρο.

Συνθήκες καλλιέργειας: Σε κάθε έδαφος που κρατάει υγρασία. Σε ηλιόλουστο μέρος ή σ' ελαφριά σκιά.

Προετοιμασία: Χτυπήστε τους μίσχους με σφυράκι και μετά αφήστε τους να σταθούν πολλή ώρα σε άφθονο νερό.

Διακοσμητικά κρεμμύδια *Allium*

Βολβοί που βγάζουν σφαιρικές ταξιανθίες με λουλούδια άλικο ή ροζ χρώματος. Υπάρχουν επίσης ποικιλίες με μπλε, άσπρα και κίτρινα άνθη. Διατηρούνται πολύ.

Διαθεσιμότητα: Άνοιξη και καλοκαίρι. Μπορεί να χρησιμοποιηθούν και αποξηραμένα.

Συνθήκες καλλιέργειας: Έδαφος που στραγγίζει καλά. Σε ηλιόλουστο μέρος.

Προετοιμασία: Αφήστε να σταθούν πολλή ώρα σε άφθονο νερό πριν τα χρησιμοποιήσετε.

Διακοσμητικό λάχανο (*Brassica*)

Πολλά λάχανα μπορεί να χρησιμοποιηθούν σαν διακοσμητικά (φύλλα και βλαστοί), συμπεριλαμβανομένων και κοινών τύπων: κουνουπίδια, λαχανάκια Βρυξελλών, άνθη από μπρόκολα κ.λπ., εκτός από τα ειδικά διακοσμητικά με τα πολλά χρώματα.

Τι συμβολίζει: Κέρδος.

Διαθεσιμότητα: Κοινά λάχανα όλο το χρόνο. Λαχανάκια Βρυξελλών το φθινόπωρο και το χειμώνα. Διακοσμητικά λάχανα το φθινόπωρο.

Συνθήκες καλλιέργειας: Σε οποιοδήποτε έδαφος. Σε ηλιόλουστο μέρος.

Δικέντρα ή Διέλυτρο *Dicentra*

Φυτό με βλαστάρια, με φύλλα σαν της φτέρης και λουλουδάκια σε σχήμα καρδιάς, με ροζ ή άσπρο χρώμα. Διατηρούνται καλά στο νερό.

Διαθεσιμότητα: Άνοιξη και καλοκαίρι.

Συνθήκες καλλιέργειας: Πλούσιο, υγρό έδαφος. Ελαφριά σκιά.

Προετοιμασία: Αφήστε τα να σταθούν πολλές ώρες σε άφθονο νερό.

Διόσπυρος (Περσιμόν) *Diospyrus*

Πολύ διακοσμητικό φρούτο, σαν πορτοκάλι.

Τι συμβολίζει: Θάψε με ανάμεσα στις ομορφιές της φύσης.

Διαθεσιμότητα: Το καλοκαίρι.

Δρυάνδρα *Dryandra*

Αειθαλής θάμνος της Αυστραλίας με πορτοκαλί και κόκκινα λουλούδια. Ευαίσθητος.

Διαθεσιμότητα: Την άνοιξη.

Συνθήκες καλλιέργειας: Σε κλειστό χώρο.

Προετοιμασία: Χτυπήστε με σφυράκι τους ξυλώδεις μίσχους και μετά αφήστε τους πολλές ώρες σε άφθονο νερό.

Δωρόνικο *Doronicum*

Χρυσοκίτρινες μαργαρίτες, που – όταν εμφανίζονται την άνοιξη – δίνουν την εντύπωση ότι βγάζουν πάντα κάποια φρεσκάδα. Υπάρχουν ποικιλίες με διπλά άνθη.

Διαθεσιμότητα: Την άνοιξη.

Συνθήκες καλλιέργειας: Σε οποιοδήποτε έδαφος κρατάει υγρασία. Σε ήλιο ή ελαφριά σκιά.

Προετοιμασία: Αφήστε να σταθούν πολλές ώρες σε άφθονο νερό.

Ελαίαγνος (Μοσχοϊτιά) *Eleagnus*

Αειθαλής θάμνος, πολύτιμος για το φύλλωμά του που – ανάλογα με το είδος – είναι χρυσοπράσινο (*Eleagnus Pungens* και *Ebingei*) ή ασημένιο (*Eleagnus Angustifolia* και *Commutata*).

Διαθεσιμότητα: Όλο το χρόνο.

Συνθήκες καλλιέργειας: Σε οποιοδήποτε έδαφος. Στον ήλιο ή σε ελαφριά σκιά.

Προετοιμασία: Χτυπήστε με σφυράκι τους ξυλώδεις μίσχους στις άκρες και μετά αφήστε τους αρκετές ώρες και πολύ νερό.

Ελέβορος (Σκάρφι) (Χριστουγεννιάτικο ρόδο) *Heleborus*

Ενδιαφέρουσα ποικιλία χειμωνιάτικων λουλουδιών σε σχήμα μικρού πιάτου και διάφορα χρώματα: άσπρο, δαμασκηνί και πιτσιλωτό. Οι ελέβοροι με την άσχημη μυρωδιά έχουν πιο μικρά λουλούδια.

Τι συμβολίζει: Σκάνδαλο, συκοφαντία.

Διαθεσιμότητα: Το χειμώνα και την άνοιξη.

Συνθήκες καλλιέργειας: Σε υγρό, πλούσιο έδαφος. Στη σκιά.

Προετοιμασία: Τρυπήστε τους μίσχους στην άκρη με μια καρφίτσα και μετά αφήστε τους να σταθούν πολλές ώρες σε άφθονο νερό.

Ελένιο *Helenium*

Φυτό με πολλά κίτρινα λουλούδια, σαν μαργαρίτες, που βγαίνουν στην κορφή μίσων μέσου ύψους. Υπάρχουν επίσης ποικιλίες με πορτοκαλί λουλούδια ή καστανά. Διατηρείται καλά στο νερό.

Τι συμβολίζει: Δάκρυα.

Διαθεσιμότητα: Το καλοκαίρι και το φθινόπωρο.

Συνθήκες καλλιέργειας: Σε οποιοδήποτε έδαφος. Στον ήλιο.

Προετοιμασία: Λιώστε τις άκρες των μίσχων. Αφήστε τους μετά να σταθούν αρκετές ώρες σε πολύ νερό.

Ελίχρυσσα *Helichrysum*

Πολύχρωμα λουλούδια, σαν μαργαρίτες, με βράκτια σαν χαρτί αντί για πέταλα. Μπορεί να είναι κίτρινα, καστανά, κόκκινα ή ροζ. Διατηρούνται πολύ καλά και είναι πολύ ωραία και αποξηραμένα.

Διαθεσιμότητα: Καλοκαίρι.

Συνθήκες καλλιέργειας: Σε οποιοδήποτε έδαφος. Σε ηλιόλουστο μέρος.

Προετοιμασία: Αφήστε τα να σταθούν πολλές ώρες σε άφθονο νερό.

Επιλόβιο *Erilobium*

Φυτά κήπων ή άγρια που βγάζουν οβελίσκους με σκούρα κοκκινорόζ λουλούδια. Τα άγρια μπορεί να πλημμυρίσουν τον κήπο αν τ' αφήσετε να φυτρώσουν ανεξέλεγκτα.

Τι συμβολίζει: Υποκρισία.

Διαθεσιμότητα: Καλοκαίρι.

Συνθήκες καλλιέργειας: Σε οποιοδήποτε έδαφος. Σε ηλιόλουστο μέρος.

Προετοιμασία: Πρέπει να γίνει αμέσως μετά το κόψιμο γιατί μαραίνονται γρήγορα. Βουτήξτε τις άκρες των μίσχων σε βραστό νερό και μετά αφήστε τους να σταθούν πολλές ώρες σε αρκετό νερό.

Επουλωτικό (Στερρόφυτο, Χρυσή ράβδος) *Selidago*

Φυτό με μακριούς μίσχους και φουντωτά, απαλά, κίτρινα λοφία. Διατηρείται αρκετά καλά στο νερό.

Τι συμβολίζει: Προφύλαξη, προνοητικότητα.

Διαθεσιμότητα: Καλοκαίρι και φθινόπωρο.

Συνθήκες καλλιέργειας: Σε οποιοδήποτε έδαφος. Στον ήλιο.

Προετοιμασία: Αφήστε τα να σταθούν πολλές ώρες σε άφθονο νερό.

Ερήμυρος (Άνερος) *Eremurus*

Φυτό με πολύ ψηλούς, αεράτους οβελίσκους με λουλούδια αστερόσχημα, σε άσπρο, ροζ, ή κίτρινο χρώμα. Μερικά είδη έχουν ωραία μυρωδιά. Διατηρείται καλά στο νερό.

Διαθεσιμότητα: Καλοκαίρι.

Συνθήκες καλλιέργειας: Σε οποιοδήποτε έδαφος που στραγγίζει καλά. Σε ηλιόλουστο, προστατευμένο από τον άνεμο μέρος.

Προετοιμασία: Αφήστε τα να σταθούν πολλές ώρες σε άφθονο νερό.

Εσκαλόνια *Escallonia*

Θάμνοι που ανθοφορούν αργά και βγάζουν λουλούδια σαν καμπανούλες σε ομάδες. Τα λουλούδια είναι αστερόσχημα και έχουν ροζ, άσπρες και κόκκινες αποχρώσεις. Το φύλλωμα είναι γυαλιστερό και αειθαλές. Διατηρούνται αρκετά καλά στο νερό.

Διαθεσιμότητα: Αργά το καλοκαίρι και το φθινόπωρο.

Συνθήκες καλλιέργειας: Σε οποιοδήποτε έδαφος. Σε ηλιόλουστο μέρος ή σ' ελαφριά σκιά.

Προετοιμασία: Χτυπήστε με σφυράκι τους ξυλώδεις μίσχους και μετά αφήστε τους να σταθούν πολλές ώρες σε άφθονο νερό.

Ευκάλυπτος *Eucalyptus*

Δέντρο πολύτιμο για το αειθαλές ασημόκριζο φύλλωμά του. Ελκυστικά είναι και τα αεράτα άσπρα λουλούδια του. Διατηρείται καλά στο νερό.

Διαθεσιμότητα: Φύλλωμα όλο το χρόνο. Λουλούδια αργά το φθινόπωρο και νωρίς το χειμώνα.

Συνθήκες καλλιέργειας: Σε οποιοδήποτε έδαφος. Στον ήλιο.

Προετοιμασία: Χτυπήστε με σφυρί τους ξυλώδεις μίσχους και μετά αφήστε τους να σταθούν πολλές ώρες σε άφθονο νερό. Μπορεί να διατηρηθεί σε γλυκερίνη.

Εύστομο *Eustoma*

Φυτό με όμορφα λουλούδια, σαν σάλπιγγες, με άλικο χρώμα.

Διαθεσιμότητα: Το καλοκαίρι από τα ανθοπωλεία.

Προετοιμασία: Βουτήξτε τις άκρες των μίσχων σε βραστό νερό και μετά αφήστε τους να σταθούν αρκετές ώρες σε πολύ νερό.

Ευφορβία *Euphorbia*

Πολύτιμο φυτό με διάφορα ύψη και διάφορες πράσινες ή κίτρινες αποχρώσεις.

Διατηρείται πολύ στο νερό. Μια από τις ποικιλίες του είναι η ποϊνσέτια (αλεξανδρινό) που έχει κόκκινα βράκτια και χρησιμοποιείται σαν φυτό γλάστρας. Βγάζει καυστικό άσπρο χυμό.

Διαθεσιμότητα: Την άνοιξη και το καλοκαίρι.

Συνθήκες καλλιέργειας: Σε οποιοδήποτε έδαφος. Στον ήλιο ή σε ελαφριά σκιά.

Προετοιμασία: Σταματήστε την εκροή του υγρού με γυμνή φλόγα ή με λεπτή άμμο. Μετά, αφήστε τα να σταθούν πολλές ώρες σε άφθονο νερό.

Ευχέρα (Καραλολούλουδο) *Euchera*

Βλαστάρια με αεράτα λουλούδια σε λεπτούς μίσχους. Τα χρώματα περιλαμβάνουν άσπρο, κρεμ, ροζ και κόκκινο. Διατηρούνται καλά στο νερό.

Διαθεσιμότητα: Καλοκαίρι.

Συνθήκες καλλιέργειας: Σε οποιοδήποτε έδαφος. Σε ήλιο ή σε ελαφριά σκιά.

Προετοιμασία: Αφήστε τα να σταθούν σε πολύ νερό αρκετές ώρες. Αφήστε να φύλλα να πλεύσουν στην επιφάνεια νερού.

Ευώνυμο (Αδραχτόδεντρο) *Eyonytus*

Το φυλλοβόλο ευώνυμο δίνει φύλλα με ωραία φθινοπωρινά χρώματα και κόκκινους καρπούς που ανοίγουν σαν καπέλο καρδινάλιου. Το αειθαλές δίνει γυαλιστερό φύλλωμα, παρδαλό σε πολλές ποικιλίες.

Τι συμβολίζει: «Οι χάρες σου έχουν χαραχτεί στην καρδιά μου».

Διαθεσιμότητα: Το φθινόπωρο για τις αποχρώσεις των φύλλων και τους καρπούς. Όλο το χρόνο, οι αειθαλείς, για το φύλλωμα.

Συνθήκες καλλιέργειας: Σε οποιοδήποτε έδαφος. Στον ήλιο ή σε ελαφριά σκιά.

Προετοιμασία: Χτυπήστε με σφυρί τους ξυλώδεις μίσχους και μετά αφήστε τους να σταθούν σε πολύ νερό αρκετές ώρες.

Εχινόπους (Αφάνα) *Genista*

Φυτό με καμπυλωτά κλαδιά με κίτρινα, σαν μπιζέλια, λουλουδάκια. Μερικά είδη έχουν άρωμα. Διατηρούνται αρκετά καλά στο νερό.

Τι συμβολίζει: Ταπεινοφροσύνη, νοικοκυριό.

Διαθεσιμότητα: Νωρίς το καλοκαίρι.

Συνθήκες καλλιέργειας: Έδαφος που στραγγίζει καλά. Σε ηλιόλουστο μέρος.

Προετοιμασία: Λιώστε τις άκρες των μίσχων και μετά αφήστε τους να σταθούν πολλές ώρες σε άφθονο νερό.

Εχίνωψ *Echinops*

Δημοφιλές φυτό μπορντούρας με αγκαθωτά σφαιρικά λουλούδια που τα προτιμούν πολύ οι μέλισσες. Το πιο κοινό είδος έχει μπλε άνθη, αλλά υπάρχουν ποικιλίες με ανοιχτοπράσινα και άσπρα άνθη. Διατηρείται πολύ καλά στο νερό.

Διαθεσιμότητα: Το καλοκαίρι. Μπορεί να χρησιμοποιηθεί και αποξηραμένο.

Συνθήκες καλλιέργειας: Σε οποιοδήποτε καλό έδαφος. Σε ηλιόλουστο μέρος ή σε μερική σκιά.

Προετοιμασία: Αφήστε το να σταθεί πολλές ώρες σε άφθονο νερό.

Έχιο (Βοϊδόγλωσσα) *Echium*

Άγριο φυτό που καμιά φορά φυτρώνει και στους κήπους. Έχει έλικες με μπλε λουλούδια και κόκκινους στήμονες. Τα φύλλα και οι μίσχοι του είναι γεμάτοι με λεπτά αγκάθια, που μπαίνουν στα χέρια. Έχουν καλλιεργηθεί και υβρίδια με μεγάλη ποικιλία χρωμάτων.

Τι συμβολίζει: Ψευτιά.

Διαθεσιμότητα: Το καλοκαίρι.

Συνθήκες καλλιέργειας: Σε οποιοδήποτε έδαφος. Στον ήλιο.

Προετοιμασία: Βουτήξτε την άκρη των μίσχων σε βραστό νερό και μετά αφήστε τους να σταθούν πολλές ώρες σε άφθονο νερό.

Ζεντεδέσχια ή Κάλα *Zantedeschia*

Φυτό με κάταστρα, σαν σάλπιγγες, λουλούδια με έναν κεντρικό οβελίσκο. Μεγάλα γυαλιστερά φύλλα. Μερικοί τα θεωρούν πένθιμα λουλούδια. Υπάρχουν επίσης ποικιλίες σε ροζ και κίτρινο χρώμα.

Διαθεσιμότητα: Την άνοιξη και νωρίς το καλοκαίρι.

Συνθήκες καλλιέργειας: Σε έδαφος που διατηρεί την υγρασία. Στον ήλιο. Μερικές ποικιλίες έχουν ανάγκη προστασίας το χειμώνα.

Προετοιμασία: Αφήστε να σταθούν πολλές ώρες σε άφθονο νερό.

Ζέρμπερα *Gerbera*

Φυτό με λουλούδια που μοιάζουν με μαργαρίτες, με λαμπερά χρώματα: κρεμ, κίτρινο, πορτοκαλί, κόκκινο, ροζ ή άλικο. Ευαίσθητο φυτό. Διατηρείται καλά στο νερό.

Διαθεσιμότητα: Όλο το χρόνο.

Συνθήκες καλλιέργειας: Σε θερμοκήπιο.

Προετοιμασία: Βουτήξτε τις άκρες των μίσχων σε βραστό νερό. Μετά αφήστε τους να σταθούν αρκετές ώρες σε άφθονο νερό.

Ζίνια *Zinnia*

Φυτό με πολύχρωμα ετήσια λουλούδια με μεγάλες διπλές κεφαλίδες, σαν μαργαρίτες, σε κίτρινο, πορτοκαλί, κόκκινο, άλικο ή άσπρο χρώμα.

Διατηρούνται καλά στο νερό.

Τι συμβολίζει: Σκέψεις για φίλους που λείπουν.

Διαθεσιμότητα: Καλοκαίρι και φθινόπωρο.

Συνθήκες καλλιέργειας: Σε οποιοδήποτε έδαφος. Σε ηλιόλουστη θέση.

Προετοιμασία: Αφήστε τα να σταθούν σε άφθονο νερό πολλές ώρες.

Ήβη (Βερόνικα) *Hebe*

Ομάδα αειθαλών θάμνων της Νέας Ζηλανδίας με πυκνούς οβελίσκους μπλε, άσπρων ή ροζ λουλουδιών, που ορισμένα είναι ευωδιαστά. Μερικά είδη είναι ανθεκτικά, ενώ άλλα χρειάζονται προστασία το χειμώνα.

Διαθεσιμότητα: Καλοκαίρι και φθινόπωρο.

Συνθήκες καλλιέργειας: Σε οποιοδήποτε έδαφος. Σε ηλιόλουστο μέρος.

Προετοιμασία: Λιώστε τις άκρες των μίσχων. Βουτήξτε τους σε βραστό νερό και μετά αφήστε τους πολλή ώρα σε άφθονο νερό.

Ηλίανθος (Ήλιος) *Helianthus*

Φυτό με πολύ ψηλούς μίσχους και λουλούδια σαν μεγάλες μαργαρίτες. Ο πασίγνωστος ετήσιος ήλιος έχει μεγάλο μαύρο κεντρικό δίσκο. Τα πολυετή λουλούδια είναι πολύ μικρότερα.

Τι συμβολίζει: Τα μικρά: λατρεία. Τα μεγάλα: υπεροψία.

Διαθεσιμότητα: Το φθινόπωρο.

Συνθήκες καλλιέργειας: Σε οποιοδήποτε έδαφος. Σε ηλιόλουστο μέρος.

Προετοιμασία: Βουτήξτε τις άκρες των μίσχων σε βραστό νερό. Μετά αφήστε τους να σταθούν πολλές ώρες σε άφθονο νερό.

Ηράκλειο *Heraclium*

Πολύ ψηλό φυτό με άσπρα λουλούδια, σαν μεγάλους ανθρίσκους. Ο χυμός τους μπορεί να προκαλέσει ερεθισμό στο δέρμα. Οι καρποί με τους σπόρους μπορεί να χρησιμοποιηθούν και αποξηραμένοι.

Διαθεσιμότητα: Αργά το καλοκαίρι.

Συνθήκες καλλιέργειας: Σε οποιοδήποτε έδαφος. Σε ήλιο ή σε ελαφριά σκιά.

Προετοιμασία: Βουτήξτε τις άκρες των μίσχων σε βραστό νερό. Μετά αφήστε τους να σταθούν σε άφθονο νερό πολλές ώρες.

Ηρύγγιο (Μοσχάγκαθο) *Eryngium*

Πολύ αγκαθωτό, αλλά και πολύ διακοσμητικό φυτό, που ακόμα και τα λουλούδια του έχουν αγκάθια. Κύριο χρώμα του το μπλε, αλλά υπάρχουν ποικιλίες με πράσινα και λευκά λουλούδια. Σε μερικά είδη τα κλαδιά φυτρώνουν σαν αεράτες μπάλες, ενώ σε άλλα είναι πολύ πυκνά.

Διαθεσιμότητα: Το καλοκαίρι και το φθινόπωρο. Μπορεί να χρησιμοποιηθούν και αποξηραμένα.

Συνθήκες καλλιέργειας: Σε οποιοδήποτε έδαφος. Στον ήλιο.

Προετοιμασία: Αφήστε τα να σταθούν σε άφθονο νερό πολλές ώρες.

Θάλυκτρο *Thalictrum*

Ψηλό φυτό με βλαστάρια που έχουν φουντωτά, κίτρινα, μοβ ή άλικά λουλούδια. Το ντελικάτο φύλλωμα έχει ωραίο κόψιμο και μπορεί να είναι πράσινο, γκριζοπράσινο ή πρασινομπλέ.

Διαθεσιμότητα: Το καλοκαίρι.

Συνθήκες καλλιέργειας: Σε οποιοδήποτε έδαφος. Στον ήλιο ή σε ελαφριά σκιά.

Προετοιμασία: Αφήστε τα να σταθούν πολλές ώρες σε άφθονο νερό.

Θυμάρι *Thymus*

Μικρό, ποώδες φυτό, που είναι πολύ αρωματικό, ειδικά όταν τριφτεί. Βγάζει μικρά ροζ, μοβ, ή άλικα λουλούδια, σε μικρούς μίσχους.

Τι συμβολίζει: Δραστηριότητα.

Διαθεσιμότητα: Το καλοκαίρι.

Συνθήκες καλλιέργειας: Σε έδαφος που στραγγίζει καλά. Σε ηλιόλουστο μέρος.

Προετοιμασία: Αφήστε τα να σταθούν πολλές ώρες σε άφθονο νερό.

Ίβηρις *Iberis*

Φυτό με κεφαλίδες άσπρων λουλουδιών, θολωτές ή επίπεδες. Υπάρχουν επίσης μοβ και ροζ ποικιλίες. Τα λουλούδια έχουν κοντούς μίσχους. Διατηρούνται πολύ καλά στο νερό. Οι καρποί με τους σπόρους μπορεί να αποξηρανθούν.

Τι συμβολίζει: Αδιαφορία.

Διαθεσιμότητα: Την άνοιξη.

Συνθήκες καλλιέργειας: Σε οποιοδήποτε έδαφος. Σε ήλιο ή ελαφριά σκιά.

Προετοιμασία: Αφήστε τα να σταθούν αρκετές ώρες σε πολύ νερό.

Ιβίσκοι *Hibiscus*

Εξωτικά λουλούδια που βγαίνουν σε πολυετή ευαίσθητα φυτά και θάμνους. Κάθε λουλούδι βαστάει μόνο μια μέρα και αντικαθίσταται μετά από πολλά. Υπάρχουν σε όλα τα τροπικά χρώματα.

Τι συμβολίζει: Ντελικάτη ομορφιά.

Διαθεσιμότητα: Αργά το καλοκαίρι και το φθινόπωρο.

Συνθήκες καλλιέργειας: Σε ζεστά κλίματα, σε ανοιχτούς χώρους. Σε θερμοκήπια.

Προετοιμασία: Λιώστε τους ξυλώδεις μίσχους και μετά αφήστε τους να σταθούν σε πολύ νερό αρκετές ώρες.

Ίξια *Ixia*

Βολβώδες φυτό με λεπτούς μίσχους και πολλά αστερόμορφα λουλούδια σε κάθε μίσχο. Μεγάλη ποικιλία χρωμάτων, συμπεριλαμβανομένου και του προσινομπλέ. Διατηρούνται καλά στο νερό. Πολύ ευαίσθητο, εκτός αν καλλιεργείται σε περιοχές με ήπιο κλίμα.

Διαθεσιμότητα: Την άνοιξη.

Συνθήκες καλλιέργειας: Σε έδαφος που στραγγίζει καλά. Σε ηλιόλουστο μέρος.

Προετοιμασία: Αφήστε το να σταθεί πολλές ώρες σε άφθονο νερό.

Ιππέαστρο (Αμαρυλλίς) *Amaryllis*

Φυτό με μεγάλα λουλούδια – σαν κρίνα – που βγαίνουν ακτινωτά από έναν ψηλό μίσχο. Το χρώμα τους είναι άσπρο, ροζ ή κόκκινο. Τα φύλλα σαν λουριά. Βολβώδες φυτό.

Τι συμβολίζει: Υπέροχη ομορφιά.

Διαθεσιμότητα: Το χειμώνα και την άνοιξη.

Συνθήκες καλλιέργειας: Ευαίσθητο φυτό γλάστρας, για θερμοκήπιο ή κλειστό χώρο.

Προετοιμασία: Γεμίστε τους κούφιους μίσχους με νερό και αφήστε τους να σταθούν σε πολύ νερό αρκετές ώρες. Αν το κεφάλι είναι βαρύ, στηρίξτε το μ' ένα καλάμι που θα περάσετε μέσα από τον κούφιο μίσχο.

Ίριδες *Iris*

Λουλούδια που καλύπτουν πολλές εποχές. Πρώτη ανθίζει η Ίρις *Unguiculans* πριν από τα Χριστούγεννα και ακολουθεί η *Reticulata* το χειμώνα και την άνοιξη, για να έρθουν τα πιο ψηλά είδη το καλοκαίρι. Μερικά είδη έχουν άρωμα.

Τι συμβολίζει: Μήνυμα.

Διαθεσιμότητα: Το χειμώνα, την άνοιξη και το καλοκαίρι. Όλο το χρόνο από τα ανθοπωλεία.

Συνθήκες καλλιέργειας: Σε έδαφος που στραγγίζει καλά. Στον ήλιο. Η *Reticulata*

μπορεί να μεγαλώσει σε γλάστρες.

Προετοιμασία: Αφήστε τις να σταθούν σε πολύ νερό αρκετές ώρες. Αφαιρέστε αμέσως τα νεκρά λουλούδια.

Ιτιά κλαίουσα *Salix*

Δέντρα και θάμνοι με ποικιλία χρωμάτων φλούδας, χρήσιμα το χειμώνα. Τα περισσότερα βγάζουν ωραία λουλούδια (ίουλους).

Τι συμβολίζει: Ελευθερία, θρήνο.

Διαθεσιμότητα: Κλαδιά, το χειμώνα. Ίουλοι, αργά το χειμώνα και την άνοιξη.

Φύλλωμα: από την άνοιξη μέχρι το φθινόπωρο.

Συνθήκες καλλιέργειας: Σε έδαφος που κρατάει υγρασία. Στον ήλιο.

Προετοιμασία: Χτυπήστε με σφυράκι τους ξύλινους μίσχους και μετά αφήστε να σταθούν πολλές ώρες σε άφθονο νερό.

Καλαγχόη *Kalanchoe*

Ευαίσθητο χυμώδες φυτό, που καλλιεργείται σε γλάστρες και ανθοφορεί όλο το χρόνο. Τα λουλούδια μπορεί να είναι άσπρα, ροζ, κόκκινα ή κίτρινα.

Διαθεσιμότητα: Όλο το χρόνο.

Συνθήκες καλλιέργειας: Σε γλάστρες σε θερμοκήπιο ή κλειστό χώρο.

Καλάδιο *Caladium*

Ευαίσθητο φυτό γλάστρας που καλλιεργείται για το φύλλωμά του. Τα μεγάλα καρδιόσχημα φύλλα έχουν νεύρα με διαφορετικά χρώματα. Το χρώμα των φύλλων είναι πράσινο ή άσπρο ή κρεμ ή ανοιχτό ροζ. Δε διατηρείται πολύ.

Διαθεσιμότητα: Καλοκαίρι.

Συνθήκες καλλιέργειας: Σε υγρή ατμόσφαιρα, όπως σε θερμοκήπιο.

Προετοιμασία: Όταν τα κόψετε, βυθίστε τα σε νερό, αρκετές ώρες πριν τα χρησιμοποιήσετε.

Καλαμπόκι *Zea*

Γνωστό ετήσιο ψηλό φυτό που βγάζει τις κίτρινες «κούκλες», τυλιγμένες σε πράσινα φύλλα και με το «γενάκι» στην κορφή.

Διαθεσιμότητα: Το φθινόπωρο.

Συνθήκες καλλιέργειας: Σε οποιοδήποτε έδαφος. Σε ηλιόλουστο μέρος.

Καλέντουλα *Calendula*

Ανθεκτικό ετήσιο φυτό με λαμπερά κίτρινα ή πορτοκαλί λουλούδια. Είναι κλασικά λουλούδια κήπου. Βγαίνουν και αυτοφυή, αλλά δεν είναι τόσο καλά όσο τα καλλιεργημένα. Διατηρούνται καλά στο νερό.

Τι συμβολίζει: Απελπισία, θλίψη, πόνο.

Διαθεσιμότητα: Το καλοκαίρι.

Συνθήκες καλλιέργειας: Σε κάθε έδαφος που στραγγίζει καλά. Σε ηλιόλουστο μέρος.

Προετοιμασία: Αφήστε τα να σταθούν σε άφθονο νερό πολλή ώρα.

Καλλίστεφος (Κινέζικο άστρο) *Gallistephus*

Ετήσιο φυτό σαν τις μαργαρίτες με μεγάλη ποικιλία λαμπερών χρωμάτων. Υπάρχουν μονοί και διπλοί. Διατηρούνται καλά στο νερό.

Τι συμβολίζει: Ποικιλία.

Διαθεσιμότητα: Φθινόπωρο.

Συνθήκες καλλιέργειας: Σε οποιοδήποτε έδαφος. Στον ήλιο.

Προετοιμασία: Αφήστε τα να σταθούν στο νερό αρκετές ώρες.

Καλλιστήμων *Callistemon*

Ημιανθεκτικό και ευαίσθητο φυτό από την Αυστραλία, με ωραία ζωηρά κόκκινα ή κίτρινα λουλούδια, με στήμονες που μοιάζουν με βουρτσάκια καθαρισμού μπουκαλιών.

Διαθεσιμότητα: Φθινόπωρο. Μπορεί να χρησιμοποιηθεί και αποξηραμένο.

Συνθήκες καλλιέργειας: Σε εσωτερικό χώρο ή θερμοκήπιο.

Προετοιμασία: Λιώστε τους ξυλώδεις μίσχους και μετά αφήστε τους σε άφθονο νερό αρκετές ώρες.

Καμέλια *Camellia*

Φυτό με υπέροχα άσπρα, ροζ ή κόκκινα λουλούδια, που βγαίνουν σε φόντο γυαλιστερών πράσινων φύλλων. Υπάρχουν πολλές ανθεκτικές καλλιεργημένες ποικιλίες για να διαλέξετε. Διατηρούνται πολύ στο νερό.

Τι συμβολίζει: Η λευκή ομορφιά, η κόκκινη υπεροχή.

Διαθεσιμότητα: Αργά το χειμώνα και την άνοιξη.

Συνθήκες καλλιέργειας: Ουδέτερο ή όξινο έδαφος που κρατάει υγρασία. Σε μέρος με διακοπτόμενη σκιά ή ήλιο, αλλά αποφύγετε τον πρωινό ήλιο και τον κρύο αέρα.

Προετοιμασία: Χτυπήστε με σφυράκι τους ξυλώδεις μίσχους και μετά αφήστε τους να σταθούν σε πολύ νερό αρκετές ώρες.

Καμπανούλα *Campanula*

Μια μεγάλη ποικιλία μπλε λουλουδιών, από πολύ κοντά μέχρι πολύ ψηλά. Τα πιο κοντά βγάζουν μονές καμπανούλες, ενώ τα ψηλότερα ταξιανθίες (οβελίσκους). Πολύ δροσερά στην εμφάνιση. Υπάρχουν και ποικιλίες με άσπρα άνθη. Διατηρούνται καλά στο νερό.

Τι συμβολίζει: Η ψηλή: σταθερότητα, η άσπρη: ευγνωμοσύνη.

Διαθεσιμότητα: Καλοκαίρι.

Συνθήκες καλλιέργειας: Σε οποιοδήποτε έδαφος που στραγγίζει καλά. Σε ηλιόλουστο μέρος.

Προετοιμασία: Αφήστε τις να σταθούν πολλές ώρες σε άφθονο νερό. Διατηρούνται πολύ περισσότερο αν δεν μπαίνουν μέλισσες εκεί που θα τις βάλετε.

Καπνός *Nicotiana*

Ετήσιο φυτό με αστερόσχημα λουλούδια σε ποικιλία χρωμάτων, από τα οποία ιδιαίτερη σημασία έχουν τα πράσινα. Μερικά μυρίζουν ωραία, ιδίως όταν δύσει ο ήλιος και σκοτεινιάσει. Διατηρούνται καλά στο νερό.

Διαθεσιμότητα: Το καλοκαίρι και το φθινόπωρο.

Συνθήκες καλλιέργειας: Σε οποιοδήποτε έδαφος. Στον ήλιο.

Προετοιμασία: Αφήστε τα να σταθούν σε άφθονο νερό αρκετές ώρες.

Καστανιά *Castanea*

Δέντρο για πολλές χρήσεις. Βγάζει ωραία πλατιά φύλλα, φουντωτά κίτρινα λουλούδια (σε μερικούς δεν αρέσει η μυρωδιά τους) και τέλος ανοιχτοπράσινες αγκαθωτές θήκες που περιέχουν τους καστανούς, γυαλιστερούς καρπούς.

Τι συμβολίζει: «Απόδωσέ μου δικαιοσύνη».

Διαθεσιμότητα: Φύλλα την άνοιξη και το καλοκαίρι. Λουλούδια το καλοκαίρι. Καρποί το φθινόπωρο.

Συνθήκες καλλιέργειας: Σε οποιοδήποτε έδαφος, σε ηλιόλουστο μέρος.

Προετοιμασία: Χτυπήστε την άκρη των μίσχων με σφυρί και μετά αφήστε να σταθούν σε άφθονο νερό πολλές ώρες. Γυαλίστε τα κάστανα πριν τα χρησιμοποιήσετε.

Κατλέια *Cattleya*

Μια θαυμάσια οικογένεια ορχιδέων, που ζουν και πάνω στα δέντρα, με φαρδιά χείλη. Τα πιο μεγάλα λουλούδια μπορεί να φτάσουν 25 εκ. πλάτος. Υπάρχουν πολλά είδη και πολλές καλλιεργούμενες ποικιλίες, με μεγάλο φάσμα χρωμάτων στο οποίο κυριαρχεί το άλικο. Μερικά είδη έχουν άρωμα. Γενικά είναι ντελικάτα λουλούδια με μικρούς μίσχους.

Διαθεσιμότητα: Όλο το χρόνο.

Συνθήκες καλλιέργειας: Σε θερμοκήπιο.

Κεάνωθοι *Ceanothus*

Θάμνοι αειθαλείς και φυλλοβόλοι, με αφράτες ταξιανθίες λουλουδιών σε διάφορες αποχρώσεις του μπλε. Οι αειθαλείς έχουν ιδιαίτερα ωραίο φύλλωμα.

Διαθεσιμότητα: Καλοκαίρι και νωρίς το φθινόπωρο.

Συνθήκες καλλιέργειας: Σε οποιοδήποτε έδαφος. Μπορεί να γίνουν ευαίσθητοι, γι' αυτό προτιμήστε προστατευμένο μέρος (κοντά σε τοίχο) αλλά ηλιόλουστο.

Προετοιμασία: Χτυπήστε με σφυράκι τις άκρες των μίσχων και μετά αφήστε τους να σταθούν πολλή ώρα σε άφθονο νερό.

Κενταύρεια *Centaurea*

Ετήσιο φυτό που διατηρείται πολύ. Το βασικό χρώμα είναι μπλε, αλλά τώρα υπάρχουν ποικιλίες με χρώματα ροζ, μοβ και κόκκινα. Η ποικιλία «Γλυκός Σουλτάνος» (*Centaurea Moschata*) είναι αρωματική.

Τι συμβολίζει: Λεπτότητα.

Διαθεσιμότητα: Καλοκαίρι.

Συνθήκες καλλιέργειας: Σε οποιοδήποτε καλό χώμα. Σε ηλιόλουστο μέρος.

Προετοιμασία: Αφήστε τις να σταθούν σε άφθονο νερό πολλή ώρα.

Κέντρανθος (Βαλεριάνα) *Centranthus*

Φυτό που βγάζει μεγάλες κεφαλίδες λουλουδιών με βαθύ ροζ ή κόκκινο χρώμα, με σαρκώδεις μίσχους και φύλλωμα. Υπάρχουν ποικιλίες με άσπρα άνθη.

Τι συμβολίζει: Καλόβολη διάθεση.

Διαθεσιμότητα: Καλοκαίρι.

Συνθήκες καλλιέργειας: Σε οποιοδήποτε έδαφος, ακόμα και άγονο, αρκεί να στραγγίζει καλά. Σε ηλιόλουστο μέρος.

Προετοιμασία: Αφήστε τα να σταθούν σε άφθονο νερό αρκετές ώρες.

Κήλεος (Βελούδο, Λειρί του κόκορα) *Celosia*

Θεαματικά λουλούδια σαν το λειρί του κόκορα με ζυγηρό κόκκινο ή κίτρινο

χρώμα.

Τι συμβολίζει: Στοργή, κόρδωμα.

Διαθεσιμότητα: Αργά το καλοκαίρι και φθινόπωρο.

Συνθήκες καλλιέργειας: Για να αναπτυχθεί καλά θέλει θερμοκρασία θερμοκηπίου, αλλά αναπτύσσεται και σε εξωτερικό χώρο. Διατηρήστε το υγρό.

Προετοιμασία: Βουτήξτε τις άκρες των μίσχων σε βραστό νερό και μετά αφήστε να σταθούν σε άφθονο νερό πολλές ώρες.

Καμβύδια *Cymbidium*

Αεράτα βλαστάρια όμορφων, εξωτικών ορχιδέων με μεγάλη ποικιλία χρωμάτων, εκτός από μπλε. Διατηρούνται πολύ καλά στο νερό.

Διαθεσιμότητα: Όλο το χρόνο από τα ανθοπωλεία.

Συνθήκες καλλιέργειας: Σε θερμοκήπιο ή ζεστό κλειστό χώρο.

Προετοιμασία: Αφήστε τα να σταθούν πολλές ώρες σε άφθονο νερό.

Κισσός *Hedera*

Αναρριχητικό φυτό με χαρακτηριστικά φύλλα. Υπάρχουν πολλές ποικιλίες με σημαντικές διαφορές στο μέγεθος των φύλλων και στα σημάδια επάνω τους. Διατηρούνται πολύ. Υπάρχουν επίσης και σε γλάστρες.

Τι συμβολίζει: Πίστη, γάμο.

Διαθεσιμότητα: Όλο το χρόνο.

Συνθήκες καλλιέργειας: Σε οποιοδήποτε έδαφος. Σε ήλιο ή σκιά. Πρέπει να υπάρχει κάποιο στήριγμα για ν' ακουμπήσει.

Προετοιμασία: Λιώστε τις άκρες των μίσχων και μετά αφήστε τους να σταθούν πολλές ώρες σε άφθονο νερό.

Κλάρκια *Clarkia*

Ετήσια φυτά που καλλιεργούνται εύκολα και βγάζουν λαμπερόχρωμα λουλούδια σαν σωληνάκια από χαρτί γκοφρέ με ροζ, άλικο, πορτοκαλί, κόκκινο

ή άσπρο χρώμα. Μερικά λουλούδια είναι διπλά και είναι όμορφα, ακόμα και αν χρησιμοποιηθούν μόνα τους. Τα φύλλα τους χωρίς αξία. Διατηρούνται καλά στο νερό.

Διαθεσιμότητα: Αργά την άνοιξη, καλοκαίρι και φθινόπωρο.

Συνθήκες καλλιέργειας: Σε οποιοδήποτε έδαφος. Σε ηλιόλουστο μέρος.

Προετοιμασία: Βουτήξτε τις άκρες των μίσχων σε βραστό νερό. Μετά αφήστε τους να σταθούν σε πολύ νερό αρκετές ώρες.

Κληματίδα *Clematis*

Αναρριχητικό και ποώδες φυτό. Οι ποικιλίες με τα πιο μικρά φυτά δίνουν ιδανικά βλαστάρια για συνθέσεις, ενώ οι μεγαλύτερες βγάζουν άνθη που μπορεί να χρησιμοποιηθούν και μόνα τους. Οι ποώδεις ποικιλίες διατηρούνται καλύτερα στο νερό. Πολύ καλοί για συνθέσεις είναι επίσης και οι καρποί με τους σπόρους.

Τι συμβολίζει: Πνευματική ομορφιά. Οι αειθαλείς: φτώχεια.

Διαθεσιμότητα: Άνοιξη, καλοκαίρι και φθινόπωρο. Καρποί το φθινόπωρο.

Συνθήκες καλλιέργειας: Σε οποιοδήποτε πλούσιο έδαφος. Σε όλες τις κλιματολογικές συνθήκες, αρκεί να διατηρούνται οι ρίζες δροσερές.

Προετοιμασία: Λιώστε τους ξυλώδεις μίσχους, βουτήξτε τις άκρες τους σε βραστό νερό και μετά αφήστε τους σε άφθονο νερό πολλές ώρες.

Κλιβία ή ιμαντόφυλλο (Κρίνο Καρίφ) *Clivia*

Φυτό γλάστρας που βγάζει στρογγυλές κεφαλίδες με μεγάλα άνθη, σε σχήμα σάλπιγγας, με κόκκινο ή πορτοκαλί χρώμα. Τα φύλλα μοιάζουν με λουρίδες και έχουν γυαλιστερό σκουροπράσινο χρώμα. Διατηρούνται καλά στο νερό.

Διαθεσιμότητα: Την άνοιξη.

Συνθήκες καλλιέργειας: Εσωτερικός χώρος, ή θερμοκήπιο.

Προετοιμασία: Αφήστε τα να σταθούν πολλή ώρα σε άφθονο νερό.

Κοβαία *Cobaea*

Αναρριχητικό φυτό με μεγάλα, σε σχήμα καμπάνας, άλικά ή ανοιχτοπράσινα λουλούδια.

Διαθεσιμότητα: Καλοκαίρι και φθινόπωρο.

Συνθήκες καλλιέργειας: Σαν ετήσιο, σε οποιοδήποτε έδαφος, αλλά ν' ακουμπάει σε τοίχο που βλέπει ο ήλιος. Σαν πολυετές, σε θερμοκήπιο, οπότε και η περίοδος ακμής του επιμηκύνεται.

Προετοιμασία: Αφήστε τα να σταθούν πολλή ώρα σε άφθονο νερό.

Κόκκινο έλατο *Picea*

Αειθαλές κωνοφόρο, χρήσιμο για το φύλλωμά τους, ειδικότερα για χριστουγεννιάτικα δέντρα.

Διαθεσιμότητα: Όλο το χρόνο.

Συνθήκες καλλιέργειας: Σε οποιοδήποτε έδαφος. Στον ήλιο.

Προετοιμασία: Χτυπήστε με σφυρί τους ξυλώδεις μίσχους και μετά αφήστε τους σε πολύ νερό αρκετές ώρες.

Κονβαλάρια (Κρίνο της κοιλάδας) *Convallaria*

Φυτό με ντελικάτους μίσχους με πολύ όμορφες άσπρες καμπανούλες που έχουν έξοχη ευωδιά. Υπάρχει και ποικιλία με ροζ χρώμα. Φύλλωμα πολύ ωραίο για να μπει σαν φόντο. Διατηρούνται καλά στο νερό. Κατάλληλα για φορτσάρισμα.

Τι συμβολίζει: Αυθόρμητη γλυκύτητα. Επιστροφή ευτυχίας.

Διαθεσιμότητα: Την άνοιξη. Με φορτσάρισμα όλο το χρόνο.

Συνθήκες καλλιέργειας: Συνθήκες δάσους. Σε οποιοδήποτε έδαφος σε σκιά.

Προετοιμασία: Αφήστε τα να σταθούν πολλή ώρα σε άφθονο νερό.

Κορέοψις *Coreopsis*

Φυτό με κίτρινα λουλούδια σαν μαργαρίτες με πιο σκούρα κίτρινα μάτια. Γενικά,

έχουν μακριούς μίσχους και βαθιά σκισμένα φύλλα. Υπάρχουν πολλά καλλιεργούμενα είδη, σε διάφορες αποχρώσεις του κίτρινου, με ποικίλο ύψος και μέγεθος λουλουδιού.

Τι συμβολίζει: Πάντα χαρούμενος (-η).

Διαθεσιμότητα: Καλοκαίρι.

Συνθήκες καλλιέργειας: Σε οποιοδήποτε έδαφος που στραγγίζει καλά. Σε ηλιόλουστο μέρος.

Προετοιμασία: Αφήστε τα να σταθούν πολλές ώρες σε άφθονο νερό.

Κορυδαλίσ *Corydalis*

Γένος φυτών που γίνεται πολύ δημοφιλές, αλλά βρίσκεται δύσκολα, εκτός από το είδος *Lutea*. Βγάζει μικρά ντελικάτα λουλούδια και φύλλωμα σαν κέντημα.

Διαθεσιμότητα: Καλοκαίρι.

Συνθήκες καλλιέργειας: Σε οποιοδήποτε έδαφος που στραγγίζει καλά. Σε ήλιο ή σε σκιά. Μεγαλώνει καλά ακουμπώντας σε τοίχους.

Προετοιμασία: Αφήστε να σταθούν πολλές ώρες σε άφθονο νερό.

Κόσμος *Cosmos*

Δροσερό φυτό με απαλό φύλλωμα και άσπρα, ροζ, κόκκινα και πορτοκαλί λουλούδια. Ο μαύρος κόσμος έχει ασυνήθιστα λουλούδια με σκούρο καστανό χρώμα και μυρωδιά ζεστής σοκολάτας. Διατηρείται καλά στο νερό.

Διαθεσιμότητα: Καλοκαίρι και φθινόπωρο.

Συνθήκες καλλιέργειας: Σε οποιοδήποτε έδαφος. Στον ήλιο.

Προετοιμασία: Αφήστε τα να σταθούν σε άφθονο νερό πολλές ώρες.

Κότινος *Cotinus*

Πολύτιμος θάμνος ή δέντρο με ωραίο άλικο φύλλωμα. Τα φύλλα έχουν απλό στρογγυλό σχήμα και κάνουν ωραίο φόντο. Το φθινόπωρο, τα φύλλα παίρνουν ωραίες αποχρώσεις. Διατηρούνται αρκετά καλά στο νερό.

Διαθεσιμότητα: Καλοκαίρι, φθινόπωρο.

Συνθήκες καλλιέργειας: Σε οποιοδήποτε έδαφος. Στον ήλιο.

Προετοιμασία: Αφήστε τα αρκετές ώρες σε άφθονο νερό.

Κουμαριά *Arbutus*

Ασυνήθιστος θάμνος, γιατί τα λουλούδια και τα φρούτα του προηγούμενου χρόνου βγαίνουν μαζί. Τα φρούτα μοιάζουν με φράουλες.

Τι συμβολίζει: Εκτίμηση κι αγάπη.

Διαθεσιμότητα: Αργά το φθινόπωρο.

Συνθήκες καλλιέργειας: Σε οποιοδήποτε έδαφος. Προτιμάει ελαφριά σκιά. Πολύ αρχή ανάπτυξη.

Προετοιμασία: Λιώστε τους μίσχους και μετά αφήστε τα να σταθούν πολλές ώρες σε άφθονο νερό.

Κουφέα *Cyrhea*

Φυτό με μικρά σωληνωτά λουλούδια σε ποικιλίες με ζωηρό κόκκινο ή κίτρινο χρώμα. Κατάλληλα για μικροσκοπικές συνθέσεις.

Διαθεσιμότητα: Καλοκαίρι.

Συνθήκες καλλιέργειας: Φυτά για παρτέρια σε οποιοδήποτε έδαφος, σε ηλιόλουστο μέρος ή θερμοκήπιο.

Κουφοξυλιά *Sambucus*

Φυλλοβόλος θάμνος με μεγάλες επίπεδες ομάδες άσπρων λουλουδιών. Πολλά είδη έχουν ωραίο φύλλωμα που μπορεί να είναι άλικο, χρυσό ή παρδαλό. Μερικά φύλλα έχουν πολύ λεπτό κόψιμο.

Τι συμβολίζει: Ζήλια.

Διαθεσιμότητα: Λουλούδια την άνοιξη. Φύλλωμα από την άνοιξη μέχρι το φθινόπωρο. Καρποί το φθινόπωρο.

Συνθήκες καλλιέργειας: Σε οποιοδήποτε έδαφος. Στον ήλιο ή σε ελαφριά σκιά.

Προετοιμασία: Χτυπήστε με σφυράκι τους ξυλώδεις μίσχους και μετά αφήστε τους να σταθούν πολλές ώρες σε άφθονο νερό.

Κοχία (φλεγόμενη βάτος) *Cochia* (Καλοκαιρινό κυπαρισσάκι)

Φυτό με ωραία λεπτά φύλλα που έχουν λαμπερό πράσινο χρώμα. Το φθινόπωρο παίρνουν βαθύ κόκκινο χρώμα. Μπορεί να μεγαλώσουν σε γλάστρες.

Διαθεσιμότητα: Καλοκαίρι και φθινόπωρο.

Συνθήκες καλλιέργειας: Σε οποιοδήποτε έδαφος. Στον ήλιο.

Κρασιά *Cornus*

Μεγάλη οικογένεια θάμνων με ωραία φλούδα για χειμωνιάτικες συνθέσεις. Βγάζει άσπρα ή κίτρινα λουλούδια και βράκτια την άνοιξη. Το φθινόπωρο τα φύλλα παίρνουν ωραίες αποχρώσεις.

Τι συμβολίζει: Διάρκεια.

Διαθεσιμότητα: Η φλούδα όλο το χρόνο αλλά ειδικότερα το χειμώνα. Λουλούδια την άνοιξη. Φύλλωμα με αποχρώσεις το φθινόπωρο.

Συνθήκες καλλιέργειας: Σε οποιοδήποτε έδαφος. Σε ήλιο ή σε ελαφριά σκιά.

Προετοιμασία: Χτυπήστε τους ξυλώδεις μίσχους με σφυράκι. Βουτήξτε τις άκρες τους σε βραστό νερό. Μετά αφήστε τους πολλές ώρες σε άφθονο νερό.

Κρίνος *Lilium*

Όμορφα, πολυαγαπημένα λουλούδια με σχήμα σάλπιγγας ή σφαιρικά, με πέταλα που κατσαρώνουν προς τα πίσω. Μεγάλη ποικιλία χρωμάτων εκτός από το μπλε. Μπορεί να είναι καθαρά ή με στίγματα. Πολλά είδη είναι αρωματικά. Διατηρούνται πολύ καλά στο νερό.

Τι συμβολίζει: Το βασιλικό, μεγαλοπρέπεια. Το λευκό, αγνότητα, γλυκύτητα. Το κίτρινο, απάτη, ευθυμία.

Διαθεσιμότητα: Το καλοκαίρι και το φθινόπωρο. Όλο το χρόνο από τα

ανθοπωλεία.

Συνθήκες καλλιέργειας: Σε έδαφος που στραγγίζει καλά. Στον ήλιο ή ελαφριά σκιά.

Προετοιμασία: Αφήστε τα να σταθούν σε άφθονο νερό πολλές ώρες.

Κρόκος *Crocus*

Μικρά φυτά με βολβούς, που βγάζουν λουλουδάκια σαν δισκοπότηρα. Τα χρώματά τους ποικίλλουν από κρεμ και ζωηρό πορτοκαλί μέχρι μπλε και μοβ. Μαζί με τα κολχικά, που είναι παρόμοιο γένος, είναι φυτά του φθινοπώρου.

Τι συμβολίζει: Χαρά της νιότης.

Διαθεσιμότητα: Αργά το χειμώνα, την άνοιξη και το φθινόπωρο.

Συνθήκες καλλιέργειας: Σε οποιοδήποτε έδαφος. Σε ηλιόλουστο μέρος. Επίσης και σε γλάστρες.

Κροκοσμία *Crococsmia*

Ψηλό βολβώδες φυτό με φύλλα σαν σπαθιά και τοξωτούς βλαστούς, με λουλούδια που έχουν ζωηρό πορτοκαλί χρώμα. Υπάρχουν και ποικιλίες με κίτρινα λουλούδια. Διατηρούνται πολύ καλά στο νερό. Οι καρποί με τους σπόρους μπορεί ν' αποξηρανθούν.

Διαθεσιμότητα: Αργά το καλοκαίρι και το φθινόπωρο.

Συνθήκες καλλιέργειας: Σε οποιοδήποτε έδαφος. Στον ήλιο.

Προετοιμασία: Αφήστε να σταθούν πολλές ώρες σε άφθονο νερό.

Κρυπτομέρια (γιαπωνέζικο κέδρο) *Cryptomeria*

Αειθαλές κωνοφόρο με μπρούτζινο απαλό φύλλωμα το χειμώνα και ζωηρό πράσινο την άνοιξη. Υπάρχουν πολλές ποικιλίες με διαφορετικά σχήματα και χρώματα φυλλωμάτων.

Διαθεσιμότητα: Όλο το χρόνο.

Συνθήκες καλλιέργειας: Σε οποιοδήποτε έδαφος. Σε οποιοδήποτε έδαφος. Σε

ήλιο ή ελαφριά σκιά.

Προετοιμασία: Χτυπήστε τους ξυλώδεις μίσχους με σφυράκι και μετά αφήστε τους να σταθούν σε πολύ νερό αρκετές ώρες.

Κυδώνι διακοσμητικό *Chaenomeles*

Φυτό που βγάζει σαρκώδη άνθη σαν της μηλιάς, σε μπουκετάκια, σε κλαδιά χωρίς φύλλα. Τα λουλούδια έχουν πολλές ωραίες αποχρώσεις του κόκκινου, αλλά επίσης υπάρχουν και άσπρα, ροζ και πορτοκαλί. Ο καρπός έχει περίεργα χρώματα.

Διαθεσιμότητα: Τα λουλούδια την άνοιξη. Καρποί το φθινόπωρο.

Συνθήκες καλλιέργειας: Σε οποιοδήποτε καλό έδαφος, κατά προτίμηση προστατευμένο (κοντά σε τοίχο). Σε ήλιο ή σε σκιά.

Προετοιμασία: Χτυπήστε με σφυρί τους ξυλώδεις μίσχους κι αφήστε τους να σταθούν πολλές ώρες σε άφθονο νερό.

Κυκλάμινο *Cyclamen*

Μεγάλη οικογένεια ντελικάτων φυτών που βρίσκονται σε ανθοφορία, σχεδόν όλο το χρόνο, σε θερμοκήπια ή στους κήπους. Υπάρχουν βελτιωμένες ποικιλίες με μεγάλα φύλλα και λουλούδια, που διατίθενται στα ανθοπωλεία και είναι κατάλληλες για γλάστρες εσωτερικού χώρου. Τα χρώματα ποικίλλουν και περιλαμβάνουν άσπρο και άλικο. Τα φυτά στις γλάστρες δε θέλουν πολύ πότισμα.

Τι συμβολίζει: Διστακτικότητα, ατολμία.

Διαθεσιμότητα: Τα διάφορα είδη κήπων φθινόπωρο, χειμώνα και άνοιξη. Τα φυτά ανθοπωλείου όλο το χρόνο.

Συνθήκες καλλιέργειας: Στον κήπο, σε έδαφος που στραγγίζει καλά, σ' ελαφριά σκιά. Φυτά ανθοπωλείου: σε θερμοκήπιο ή σε κλειστό χώρο και κατά προτίμηση σε δροσερό μέρος.

Κυτρινπέδιο ή παφιοπέδιλο *Cypripedium*

Περίεργο ορχεοειδές, με κάλυκα που μοιάζει με παντόφλα, με σαρκώδεις ίνες σαν μουστάκια. Δεν είναι τόσο θεαματικό όπως άλλες ορχιδέες.

Διαθεσιμότητα: Καλοκαίρι.

Συνθήκες καλλιέργειας: Σε εξωτερικό χώρο, σε υγρό προστατευμένο μέρος. Επίσης σε θερμοκήπιο.

Προετοιμασία: Αφήστε το να σταθεί πολλή ώρα σε άφθονο νερό.

Κύτισος *Cytisus*

Θάμνος που σκεπάζεται από πολλά λουλούδια, σαν μπιζέλια, με άσπρο, κίτρινο, πορτοκαλί, ροζ και κόκκινο χρώμα.

Τι συμβολίζει: Ταπεινοφροσύνη, απλότητα.

Διαθεσιμότητα: Άνοιξη.

Συνθήκες καλλιέργειας: Σε οποιοδήποτε έδαφος. Στον ήλιο.

Προετοιμασία: Λιώστε τις άκρες των μίσχων. Βουτήξτε τους σε βραστό νερό. Μετά αφήστε τους να σταθούν πολλές ώρες σε άφθονο νερό.

Κωνοφόρα *Clematis*

Μεγάλη οικογένεια αειθαλών δέντρων και θάμνων που μας δίνουν διακοσμητικά φύλλα όλο το χρόνο. Σε μερικά είδη οι κώνοι (κουκουνάρια) είναι διακοσμητικοί.

Διαθεσιμότητα: Όλο το χρόνο.

Συνθήκες καλλιέργειας: Σε οποιοδήποτε έδαφος. Σε ήλιο ή σε σκιά.

Προετοιμασία: Χτυπήστε με σφυρί τους ξυλώδεις μίσχους και μετά αφήστε τα να σταθούν σε πολύ νερό πολλές ώρες.

Λαβατερία (Μολόχα) *Lavatera*

Ετήσιο φυτό με ωραία λουλούδια, σαν σάλπιγγες, άσπρα ή ροζ. Υπάρχουν και πολυετή, αλλά τα χρώματά τους είναι πιο θαμπά. Διατηρούνται ικανοποιητικά στο νερό όταν κοπούν.

Τι συμβολίζει: Πραότητα.

Διαθεσιμότητα: Το καλοκαίρι και το φθινόπωρο.

Συνθήκες καλλιέργειας: Σε οποιοδήποτε έδαφος. Σε ηλιόλουστο μέρος.

Προετοιμασία: Βουτήξτε τις άκρες των μίσχων σε βραστό νερό και μετά αφήστε τους να σταθούν αρκετές ώρες σε άφθονο νερό.

Λαβούρνο *Laburnum*

Δέντρο με μακριές κρεμαστές φούντες λουλουδιών, σαν μπιζέλια.

Τι συμβολίζει: Εγκαταλειμμένη, συλλογισμένη καλλονή.

Διαθεσιμότητα: Νωρίς το καλοκαίρι.

Συνθήκες καλλιέργειας: Σ' όλα τα εδάφη. Στον ήλιο.

Προετοιμασία: Βάλτε τους μίσχους σε βραστό νερό, μετά αφήστε τους να σταθούν σε άφθονο νερό πολλές ώρες.

Λάριξ *Larix*

Φυλλοβόλο κωνοφόρο. Καλύτερη εποχή του είναι η άνοιξη, οπότε το καινούργιο φύλλωμα με το ανοιχτό πράσινο χρώμα συμπληρώνεται με τους νέους κώνους, που είναι ροζ ή κόκκινοι. Κλαδιά με βλαστάρια με τους νέους κώνους μπορεί να χρησιμοποιηθούν το χειμώνα.

Τι συμβολίζει: Τόλμη.

Διαθεσιμότητα: Φύλλωμα την άνοιξη. Κώνοι το χειμώνα.

Συνθήκες καλλιέργειας: Σε οποιοδήποτε έδαφος. Σε ηλιόλουστη θέση.

Προετοιμασία: Χτυπήστε με σφυράκι τους ξυλώδεις μίσχους και μετά αφήστε τους να σταθούν σε πολύ νερό αρκετές ώρες.

Λαχενάλια (Κρίνος «λεοπάρδαλη») *Lachenalia*

Ευαίσθητο βολβώδες φυτό, με οβελίσκο στον οποίο βγαίνουν πολλά κόκκινα, κίτρινα και πορτοκαλί λουλούδια σε σχήμα καμπανούλας. Διατηρείται καλά στο νερό. Μπορεί να καλλιεργηθεί και σε γλάστρες.

Διαθεσιμότητα: Το χειμώνα και την άνοιξη.

Συνθήκες καλλιέργειας: Φυτό για γλάστρες σε κλειστό χώρο ή θερμοκήπιο.

Προετοιμασία: Αφήστε τα να σταθούν πολλή ώρα σε άφθονο νερό.

Λεβάντα *Lavandula*

Θάμνος με γκριζωπά φύλλα και οβελίσκους με λουλούδια σε ανοιχτό άλικο χρώμα, με μακριούς μίσχους. Τα φυτά έχουν δυνατό άρωμα. Υπάρχουν φυτά με άσπρα και εντονότερα άλικά λουλούδια. Μπορεί να αποξηρανθεί.

Τι συμβολίζει: Έλλειψη εμπιστοσύνης.

Διαθεσιμότητα: Καλοκαίρι, φθινόπωρο.

Συνθήκες καλλιέργειας: Σε οποιοδήποτε έδαφος. Σε ηλιόλουστο μέρος.

Προετοιμασία: Αφήστε τα να σταθούν πολλές ώρες σε άφθονο νερό.

Λεπτόσπερμο *Leptospermum*

Θάμνος της Ν. Ζηλανδίας που όλο και πιο δημοφιλής γίνεται και μπορεί να καλλιεργηθεί σε ήπια κλίματα. Τα κλαδιά του σκεπάζονται από ένα πλήθος μικρά άσπρα, ροζ ή κόκκινα λουλουδάκια.

Διαθεσιμότητα: Το καλοκαίρι.

Συνθήκες καλλιέργειας: Σε έδαφος που στραγγίζει καλά. Σε ηλιόλουστο μέρος. Το χειμώνα θέλει προστασία.

Προετοιμασία: Χτυπήστε με σφυρί τους ξυλώδεις μίσχους και μετά αφήστε να σταθούν σε άφθονο νερό πολλές ώρες.

Λεύκα *Populus*

Φυλλοβόλο δέντρο ή θάμνος με γυαλιστερά καρδιάσχημα φύλλα. Υπάρχουν και σε ασημένιες και χρυσές αποχρώσεις. Τα λουλούδια χωρίς σημασία.

Τι συμβολίζει: Η μαύρη, θάρρος. Η άσπρη, χρόνο.

Διαθεσιμότητα: Το καλοκαίρι.

Συνθήκες καλλιέργειας: Σε οποιοδήποτε έδαφος. Στον ήλιο ή σε ελαφριά σκιά.

Προετοιμασία: Χτυπήστε με σφυράκι τους ξυλώδεις μίσχους και μετά αφήστε τους να σταθούν πολλές ώρες σε άφθονο νερό.

Λιατρίς *Liatris*

Οικογένεια με πολλά είδη φυτών με μακριούς άλικους οβελίσκους απαλών λουλουδιών. Ασυνήθιστα γιατί ανθίζουν από το επάνω μέρος του οβελίσκου προς το κάτω. Διατηρούνται καλά στο νερό.

Διαθεσιμότητα: Καλοκαίρι και φθινόπωρο.

Συνθήκες καλλιέργειας: Σε οποιοδήποτε έδαφος. Στον ήλιο.

Προετοιμασία: Αφήστε τα να σταθούν σε πολύ νερό, αρκετές ώρες.

Λουνάρια (Σεληναία) *Lunaria*

Διετή και πολυετή φυτά με διπλή χρήση. Την άνοιξη βγάζουν άλικα ή άσπρα λουλούδια. Υπάρχουν ποικιλίες με ωραίο παρδαλό φύλλωμα. Αργότερα τα λουλούδια γίνονται καρποί με σπόρους, που είναι σχεδόν διαφανείς, σαν μετάξι, και είναι πολύ κατάλληλοι για συνθέσεις με ξερά λουλούδια.

Τι συμβολίζει: Τιμιότητα, γοητεία.

Διαθεσιμότητα: Τα λουλούδια την άνοιξη. Καρποί με σπόρους το φθινόπωρο.

Συνθήκες καλλιέργειας: Σε οποιοδήποτε έδαφος. Στον ήλιο ή σε σκιά.

Προετοιμασία: Αφήστε τα να σταθούν πολλές ώρες σε άφθονο νερό. Αφήστε το φυτό να ξεραθεί και, μετά, αφαιρέστε την εξωτερική φλούδα.

Λούπινο *Lupinus*

Φυτά κλασικά, μικρών κήπων εξοχικών σπιτιών, με οβελίσκους λουλουδιών σαν μπιζέλια. Υπάρχουν πολλές καλλιεργούμενες ποικιλίες με πολλά χρώματα, όπως κίτρινο, μπλε, άσπρο, ροζ και πορτοκαλί. Έχουν πιπεράτη μυρωδιά. Διατηρούνται πολύ καλά στο νερό.

Τι συμβολίζει: Λαιμαργία.

Διαθεσιμότητα: Το καλοκαίρι.

Συνθήκες καλλιέργειας: Σε οποιοδήποτε έδαφος. Σε ηλιόλουστο μέρος.

Προετοιμασία: Γεμίστε τους κούφιους μίσχους με νερό και σφραγίστε τους. Μετά αφήστε τα να σταθούν αρκετές ώρες σε πολύ νερό.

Λύθρο ή Λύτρο *Lythrum*

Ψηλά πουώδη φυτά με οβελίσκους λαμπερόχρωμων άλικων λουλουδιών. Δε διατηρούνται πολύ στο νερό, αλλά κάνουν έντονη την παρουσία τους σε μια σύνθεση, με το ύψος και το δυνατό χρώμα τους.

Διαθεσιμότητα: Αργά το καλοκαίρι και το φθινόπωρο.

Συνθήκες καλλιέργειας: Προτιμάει υγρό έδαφος. Σε ηλιόλουστο μέρος.

Προετοιμασία: Βουτήξτε τις άκρες των μίσχων σε βραστό νερό και μετά αφήστε τους να σταθούν πολλές ώρες σε άφθονο νερό.

Λυσιμαχία *Lysimachia*

Ταξιανθίες του τύπου «στάχυ» με πολλά λουλούδια σαν κυπελλάκια, μέσα από φύλλα. Διατηρούνται αρκετά καλά στο νερό.

Διαθεσιμότητα: Το καλοκαίρι.

Συνθήκες καλλιέργειας: Σε οποιοδήποτε έδαφος, κατά προτίμηση υγρό. Στον ήλιο ή σε ελαφριά σκιά.

Προετοιμασία: Αφήστε τα να σταθούν πολλές ώρες σε άφθονο νερό.

Μανόλια *Magnolia*

Φυλλοβόλο και αειθαλές δέντρο (και θάμνος) με κυρίαρχο χρώμα λουλουδιών το άσπρο, μερικές φορές με ροζ ανταύγειες. Μερικά λουλούδια έχουν μυρωδιά.

Τι συμβολίζει: Αγάπη της φύσης.

Διαθεσιμότητα: Την άνοιξη και το καλοκαίρι.

Συνθήκες καλλιέργειας: Σε οποιοδήποτε έδαφος, εκτός από το υπερβολικά αλκαλικό. Σε ήλιο ή ελαφριά σκιά.

Προετοιμασία: Χτυπήστε με σφυράκι τους ξυλώδεις μίσχους. Μετά βουτήξτε

τους σε βραστό νερό κι αφήστε τους να σταθούν αρκετές ώρες σε άφθονο νερό.

Μαιώνια *Mahonia*

Αειθαλής θάμνος με γυαλιστερά, αγκαθωτά φύλλα και οβελίσκους με μυρωδάτα κίτρινα λουλούδια που το φθινόπωρο δένουν σε μικρούς μαύρους καρπούς.

Διαθεσιμότητα: Τα φύλλα όλο το χρόνο. Λουλούδια το χειμώνα και την άνοιξη.

Καρποί το φθινόπωρο.

Συνθήκες καλλιέργειας: Σε οποιοδήποτε έδαφος. Στον ήλιο ή σε ελαφριά σκιά.

Προετοιμασία: Χτυπήστε με σφυράκι τους ξυλώδεις μίσχους και μετά αφήστε τους να σταθούν πολλές ώρες σε άφθονο νερό.

Μελάνθιο (Νιγγέλα) *Nigella*

Ανθεκτικό ετήσιο φυτό με μπλε λουλούδια και κολάρο από απαλό, ανοιχτοπράσινο φύλλωμα. Διατηρούνται πολύ καλά στο νερό.

Τι συμβολίζει: Απορία.

Διαθεσιμότητα: Καλοκαίρι.

Συνθήκες καλλιέργειας: Σε οποιοδήποτε έδαφος. Στον ήλιο. Είναι αυτοφυές.

Προετοιμασία: Αφήστε το να σταθεί σε πολύ νερό αρκετές ώρες.

Μεξικάνικη πορτοκαλιά *Choisya*

Φυτό με πολλά αρωματικά άσπρα λουλούδια, στεφανωμένα με λαμπερά πράσινα φύλλα, σχηματίζοντας μια φυσική ανθοδέσμη. Φύλλωμα πολύτιμο για συνθέσεις.

Διαθεσιμότητα: Τα λουλούδια το καλοκαίρι. Το φύλλωμα όλο το χρόνο.

Συνθήκες καλλιέργειας: Σε οποιοδήποτε έδαφος που δεν κρατάει νερό. Κατά προτίμηση στον ήλιο.

Προετοιμασία: Λιώστε τους ξυλώδεις μίσχους και μετά αφήστε τους να σταθούν σε πολύ νερό αρκετές ώρες.

Μηλιά *Malus*

Φυλλοβόλο δέντρο με ανθάκια σε ροζ αποχρώσεις την άνοιξη και γυαλιστερά πράσινα, κίτρινα ή κόκκινα μήλα, διαφόρων μεγεθών, το φθινόπωρο. Μερικά έχουν διακοσμητικό φύλλωμα.

Τι συμβολίζει: Πειρασμό.

Διαθεσιμότητα: Τα άνθη την άνοιξη. Το φύλλωμα το καλοκαίρι και το φθινόπωρο. Φρούτα το φθινόπωρο.

Συνθήκες καλλιέργειας: Σε οποιοδήποτε έδαφος. Στον ήλιο.

Προετοιμασία: Χτυπήστε με σφυράκι τους ξυλώδεις μίσχους και μετά αφήστε τους σε άφθονο νερό αρκετές ώρες.

«Μη-με-λησμόνει» *Myosotis*

Μικρά τοξικά βλαστάρια με μπλε λουλούδια. Διατηρούνται αρκετά καλά στο νερό.

Τι συμβολίζει: Αληθινή αγάπη, «μη με ξεχνάς».

Διαθεσιμότητα: Αργά την άνοιξη και το καλοκαίρι.

Συνθήκες καλλιέργειας: Σε οποιοδήποτε έδαφος. Στον ήλιο ή σε ελαφριά σκιά.

Προετοιμασία: Αφήστε τα να σταθούν σε πολύ νερό, πολλές ώρες. Διατηρήστε τα δροσερά.

Μιμόζα – Ακακία Αυστραλίας *Acacia*

Δέντρα με αρωματικά κίτρινα λουλούδια σε ταξιανθίες και γκριζοπράσινα λεπτά φύλλα.

Τι συμβολίζει: Κρυφή αγάπη, φιλία.

Διαθεσιμότητα: Την άνοιξη.

Συνθήκες καλλιέργειας: Θεωρείται φυτό θερμοκηπίου, εκτός αν στην περιοχή που καλλιεργείται δεν κάνει παγωνιές. Η ασημένια Αυστραλίας μπορεί να ανεχτεί λίγη παγωνιά.

Προετοιμασία: Χτυπήστε τους μίσχους με σφυράκι, βάλτε τα λουλούδια σε

άφθονο νερό, σκεπάστε τα με πλαστική σακούλα κι αφήστε τα μια μέρα.

Μίσχανθος (Ευλαλία) *Miscanthus*

Ψηλό διακοσμητικό ποώδες φυτό, πολύτιμο για το φύλλωμά του και τους σαν λοφία καρπούς με τους σπόρους. Υπάρχουν πολλά παρδαλόχρωμα είδη, συμπεριλαμβανομένου και ενός είδους με κίτρινες λουρίδες στα φύλλα.

Διαθεσιμότητα: Το καλοκαίρι. Μπορεί να χρησιμοποιηθεί και αποξηραμένο

Συνθήκες καλλιέργειας: Σε οποιοδήποτε έδαφος. Στον ήλιο ή σε ελαφριά σκιά.

Προετοιμασία: Αφήστε τα τους να σταθούν πολλές ώρες σε άφθονο νερό.

Μολουκέλα ή Μολουκία *Molucella*

Φυτό με ψηλούς μίσχους, με πράσινους κάλυκες, μέσα από τους οποίους βγαίνουν μικροσκοπικά άσπρα λουλούδια. Οι κάλυκες διατηρούνται πολύ χρόνο, μετά το θάνατο των λουλουδιών. Διατηρούνται πολύ καλά στο νερό.

Διαθεσιμότητα: Το καλοκαίρι και το φθινόπωρο. Μπορεί να χρησιμοποιηθούν και αποξηραμένα.

Συνθήκες καλλιέργειας: Σε οποιοδήποτε έδαφος. Σε ηλιόλουστο μέρος.

Προετοιμασία: Αφήστε τα να σταθούν πολλές ώρες σε άφθονο νερό.

Μοναρδία (Μέντα του βουνού) *Monarda*

Φυτό που βγάζει σπείρες με κόκκινα, ροζ ή άσπρα λουλούδια, που φαίνονται σαν να ξεπηδάνε από ένα μαξιλαράκι στην κορφή του μίσχου. Έχουν πολύ αρωματικό φύλλωμα, ιδιαίτερα αν τα φύλλα λιώσουν (τριφτούν).

Διαθεσιμότητα: Καλοκαίρι και φθινόπωρο.

Συνθήκες καλλιέργειας: Σε έδαφος που κρατάει υγρασία. Σε ηλιόλουστο μέρος.

Προετοιμασία: Αφήστε τα να σταθούν σε πολύ νερό αρκετές ώρες.

Μοσχομπίζελα *Lathyrus*

Τα μοσχομπίζελα είναι, δικαιολογημένα, πολύ αγαπητά, για τη χάρη τους και το

φρέσκο άρωμά τους. Σήμερα υπάρχει τεράστια ποικιλία καλλιεργούμενων φυτών για να διαλέξετε, αλλά δεν μυρίζουν όλα. Τα λουλούδια με τους μεγάλους μίσχους διατηρούνται αρκετά καλά στο νερό. Υπάρχουν και είδη που είναι πολυετή, αλλά δε μυρίζουν και η ποικιλία χρωμάτων τους είναι περιορισμένη.

Τι συμβολίζει: Λεπτή ευχαρίστηση, αναχώρηση.

Διαθεσιμότητα: Καλοκαίρι.

Συνθήκες καλλιέργειας: Πλούσιο, έδαφος που στραγγίζει καλά. Σε ηλιόλουστο μέρος.

Προετοιμασία: Αφήστε τα να σταθούν σε άφθονο νερό για πολλές ώρες.

Μούσκαρι (Καλογεράκια) *Muscari*

Βολβώδη φυτά με μικρούς μίσχους και οβελίσκους με λουλούδια σε διάφορες αποχρώσεις του μπλε. Υπάρχουν επίσης και λευκές ποικιλίες. Έχουν μυρωδιά.

Διαθεσιμότητα: Την άνοιξη.

Συνθήκες καλλιέργειας: Σε οποιοδήποτε έδαφος. Στον ήλιο ή σε σκιά.

Προετοιμασία: Αφήστε τα να σταθούν σε άφθονο νερό πολλές ώρες.

Μπαμπού *Arundinaria*

Φυτό με λεπτοκαμωμένους μίσχους, με φύλλα σαν μεγάλο γρασίδι. Σπάνια ανθοφορεί.

Διαθεσιμότητα: Όλο το χρόνο. Μπορεί να χρησιμοποιηθεί και αποξηραμένο.

Συνθήκες καλλιέργειας: Σε οποιοδήποτε έδαφος. Στον ήλιο ή σε ελαφριά σκιά.

Προετοιμασία: Βάλτε το δύο ή τρία λεπτά σε βραστό ξίδι, για να μην καταρρώσουν τα φύλλα. Μετά αφήστε το να σταθεί σε πολύ νερό αρκετές ώρες.

Μπάνξια *Banksia*

Αειθαλή δέντρα και θάμνοι της Αυστραλίας με συναρπαστικούς κώνους κίτρινων και κόκκινων λουλουδιών. Πολύ ευαίσθητα, μπορούν ν' αναπτυχθούν μόνο σε θερμοκήπια ή περιοχές με πολύ ήπιο κλίμα.

Διαθεσιμότητα: Καλοκαίρι.

Συνθήκες καλλιέργειας: Σε υγρό έδαφος. Σε ηλιόλουστο μέρος.

Προετοιμασία: Λιώστε τους ξυλώδεις μίσχους και αφήστε τους να σταθούν πολλή ώρα σε άφθονο νερό.

Μπιγόνια *Begonia*

Ωραίο πολύχρωμο φυτό γλάστρας με πράσινα φύλλα. Μερικές ποικιλίες έχουν μεγάλα, χαλαρά φύλλα. Υπάρχουν σε άσπρα, κίτρινα, ροζ και κόκκινα χρώματα. Μερικά είδη, όπως η «Βασιλική», καλλιεργούνται για τα φύλλα τους. Δεν είναι ανθεκτικό φυτό και το χειμώνα πρέπει να μεταφερθεί σε εσωτερικό χώρο.

Διαθεσιμότητα: Εφόσον καλλιεργείται σε κλειστό χώρο, όλο το χρόνο.

Συνθήκες καλλιέργειας: Ειδικό χώμα γλάστρας εσωτερικού χώρου.

Μπουντλέια *Buddleia*

Αρωματικός θάμνος με μακριούς οβελίσκους, με μοβ ή άλικο λουλούδια. Υπάρχουν είδη με σφαιρικά λουλούδια με πορτοκαλί ή κίτρινο χρώμα. Το φύλλωμά τους είναι πράσινο ή ασημόγκριζο. Δε διατηρούνται καλά.

Διαθεσιμότητα: Καλοκαίρι και φθινόπωρο.

Συνθήκες καλλιέργειας: Σε οποιοδήποτε έδαφος. Σε ηλιόλουστο μέρος.

Προετοιμασία: Βουτήξτε τις άκρες των μίσχων σε βραστό νερό και μετά αφήστε τους σε πολύ νερό αρκετές ώρες.

Μπρόντια *Brodiaea*

Βολβώδες φυτό, παρόμοιο με το διακοσμητικό κρεμμύδι. Βγάζει μπλε και άλικες κεφαλίδες με μίσχους μέσου μεγέθους. Τα φύλλα συνήθως πέφτουν πριν ανοίξουν τα άνθη και, έτσι, είναι χωρίς σημασία.

Διαθεσιμότητα: Καλοκαίρι.

Συνθήκες καλλιέργειας: Σε θερμοκήπιο ή ζεστό μέρος του κήπου. Σε οποιοδήποτε έδαφος. Σε ηλιόλουστο μέρος.

Προετοιμασία: Αφήστε τα σε πολύ νερό αρκετές ώρες.

Νάρκισσοι *Narcissus*

Πολύ δημοφιλή βολβώδη φυτά με λουλούδια που αποτελούνται από μια σάλπιγγα (ή κύπελλο) στεφανωμένη από ένα δίσκο πέταλα. Κύριο χρώμα τους το κίτρινο, αλλά υπάρχουν ροζ, πορτοκαλί και άσπροι. Υπάρχουν πολλά είδη μικροσκοπικά – σαν μινιατούρες των μεγάλων – όπως ο βουρλοειδής. Πολλά είδη είναι αρωματικά.

Τι συμβολίζει: Σεβασμό.

Διαθεσιμότητα: Την άνοιξη. Από το ανθοπωλεία, το χειμώνα και την άνοιξη.

Συνθήκες καλλιέργειας: Σε οποιοδήποτε έδαφος.

Προετοιμασία: Κόψτε τους όταν είναι μπουμπούκια. Αφήστε τους να σταθούν πολλές ώρες σε άφθονο νερό.

Νεργακούλα *Ranunculus*

Μεγάλη ποικιλία φυτών με λαμπερά χρώματα και απλά ή διπλά λουλούδια.

Διαθεσιμότητα: Το καλοκαίρι. Από τα ανθοπωλεία, τους περισσότερους μήνες του χρόνου.

Συνθήκες καλλιέργειας: Σε έδαφος που στραγγίζει πάρα πολύ καλά. Σε ηλιόλουστο μέρος.

Προετοιμασία: Αφήστε τα να σταθούν πολλές ώρες σε άφθονο νερό.

Νεροκολοκύθα *Cucurbita*

Μικρή διακοσμητική κολοκύθα, που καλλιεργείται όπως τα ήμερα κολοκυθάκια. Υπάρχουν ποικιλίες με λεία ή ανώμαλη επιφάνεια. Κυριότερα χρώματα το κίτρινο, πράσινο και πορτοκαλί.

Τι συμβολίζει: Έκταση, όγκο.

Διαθεσιμότητα: Το φθινόπωρο, αλλά μπορεί να διατηρηθεί όλο το χρόνο.

Συνθήκες καλλιέργειας: Σε καλό έδαφος κήπου. Σε ηλιόλουστο μέρος. Βάλτε

καφασωτό ή τρίποδο για να σκαφαλώσει.

Προετοιμασία: Αφήστε τις κολοκύθες να ξεραθούν. Καθαρίστε τις και μετά γυαλίστε τις με κερί ή λουστράρετέ τις με βερνίκι.

Νεφρολεπίς (Σπαθοφτέρη) *Nephrrolepis*

Αειθαλής φτέρη που συνήθως καλλιεργείται σε γλάστρες. Τα κομμένα φύλλα διατηρούνται καλά στο νερό.

Διαθεσιμότητα: Όλο το χρόνο.

Συνθήκες καλλιέργειας: Σε κλειστό χώρο ή θερμοκήπιο.

Προετοιμασία: Αφήστε τη να σταθεί σε άφθονο νερό πολλές ώρες.

Νηρίνη (Νερίνα) *Nerine*

Φθινοπωρινό βολβώδες φυτό με ομάδες λουλουδιών σαν σάλπιγγες, ροζ χρώματος. Διατηρείται πολύ καλά στο νερό.

Διαθεσιμότητα: Φθινόπωρο.

Συνθήκες καλλιέργειας: Σε οποιοδήποτε έδαφος. Σε ηλιόλουστο μέρος, αλλά η θέση να προστατεύεται. Δεν αντέχει στις πολύ κρύες περιοχές.

Προετοιμασία: Αφήστε τα λουλούδια να σταθούν σε πολύ νερό αρκετές ώρες.

Ντάλια *Dahlia*

Ημιανθεκτικό βολβώδες φυτό με μεγάλη ποικιλία λουλουδιών ως προς το σχήμα και το χρώμα (άσπρο, κόκκινο, μοβ, κίτρινο, πορτοκαλί). Οι μίσχοι είναι μεγάλοι. Διατηρούνται καλά στο νερό, ιδιαίτερα οι ποικιλίες με τα φουντωτά λουλούδια.

Τι συμβολίζει: Μεγαλοπρέπεια.

Διαθεσιμότητα: Αργά το καλοκαίρι και το φθινόπωρο.

Συνθήκες καλλιέργειας: Σε οποιοδήποτε έδαφος σε ηλιόλουστο μέρος.

Προετοιμασία: Αφήστε τις να σταθούν πολλές ώρες σε άφθονο νερό.

Οξιά *Fagus*

Δέντρο που δίνει πολύτιμο γυαλιστερό φύλλωμα, πράσινο ή άλικο. Οι θήκες των σπόρων έχουν ωραίο σχήμα και μπορεί να χρησιμοποιηθούν.

Τι συμβολίζει: Ευημερία.

Διαθεσιμότητα: Φύλλωμα την άνοιξη και το καλοκαίρι. Καρποί το φθινόπωρο.

Συνθήκες καλλιέργειας: Σε οποιοδήποτε έδαφος. Σε ήλιο ή ελαφριά σκιά.

Προετοιμασία: Χτυπήστε τις άκρες των μίσχων με σφυράκι. Μετά, αφήστε τους να σταθούν σε άφθονο νερό πολλές ώρες.

Ορνιθόγαλα *Ornithogalum* (Άγριοι κρίνοι, Άσπρα της Βηθεέμ)

Βολβοί που βγάζουν βλαστάρια με φύλλα και λουλούδια, ή οβελίσκους με μικρά άσπρα λουλουδάκια. Διατηρούνται πολύ καλά στο νερό.

Διαθεσιμότητα: Την άνοιξη. Όλο το χρόνο από τα ανθοπωλεία.

Συνθήκες καλλιέργειας: Σε οποιοδήποτε έδαφος. Στον ήλιο. Μερικά είδη πρέπει να προστατεύονται σε θερμοκήπιο.

Προετοιμασία: Αφήστε τα να σταθούν πολλές ώρες σε άφθονο νερό.

Ορτανσία *Hydrangea*

Θάμνος με μεγάλες ταξιανθίες λουλουδιών, σε μπλε, άσπρο, μοβ, ροζ και κόκκινο χρώμα. Υπάρχουν επίσης ποικιλίες με αιχμηρούς οβελίσκους λουλουδιών και ντελικάτες ταξιανθίες με λίγα μεγάλα στείρα λουλούδια στις άκρες, γύρω από πολλά, μικρά, γόνιμα.

Τι συμβολίζει: Καυχισιάρη, άκαρδο.

Διαθεσιμότητα: Το καλοκαίρι και το φθινόπωρο.

Συνθήκες καλλιέργειας: Βαθιά, σε πλούσιο υγρό χώμα. Σε ελαφριά σκιά.

Προετοιμασία: Αφήστε τις ταξιανθίες να πλεύσουν στην επιφάνεια νερού και, μετά, να σταθούν σε πολύ νερό αρκετές ώρες ακόμα.

Οσμούνστα (Βασιλική φτέρη) *Osmunda*

Ψηλή φυλλοβόλος φτέρη.

Διαθεσιμότητα: Το καλοκαίρι.

Συνθήκες καλλιέργειας: Πλούσιο, υγρό έδαφος. Στον ήλιο ή σε ελαφριά σκιά.

Προετοιμασία: Αφήστε τις να σταθούν πολλές ώρες σε άφθονο νερό.

Ού (Λιόπρινα ή Αρκουδοπούρναρα) *LLex*

Θάμνοι με γυαλιστερά αγκαθωτά φύλλα (ή και δέντρα), χρήσιμοι για το ωραίο φύλλωμά τους και τους μικρούς κόκκινους καρπούς που βγάζουν το χειμώνα. Υπάρχουν είδη με παρδαλά φύλλα και κίτρινους καρπούς. Τα λουλούδια τους είναι χωρίς καρπούς. Διατηρούνται καλά στο νερό. Χρησιμοποιούνται ιδιαίτερα στην περίοδο των Χριστουγέννων.

Τι συμβολίζουν: Προνοητικότητα, πρόβλεψη.

Διαθεσιμότητα: Το χειμώνα.

Συνθήκες καλλιέργειας: Σε οποιοδήποτε έδαφος. Στον ήλιο ή σε σκιά.

Προετοιμασία: Χτυπήστε με σφυράκι τους ξυλώδεις μίσχους και αφήστε τους να σταθούν σε άφθονο νερό πολλές ώρες.

Παιώνια *Paeonia*

Πούδες ή θαμνώδες φυτό με μεγάλα και εντυπωσιακά λουλούδια σε άσπρο, κίτρινο, ροζ ή κόκκινο χρώμα. Μπορεί να είναι μονά ή διπλά. Μερικά έχουν άρωμα.

Τι συμβολίζει: Ντροπή.

Διαθεσιμότητα: Καλοκαίρι.

Συνθήκες καλλιέργειας: Σε οποιοδήποτε πλούσιο έδαφος. Σε ελαφριά σκιά.

Προετοιμασία: Αφήστε τα να σταθούν σε άφθονο νερό πολλές ώρες.

Πανσές *Viola*

Πασίγνωστο φυτό σε μεγάλη ποικιλία μεγεθών και χρωμάτων λουλουδιών. Όλα

τα είδη του έχουν μικρούς μίσχους. Μερικά έχουν άρωμα.

Τι συμβολίζει: Σκέψεις.

Διαθεσιμότητα: Από την άνοιξη μέχρι το φθινόπωρο. Μερικά είδη όλο το χρόνο.

Συνθήκες καλλιέργειας: Σε οποιοδήποτε έδαφος. Στον ήλιο ή σε ελαφριά σκιά.

Προετοιμασία: Αφήστε τα να σταθούν πολλές ώρες σε άφθονο νερό.

Παπαρούνες *Paraver*

Λουλούδια με λεπτά πέταλα και λαμπερά χρώματα. Δε διατηρούνται πολύ στο νερό.

Τι συμβολίζουν: Η κόκκινη, παρηγοριά. Η άλικη, φανταστική σπατάλη. Η άσπρη, ύπνο.

Διαθεσιμότητα: Καλοκαίρι και φθινόπωρο.

Συνθήκες καλλιέργειας: Σε οποιοδήποτε έδαφος. Σε ηλιόλουστο μέρος.

Προετοιμασία: Κόψτε τις μόλις αρχίσουν ν' ανοίγουν τα μπουμπούκια. Σταματήστε την εκροή υγρού από τους μίσχους, καφαλίζοντάς τους σε γυμνή φλόγα, ή βουτώντας τους σε βραστό νερό.

Πάπυρος *Cyperus*

Φυτά με βράκτια σαν φύλλα που εκτείνονται ακτινωτά από την κορυφή του μίσχου. Είναι φυτά γλάστρα αλλά οι μίσχοι μπορεί να κοπούν. Διατηρούνται καλά στο νερό.

Διαθεσιμότητα: Καλοκαίρι.

Συνθήκες καλλιέργειας: Σε θερμοκήπιο ή κλειστούς χώρους. Υγρασία.

Προετοιμασία: Αφήστε τα να σταθούν πολλές ώρες σε άφθονο νερό.

Πασχαλιές *Syringa*

Φυλλοβόλοι θάμνοι με μεγάλες ταξιανθίες αρωματικών λουλουδιών, άσπρων και ποικίλων αποχρώσεων μοβ και άλικων.

Τι συμβολίζουν: Η άσπρη, πρώτες συγκινήσεις αγάπης. Η μοβ, αθωότητα της

νιότης.

Διαθεσιμότητα: Την άνοιξη.

Συνθήκες καλλιέργειας: Σε οποιοδήποτε έδαφος. Στον ήλιο ή σε ελαφριά σκιά.

Προετοιμασία: Χτυπήστε με σφυράκι τους ξυλώδεις μίσχους και μετά αφήστε τους πολλές ώρες σε άφθονο νερό.

Πελαργόνι *Pelargonium*

Ευαίσθητο φυτό με πολύχρωμες κεφαλίδες λουλουδιών. Υπάρχουν λουλούδια με άσπρο, κόκκινο, ροζ και άλικο χρώμα. Μερικά φύλλα είναι αρωματικά, ενώ άλλα έχουν ωραίες κηλίδες.

Τι συμβολίζει: Μελαγχολία.

Διαθεσιμότητα: Καλοκαίρι και φθινόπωρο.

Συνθήκες καλλιέργειας: Σε οποιοδήποτε έδαφος. Σε ηλιόλουστο μέρος. Να προστατεύεται από υπερβολικό αέρα.

Προετοιμασία: Αφήστε το να σταθεί πολλές ώρες σε άφθονο νερό.

Πενταστήμων *Penstemon*

Φυτό με ταξιανθίες του τύπου «στάχυ», με σωληνωτά λουλούδια σε λαμπερά ή λεπτά χρώματα, κόκκινα, ροζ, άλικά και μπλε. Δε διατηρείται πολύ στο νερό.

Διαθεσιμότητα: Καλοκαίρι και φθινόπωρο.

Συνθήκες καλλιέργειας: Σε οποιοδήποτε έδαφος, αρκεί να στραγγίζει καλά. Στον ήλιο.

Προετοιμασία: Αφήστε τα να σταθούν πολλές ώρες σε άφθονο νερό.

Πεπόνι *Cucumis*

Το γνωστό φρούτο με κίτρινο ή πράσινο χρώμα.

Διαθεσιμότητα: Το φθινόπωρο. Όλο το χρόνο στα μανάβικα.

Συνθήκες καλλιέργειας: Σε οποιοδήποτε έδαφος. Στον ήλιο ή σε ελαφριά σκιά.

Προετοιμασία: Σε μέρη με ζεστό καλοκαίρι ή σε θερμοκήπια.

Πευκέδανο (Άνηθο) *Peucedanum*

Φυτό με επίπεδες κεφαλίδες άσπρων, κίτρινων ή ροζ λουλουδιών.

Διαθεσιμότητα: Το καλοκαίρι.

Συνθήκες καλλιέργειας: Σε οποιοδήποτε έδαφος. Σε ήλιο ή ελαφριά σκιά.

Προετοιμασία: Αφήστε τα να σταθούν πολλές ώρες σε άφθονο νερό.

Πεύκο *Pinus*

Αειθαλές κωνοφόρο με φύλλα σαν βελόνες – σε ματσάκια – και κουκουνάρια.

Ωραίο για χειμωνιάτικες συνθέσεις.

Τι συμβολίζει: Οίκτο.

Διαθεσιμότητα: Όλο το χρόνο.

Συνθήκες καλλιέργειας: Ώξινα εδάφη. Στον ήλιο.

Προετοιμασία: Χτυπήστε με σφυρί τους ξυλώδεις μίσχους και, μετά, αφήστε να σταθούν σε άφθονο νερό πολλές ώρες.

Πιπεριές *Capsicum*

Καρποί με πράσινο ή ζωηρό κόκκινο χρώμα και γυαλιστερό φλούδι, που κάνουν έντονη παρουσία σε μια σύνθεση. Οι καρποί που αγοράζονται από το εμπόριο δε διατηρούνται τόσο, όσο εκείνοι που καλλιεργούνται στον κήπο μας..

Διαθεσιμότητα: Το φθινόπωρο ή όλο το χρόνο από τα μανάβικα.

Συνθήκες καλλιέργειας: Ευδοκιμούν στους κήπους, αλλά καλύτερα είναι να καλλιεργούνται σε γλάστρες σε κλειστό χώρο ή θερμοκήπιο.

Προετοιμασία: Γυάλισμα.

Πιτόσπορο *Pittosporum*

Αειθαλής θάμνος με χρήσιμο γυαλιστερό φύλλωμα. Υπάρχουν είδη με παρδαλό ή άλικο φύλλωμα. Διατηρείται καλά στο νερό.

Διαθεσιμότητα: Όλο το χρόνο.

Συνθήκες καλλιέργειας: Σε έδαφος που στραγγίζει καλά.

Προετοιμασία: Χτυπήστε με σφυρί τους ξυλώδεις μίσχους και μετά αφήστε τους να σταθούν σε άφθονο νερό πολλές ώρες.

Πλατυκώδων (Λουλούδι – μπαλόνη) *Platydon*

Πήρε το όνομά του, γιατί τα λουλούδια του – όταν είναι μπουμπούκια – μοιάζουν με φουσκωμένα μπαλόνια. Το λουλούδι μοιάζει με μεγάλη ανοιχτή καμπανούλα σε πλούσιο μπλε χρώμα.

Διαθεσιμότητα: Καλοκαίρι.

Συνθήκες καλλιέργειας: Σε οποιοδήποτε έδαφος. Σε ηλιόλουστο μέρος.

Προετοιμασία: Βουτήξτε τις άκρες των μίσχων σε βραστό νερό και μετά αφήστε τους να σταθούν πολλές ώρες σε άφθονο νερό.

Πνευμονική *Pulmonaria*

Χαμηλό φυτό μπορντούρας, με μπλε, άλικο, ροζ ή κόκκινο χρώμα. Μερικές ποικιλίες έχουν ασημένια, παρδαλά ή πιτσιλωτά φύλλα.

Διαθεσιμότητα: Την άνοιξη, αλλά μερικά είδη και το χειμώνα.

Συνθήκες καλλιέργειας: Σε έδαφος που κρατάει υγρασία. Σε σκιά.

Προετοιμασία: Αφήστε τα να σταθούν πολλές ώρες σε άφθονο νερό.

Πολεμόνιο (ελληνική βαλεριάνα) *Polemonium*

Φυτό με ταξιανθίες του τύπου «στάχυ», με άσπρα ή μπλε λουλουδάκια, σαν κύπελλα.

Τι συμβολίζει: «Έλα κάτω».

Διαθεσιμότητα: Αργά την άνοιξη και το καλοκαίρι.

Συνθήκες καλλιέργειας: Σε οποιοδήποτε έδαφος. Στον ήλιο ή σε ελαφριά σκιά.

Προετοιμασία: Αφήστε τα να σταθούν πολλές ώρες σε άφθονο νερό.

Πολυανθές *Polyanthes*

Βολβώδες φυτό με άσπρα λουλούδια με πολύ δυνατό άρωμα. Ευαίσθητο.

Τι συμβολίζει: Επικίνδυνες χαρές.

Διαθεσιμότητα: Καλοκαίρι. Όλο το χρόνο από τα ανθοπωλεία.

Συνθήκες καλλιέργειας: Θερμοκήπιο ή κλειστός χώρος.

Προετοιμασία: Αφήστε τα να σταθούν αρκετές ώρες σε πολύ νερό.

Πολυγόνατο (Σφραγίδα του Σολομώντα) *Polygonatum*

Φυτό με μίσχους που καμπυλώνουν με χάρη και βγάζουν μικρές άσπρες καμπανούλες που κρέμονται κάτω από τα τεντωμένα φύλλα. Πολύ δροσερή εμφάνιση. Διατηρείται αρκετά καλά στο νερό.

Διαθεσιμότητα: Την άνοιξη και νωρίς το καλοκαίρι.

Συνθήκες καλλιέργειας: Υγρό έδαφος με συνθήκες δάσους. Σε σκιά.

Προετοιμασία: Αφήστε τα να σταθούν πολλές ώρες σε άφθονο νερό.

Πολύγωνο *Polygonum*

Φυτό με μίσχους, μικρού ή μεσαίου μεγέθους, με κόκκινα ή ροζ λουλούδια, που φαίνονται ωραία, ακόμα κι όταν πάρουν το καστανό χρώμα. Διατηρείται καλά στο νερό.

Διαθεσιμότητα: Το καλοκαίρι και το φθινόπωρο.

Συνθήκες καλλιέργειας: Σε οποιοδήποτε έδαφος. Σε ήλιο ή ελαφριά σκιά.

Προετοιμασία: Βουτήξτε τους μίσχους σε βραστό νερό και μετά αφήστε τους να σταθούν σε πολύ νερό αρκετές ώρες.

Πρίμουλα ή ηρανθές ή πολύανθος *Primula*

Γένος φυτών που περιλαμβάνει πολλά είδη. Τα λουλούδια έχουν μικρούς μίσχους, κίτρινο κυρίως χρώμα, αλλά υπάρχουν και με άλλα λαμπερά χρώματα. Πολλά έχουν άρωμα.

Τι συμβολίζει: Το είδος «Δωδεκάθεον», περισυλλογή, χάρη που κερδίζει. Το

είδος «Πολύανθος», περηφάνια για τα πλούτη. Το «Ηρανθές», πρώιμη νιότη.

Διαθεσιμότητα: Την άνοιξη. Το χειμώνα τα φυτά γλάστρας.

Προετοιμασία: Αφήστε τα να σταθούν πολλές ώρες σε άφθονο νερό.

Πρωτέα *Protea*

Ευαίσθητος θάμνος με μεγάλες κεφαλίδες λουλουδιών διάφορων σχημάτων. Τα λουλούδια έχουν πολλά χρώματα: ροζ, κόκκινο, άσπρο, κίτρινο, πορτοκαλί και άλικο, διατηρούνται πολύ καιρό στο νερό και μπορεί να χρησιμοποιηθούν και αποξηραμένα.

Διαθεσιμότητα: Όλο το χρόνο από τα ανθοπωλεία.

Συνθήκες καλλιέργειας: Σε θερμοκήπιο ή κλειστό χώρο.

Προετοιμασία: Χτυπήστε με σφυράκι τους ξυλώδεις μίσχους και μετά αφήστε να σταθούν πολλές ώρες σε άφθονο νερό.

Πυξός *Buxus*

Αειθαλής θάμνος με μικρά γυαλιστερά φύλλα. Διατηρείται πολύ στο νερό. Υπάρχουν και ποικιλίες με παρδαλά φύλλα. Αναπτύσσεται πολύ αργά. Τα λουλούδια του είναι χωρίς σημασία. Σε μερικούς αρέσει η μυρωδιά των φύλλων του.

Τι συμβολίζει: Στωικισμό.

Διαθεσιμότητα: Όλο το χρόνο.

Συνθήκες καλλιέργειας: Σε οποιοδήποτε έδαφος. Σε ηλιόλουστο μέρος ή ελαφριά σκιά.

Προετοιμασία: Λιώστε τους ξυλώδεις μίσχους.

Πύρεθρο *Purethrum*

Φυτό με λουλούδια σαν τις μαργαρίτες, σε λαμπερά χρώματα: κόκκινο, ροζ και άσπρο. Απαλό φύλλωμα. Διατηρείται καλά στο νερό.

Διαθεσιμότητα: Καλοκαίρι και φθινόπωρο.

Συνθήκες καλλιέργειας: Σε οποιοδήποτε έδαφος. Στον ήλιο.

Προετοιμασία: Αφήστε τα να σταθούν πολλές ώρες σε άφθονο νερό.

Ραπάνια *Rapianus*

Φυτά χρήσιμα για τις ρίζες τους που είναι κυλινδρικές ή σφαιρικές, άσπρες ή κόκκινες.

Διαθεσιμότητα: Άνοιξη, καλοκαίρι και φθινόπωρο. Όλο το χρόνο από τα μανάβικα.

Συνθήκες καλλιέργειας: Σε οποιοδήποτε έδαφος. Στον ήλιο ή σε ελαφριά σκιά.

Ρείκια *Erica*

Μικρά φυτά, σαν θάμνοι, πολύ χρήσιμοι για το χρώμα των λουλουδιών τους και το φύλλωμά τους. Πάντα υπάρχουν ποικιλίες που ανθίζουν σε κάθε εποχή. Το χρώμα των λουλουδιών ποικίλλει από άσπρο, σε ροζ, μοβ και άλικο. Το φύλλωμα έχει διάφορες αποχρώσεις χρυσού και πράσινου. Ακόμα και οι σκουροκάστανοι καρποί τους με τους σπόρους είναι ελκυστικοί. Μπορεί να αποξηρανθούν.

Τι συμβολίζει: Μοναξιά. Τα λευκά: Καλή τύχη.

Διαθεσιμότητα: Όλο το χρόνο.

Συνθήκες καλλιέργειας: Σε έδαφος χωρίς ασβέστιο. Σε ηλιόλουστο μέρος.

Προετοιμασία: Λιώστε τις άκρες των μίσχων και αφήστε τα βουτηγμένα στο νερό πολλές ώρες.

Ρήον (Ραβέντι) *Rheum*

Τα νέα φύλλα των φαγώσιμων και των διακοσμητικών ειδών που μπορεί να χρησιμοποιηθούν πριν παλιώσουν.

Τι συμβολίζει: Συμβουλή.

Διαθεσιμότητα: Την άνοιξη.

Συνθήκες καλλιέργειας: Υγρό, πλούσιο έδαφος. Σε ήλιο ή ελαφριά σκιά.

Προετοιμασία: Βουτήξτε τα φύλλα πολλές ώρες σε πολύ νερό.

Ριβήσιο (Λαγοκερασιά) *Ribes*

Φυλλοβόλος θάμνος με κρεμαστά τσαμπιά μικρών, ροζ ή κόκκινων, λουλουδιών με φύλλα με πολλά νεύρα. Μπορεί να φορτσαριστεί.

Τι συμβολίζει: «Το κατσούφιασμά σου θα με σκοτώσει».

Διαθεσιμότητα: Την άνοιξη.

Συνθήκες καλλιέργειας: Σε οποιοδήποτε έδαφος. Στον ήλιο ή σε ελαφριά σκιά.

Προετοιμασία: Χτυπήστε με σφυράκι τους ξυλώδεις μίσχους και, μετά, αφήστε τους να σταθούν σε πολύ νερό αρκετές ώρες.

Ρινοπέταλο *Fritillaria*

Μεγάλο γένος βολβωδών φυτών, πιο κοινό από τα οποία είναι το είδος «Κεφάλι φιδιού» (*Meleagris*) που βγάζει μονά λουλούδια σαν καμπάνες που γέρνουν προς τα κάτω, πιτσιλωτά με άλικο ή άσπρο χρώμα. Το είδος «Αυτοκρατορικό» (*Imperialis*) είναι πολύ μεγαλύτερο, με ταξιανθίες κίτρινων ή πορτοκαλοκόκκινων λουλουδιών, στην κορυφή των μίσχων, περικυκλωμένες από φύλλα που μοιάζουν με του ανανά.

Τι συμβολίζει: Μεγαλοπρέπεια, δύναμη

Διαθεσιμότητα: Την άνοιξη.

Συνθήκες καλλιέργειας: Σε υγρό έδαφος. Στον ήλιο.

Προετοιμασία: Αφήστε τα να σταθούν σε άφθονο νερό πολλές ώρες.

Ροδοδάφνη (Πικροδάφνη) *Daphne*

Θάμνος αργής ανάπτυξης με μυρωδάτα λουλούδια, κυρίως κόκκινα, άλικο και άσπρα. Μερικά είδη έχουν κίτρινα λουλούδια. Το είδος *Laurolea* είναι αειθαλές.

Διαθεσιμότητα: Αργά το χειμώνα, την άνοιξη και το καλοκαίρι.

Συνθήκες καλλιέργειας: Σε οποιοδήποτε καλό έδαφος, αρκεί να στραγγίζει καλά.. Σε ήλιο ή ελαφριά σκιά.

Προετοιμασία: Χτυπήστε με σφυράκι τους μίσχους. Βουτήξτε τις άκρες τους σε βραστό νερό και, μετά, αφήστε τους να σταθούν σε άφθονο νερό πολλές ώρες.

Ροδόδεντρο *Rhododendron*

Πολύ μεγάλη οικογένεια αειθαλών θάμνων, με ομάδες από κίτρινα, άσπρα, ροζ, κόκκινα και άλικά λουλούδια.

Τι συμβολίζει: Κίνδυνο.

Διαθεσιμότητα: Από το χειμώνα μέχρι το φθινόπωρο.

Συνθήκες καλλιέργειας: Σε έδαφος χωρίς ασβέστιο. Σε μερική σκιά.

Προετοιμασία: Χτυπήστε με σφυρί τους ξυλώδεις μίσχους και, μετά, αφήστε να σταθούν σε πολύ νερό αρκετές ώρες.

Ρουντμπέκια *Rudbeckia*

Ζωηρόχρωμα, κίτρινα, πορτοκαλί και καστανά σαν μαργαρίτες λουλούδια με μακριούς και σκληρούς μίσχους. Μονά ή διπλά. Διατηρούνται καλά στο νερό.

Διαθεσιμότητα: Αργά το καλοκαίρι και το φθινόπωρο

Συνθήκες καλλιέργειας: Σε οποιοδήποτε έδαφος. Στον ήλιο.

Προετοιμασία: Βουτήξτε τους μίσχους σε βραστό νερό και, μετά, αφήστε τους να σταθούν σε άφθονο νερό, πολλές ώρες.

Ρυτή (Απήγανος) *Ruta*

Πωδές θαμνοειδές με, βαθιά κομμένα, γκριζομπλέ φύλλα, που είναι πολύ αρωματικά. Τα λουλούδια, που είναι κίτρινα, δε χρησιμοποιούνται πολύ για συνθέσεις.

Τι συμβολίζει: Θλίψη, περιφρόνηση.

Διαθεσιμότητα: Καλοκαίρι και φθινόπωρο.

Συνθήκες καλλιέργειας: Σε οποιοδήποτε έδαφος. Στον ήλιο.

Προετοιμασία: Λιώστε τους ξυλώδεις μίσχους και, μετά, αφήστε τους να σταθούν πολλές ώρες σε άφθονο νερό.

Σαιντπωλία (Βιολέτα της Αφρικής) *Saintpaulia*

Πολύ δημοφιλές φυτό του σπιτιού με βαθυπράσινα απαλά φύλλα και μπλε ή άλικο λουλούδια σε κοντούς μίσχους. Διατηρείται αρκετά καλά στο νερό ή τοποθετημένο σε γλάστρες.

Διαθεσιμότητα: Όλο το χρόνο.

Συνθήκες καλλιέργειας: Σε θερμοκήπιο ή κλειστό χώρο.

Προετοιμασία: Αφήστε τα να σταθούν πολλές ώρες σε άφθονο νερό.

Σαντόνιο ή χαμοκυπάρισσο *Santolina*

Μικρός αειθαλής θάμνος με αρωματικά πράσινα ή γκρι φύλλα. Το καλοκαίρι βγάζει κίτρινα λουλούδια χωρίς μεγάλη σημασία.

Διαθεσιμότητα: Όλο το χρόνο.

Συνθήκες καλλιέργειας: Σε οποιοδήποτε έδαφος. Σε ηλιόλουστο μέρος.

Προετοιμασία: Χτυπήστε με σφυράκι τους ξυλώδεις μίσχους και μετά αφήστε τους να σταθούν πολλές ώρες σε άφθονο νερό.

Σέδο ή κοχυλόχορτο *Sedum*

Σαρκώδες, χυμώδες φυτό με επίπεδες κεφαλίδες κόκκινων, ροζ ή μοβ λουλουδιών. Υπάρχουν και μικρότερες ποικιλίες με άσπρα ή κίτρινα λουλούδια.

Τι συμβολίζει: Ηρεμία.

Διαθεσιμότητα: Το φθινόπωρο.

Συνθήκες καλλιέργειας: Σε οποιοδήποτε έδαφος. Σε ηλιόλουστο μέρος.

Προετοιμασία: Αφήστε τα να σταθούν πολλές ώρες σε άφθονο νερό.

Σενέκιο ή τσινεράρια *Senecio*

Φυτό με κίτρινα σαν μαργαρίτες λουλούδια, με ωραίο πράσινο ή γκρι φύλλωμα. Τα χρώματά τους είναι λαμπερά και χρησιμοποιούνται σε γλάστρες.

Διαθεσιμότητα: Το καλοκαίρι.

Συνθήκες καλλιέργειας: Σε οποιοδήποτε έδαφος. Σε ηλιόλουστο μέρος.

Προετοιμασία: Λιώστε τους ξυλώδεις μίσχους και, μετά, αφήστε τους να σταθούν πολλές ώρες σε άφθονο νερό.

Σημόδα *Betula*

Το δέντρο αυτό έχει χαριτωμένα γυμνά κλαδιά το χειμώνα και κλαδιά με καινούργιο πράσινο φύλλωμα την άνοιξη. Την άνοιξη βγάζει ίουλους με άνθη που ωριμάζουν σε καρπούς το φθινόπωρο, αλλά πέφτουν πολύ εύκολα. Υπάρχουν πολλά είδη με διαφορές στο χρώμα του φλοιού και στο σχήμα των φύλλων.

Τι συμβολίζει: Χάρη, ταπεινοφροσύνη.

Διαθεσιμότητα: Κλαδιά όλο το χρόνο. Φύλλα την άνοιξη και το καλοκαίρι.

Συνθήκες καλλιέργειας: Σε οποιοδήποτε έδαφος. Σε ήλιο ή ελαφριά σκιά.

Προετοιμασία: Χτυπήστε με σφυρί τους ξυλώδεις μίσχους και, μετά, αφήστε τους σε πολύ νερό αρκετές ώρες.

Σκαμπιόζα *Scabiosa*

Φυτό με μπλε, μοβ, άσπρα ή ανοιχτοκίτρινα λουλούδια σε σχήμα δίσκου. Υπάρχουν και ποικιλίες με διπλά άνθη. Διατηρούνται αρκετά καλά στο νερό.

Τι συμβολίζει: Άτυχη αγάπη.

Διαθεσιμότητα: Το καλοκαίρι.

Συνθήκες καλλιέργειας: Σε οποιοδήποτε έδαφος. Στον ήλιο.

Προετοιμασία: Αφήστε τα να σταθούν πολλές ώρες σε άφθονο νερό.

Σκίλα ή άγριο ζουμπούλι *Scilla*

Βολβώδες φυτό με κοντούς μίσχους και μπλε, βιολέ ή άσπρα αστερόσχημα λουλούδια.

Διαθεσιμότητα: Την άνοιξη.

Συνθήκες καλλιέργειας: Σε οποιοδήποτε έδαφος. Στον ήλιο.

Προετοιμασία: Αφήστε τα να σταθούν πολλές ώρες σε άφθονο νερό.

Σκίλα η εδώδιμη *Camassia*

Φυτό με βολβούς από τους οποίους βγαίνουν μακρουλοί μίσχοι με οβελίσκους μεγάλων λουλουδιών σε σχήμα άστρου, σε μπλε ή άσπρο χρώμα. Δε διατηρούνται πολύ στο νερό, αλλά αξίζει να χρησιμοποιηθούν για το ωραίο μπλε χρώμα τους.

Διαθεσιμότητα: Καλοκαίρι.

Συνθήκες καλλιέργειας: Σε οποιοδήποτε γόνιμο έδαφος. Σε ήλιο και ελαφριά σκιά.

Προετοιμασία: Αφήστε τα να σταθούν αρκετές ώρες σε άφθονο νερό.

Σκίμια *Scimmia*

Αειθαλής θάμνος με γυαλιστερά φύλλα και ομάδες μικρών κόκκινων καρπών που διατηρούνται πολύ. Βγάζουν άσπρα αρωματικά άνθη. Διατηρούνται καλά στο νερό.

Διαθεσιμότητα: Φύλλωμα, όλο το χρόνο. Λουλούδια, την άνοιξη. Καρποί, από την άνοιξη μέχρι το φθινόπωρο.

Συνθήκες καλλιέργειας: Σε έδαφος χωρίς ασβέστιο. Στον ήλιο ή σε ελαφριά σκιά. Για να καρποφορήσουν είναι αναγκαία η παρουσία και των θηλυκών και των αρσενικών φυτών.

Προετοιμασία: Χτυπήστε με σφυράκι τους ξυλώδεις μίσχους. Μετά, αφήστε τους να σταθούν πολλές ώρες σε άφθονο νερό.

Σολανό ή χειμωνιάτικη κερασιά *Solanum*

Μικρό δέντρο ή θάμνος που μεγαλώνει σε γλάστρες, για τους μικρούς, γυαλιστερούς, κόκκινους ή πορτοκαλί καρπούς.

Διαθεσιμότητα: Το χειμώνα.

Συνθήκες καλλιέργειας: Σε ζεστό θερμοκήπιο ή κλειστό χώρο.

Σπαράγγι *Asparagus*

Πολύτιμο για τους βλαστούς του, μόλις εμφανίζονται για πρώτη φορά. Επίσης, για το λεπτό χνουδωτό φύλλωμα που βγαίνει πιο αργά. Το φθινόπωρο βγάζει κόκκινους καρπούς αλλά τα φύλλα πέφτουν πολύ εύκολα μόλις κιτρινίσουν.

Διαθεσιμότητα: Οι βλαστοί νωρίς το καλοκαίρι. Το φύλλωμα το καλοκαίρι.

Συνθήκες καλλιέργειας: Σε έδαφος που στραγγίζει καλά. Σε ηλιόλουστο μέρος.

Προετοιμασία: Αφήστε τα να σταθούν σε πολύ νερό αρκετές ώρες.

Σπειραία *Spirea*

Φυλλοβόλος θάμνος με πολλά μικρά άσπρα ή ροζ λουλούδια, που βγαίνουν στα βλαστάρια ή σχηματίζουν επίπεδες κεφαλίδες. Υπάρχουν ποικιλίες με παρδαλά φύλλα.

Διαθεσιμότητα: Την άνοιξη.

Συνθήκες καλλιέργειας: Σε οποιοδήποτε έδαφος. Σε ήλιο ή ελαφριά σκιά.

Προετοιμασία: Χτυπήστε με σφυράκι τους ξυλώδεις μίσχους και, μετά, αφήστε να σταθούν πολλές ώρες σε άφθονο νερό.

Στατική (Αμάραντος) *Limonium*

Φυτό με λουλούδια σε ζωηρά χρώματα, που διατηρούνται πολύ καλά στο νερό. Υπάρχουν σε πολλά χρώματα, αλλά τα κυριότερα είναι μπλε, ροζ και κίτρινα.

Τι συμβολίζει: Αφοβιά, λεβεντιά.

Διαθεσιμότητα: Το καλοκαίρι και το φθινόπωρο. Όλο το χρόνο από τα ανθοπωλεία.

Συνθήκες καλλιέργειας: Σε οποιοδήποτε έδαφος. Σε ηλιόλουστο μέρος.

Προετοιμασία: Αφήστε τα να σταθούν πολλές ώρες σε άφθονο νερό.

Σταφυλοειδής τρίφυλλος *Staphylea*

Φυλλοβόλος θάμνος με ομάδες άσπρων, μυρωδάτων λουλουδιών το καλοκαίρι, που ακολουθούνται από περίεργες, διάφανες κάψουλες με σπόρους, που φαίνονται σαν να είναι φουσκωμένες.

Τι συμβολίζει: Επιπολαιότητα, διασκέδαση.

Διαθεσιμότητα: Τα λουλούδια, το καλοκαίρι. Κάψουλες σπόρων, το φθινόπωρο.

Συνθήκες καλλιέργειας: Σε υγρά εδάφη. Στον ήλιο.

Προετοιμασία: Χτυπήστε με σφυρί τους ξυλώδεις μίσχους και, μετά, αφήστε τους να σταθούν σε άφθονο νερό πολλές ώρες.

Στάχυς *Stachys*

Πωδές φυτό με απαλά γκρι ή ασημένια φύλλα και λουλούδια με ανοιχτό ροζ χρώμα, σε ψηλούς μίσχους.

Τι συμβολίζει: «Έλα κάτω».

Διαθεσιμότητα: Καλοκαίρι και φθινόπωρο.

Προετοιμασία: Αφήστε τα να σταθούν πολλές ώρες σε άφθονο νερό, προσέχοντας να μην παραβραχεί το φύλλωμα.

Στρανβαιζία (Φωτεινή) *Stranvaesia*

Ημιφυλλοβόλος θάμνος με τα κόκκινα φύλλα (που είναι έτοιμα να πέσουν) σε ωραία αντίθεση με τα πράσινα που παραμένουν στο φυτό. Η αντίθεση ενισχύεται από τις ομάδες των μικρών κόκκινων καρπών.

Τι συμβολίζει: «Έλα κάτω».

Διαθεσιμότητα: Το φθινόπωρο.

Συνθήκες καλλιέργειας: Σε οποιοδήποτε έδαφος. Στον ήλιο ή σε σκιά.

Προετοιμασία: Χτυπήστε τους ξυλώδεις μίσχους με σφυράκι και αφήστε τους να σταθούν πολλές ώρες σε άφθονο νερό.

Στρελίτσια ή πουλί του Παραδείσου *Strelitsia*

Ευαίσθητο, λαμπερόχρωμο φυτό, που τα λουλούδια του μοιάζουν με το κεφάλι πουλιού με λαμπερό πορτοκαλί λοφίο.

Διαθεσιμότητα: Την άνοιξη. Όλο το χρόνο από τα ανθοπωλεία.

Συνθήκες καλλιέργειας: Σε θερμοκήπιο ή κλειστό χώρο.

Συμφορίκαρπος ή μαργαριτάρι *Symphoricarpos*

Φυλλοβόλος θάμνος με ασήμαντα ροζ λουλούδια, που βγάζουν άσπρους μικρούς καρπούς που στέκονται στα γυμνά κλαδιά.

Διαθεσιμότητα: Φθινόπωρο και χειμώνα.

Συνθήκες καλλιέργειας: Σε οποιοδήποτε έδαφος. Στον ήλιο ή σε σκιά.

Προετοιμασία: Χτυπήστε με σφυρί τους ξυλώδεις μίσχους και, μετά, αφήστε τους να σταθούν πολλές ώρες σε άφθονο νερό.

Σφένδαμνος *Acer*

Δέντρο με πράσινο, κίτρινο, καστανό ή άλικο φύλλωμα, που παίρνει ωραίες αποχρώσεις το φθινόπωρο. Μερικές ποικιλίες αναπτύσσονται πολύ αργά και δεν προσφέρονται για συχνή κοπή φύλλων ή λουλουδιών. Άλλα βγάζουν την άνοιξη εξαιρετικό νεαρό φύλλωμα και μυρωδάτα άνθη.

Τι συμβολίζει: Επιφυλακτικότητα.

Διαθεσιμότητα: Το καλοκαίρι για κοπή φύλλων με φυσικά χρώματα και το φθινόπωρο για φύλλα με αποχρώσεις.

Συνθήκες καλλιέργειας: Σε οποιοδήποτε έδαφος, σε ήλιο ή σκιά.

Προετοιμασία: Χτυπήστε τους μίσχους με σφυράκι και βάλτε τους σε άφθονο νερό για πολλές ώρες. Αν θέλετε να χρησιμοποιήσετε μονωμένα φύλλα σε μικρές διακοσμητικές συνθέσεις, πρέπει να τα αφήσετε πρώτα στο νερό, βυθισμένα ή να επιπλέουν.

Τάξος ή ήμερο έλατο *Taxus*

Αειθαλές κωνοφόρο με σκούρα πράσινα μικρά φύλλα. Το φθινόπωρο βγάξει όμορφα, κολλώδη, κόκκινα φρουτάκια. Μερικοί το θεωρούν γρουσουζιά για το σπίτι αν το φέρουν σ' αυτό. Διατηρείται πολύ καλά στο νερό.

Τι συμβολίζει: Λύπη

Διαθεσιμότητα: Φύλλωμα, όλο το χρόνο.

Συνθήκες καλλιέργειας: Σε οποιοδήποτε έδαφος. Στον ήλιο ή σκιά.

Προετοιμασία: Χτυπήστε με σφυρί τους ξυλώδεις μίσχους και μετά αφήστε να σταθούν πολλές ώρες σε άφθονο νερό.

Τουλίπα *Tulipa*

Δημοφιλές βολβώδες φυτό με ζωηρόχρωμα λουλούδια σε μεγάλη ποικιλία χρωμάτων, συμπεριλαμβανομένου και του μαύρου. Διατηρούνται πολύ στο νερό.

Τι συμβολίζει: Φήμη.

Διαθεσιμότητα: Την άνοιξη και το καλοκαίρι. Το χειμώνα από τα ανθοπωλεία.

Συνθήκες καλλιέργειας: Σε οποιοδήποτε έδαφος. Σε ηλιόλουστο μέρος.

Προετοιμασία: Αφήστε τα να σταθούν πολλές ώρες σε άφθονο νερό.

Τριαντάφυλλο *Rosa*

Πολύ μεγάλη οικογένεια θάμνων και αναρριχητικών φυτών με μεγάλη ποικιλία χρωμάτων. Πολλά έχουν άρωμα και τα περισσότερα αγκάθια στους μίσχους.

Τι συμβολίζει: Αγάπη.

Διαθεσιμότητα: Το καλοκαίρι και το φθινόπωρο. Όλο το χρόνο από τα ανθοπωλεία.

Συνθήκες καλλιέργειας: Σε οποιοδήποτε έδαφος. Στον ήλιο.

Προετοιμασία: Καλύτερα είναι να κόβονται όταν είναι μπουμπούκια. Αφήστε τα να σταθούν πολλές ώρες σε άφθονο νερό.

Τρίκυρτη *Tricyrtis*

Βλαστάρια με περιέργα άσπρα, μοβ ή κίτρινα λουλούδια, με έντονες άλικες κηλίδες, σε ψηλούς τοξωτούς μίσχους. Διατηρούνται καλά στο νερό.

Διαθεσιμότητα: Το φθινόπωρο.

Συνθήκες καλλιέργειας: Συνθήκες δάσους (σκιά, υγρασία).

Προετοιμασία: Αφήστε τα να σταθούν πολλές ώρες σε άφθονο νερό.

Τρίτομος *Kniphofia*

Φυτό με ψηλούς στητούς μίσχους με πολύχρωμο οβελίσκο κόκκινων, πορτοκαλί και κίτρινων λουλουδιών. Δε διατηρείται πολύ στο νερό.

Τι συμβολίζει: «Έλα κάτω».

Διαθεσιμότητα: Καλοκαίρι και φθινόπωρο.

Συνθήκες καλλιέργειας: Σε οποιοδήποτε έδαφος. Σε ηλιόλουστο μέρος.

Προετοιμασία: Αφήστε τα να σταθούν σε πολύ νερό αρκετές ώρες.

Τρόλιος *Trollius*

Φυτό με κίτρινα και πορτοκαλί λουλούδια, που θυμίζουν μεγάλες, διπλές νεραγκούλες.

Διαθεσιμότητα: Αργά την άνοιξη και νωρίς το καλοκαίρι.

Συνθήκες καλλιέργειας: Σε έδαφος που κρατάει υγρασία. Σε ελαφριά σκιά.

Προετοιμασία: Βυθίστε τις άκρες των μίσχων σε βραστό νερό. Μετά, αφήστε τους να σταθούν πολλές ώρες σε άφθονο νερό.

Τροπέουλο ή ινδικό κάρδαμο (Νεροκάρδαμο) *Tropaeolum*

Ετήσιο αναρριχητικό φυτό με λουλούδια σε ζωηρό πορτοκαλί ή κόκκινο χρώμα και σχήμα σάλπιγγας. Υπάρχουν και ευαίσθητα είδη που θέλουν προστασία το χειμώνα. Διατηρούνται καλά στο νερό.

Τι συμβολίζει: Πατριωτισμό.

Διαθεσιμότητα: Καλοκαίρι και φθινόπωρο.

Συνθήκες καλλιέργειας: Σε οποιοδήποτε έδαφος. Στον ήλιο. Θέλει στήριγμα.

Προετοιμασία: Αφήστε τα να σταθούν πολλές ώρες σε άφθονο νερό.

Υακινθοειδές (Μπλε καμπανούλα) *Hyacinthoides*

Φυτό με τοξωτούς μίσχους με λουλούδια σαν μπλε καμπανούλες και γυαλιστερά σαν λουριά φύλλα. Υπάρχουν επίσης ροζ και άσπρες ποικιλίες. Τα λουλούδια είναι αρωματικά.

Τι συμβολίζει: Σταθερότητα, καλοσύνη.

Διαθεσιμότητα: Την άνοιξη.

Συνθήκες καλλιέργειας: Συνθήκες δάσους (υγρό έδαφος και σκιά), αλλά αντέχει και σε ηλιόλουστο μέρος.

Προετοιμασία: Αφήστε τα να σταθούν σε πολύ νερό αρκετές ώρες.

Υάκινθος *Hyacinthus*

Βολβώδες φυτό με οβελίσκους πολύ ευωδιαστών λουλουδιών, σε μπλε, άσπρο και ροζ χρώμα. Μπορεί να μεγαλώσουν και σε γλάστρες.

Τι συμβολίζει: Σπορ, παιχνίδι.

Διαθεσιμότητα: Την άνοιξη. Αν φορταριστούν και το χειμώνα.

Συνθήκες καλλιέργειας: Σε οποιοδήποτε έδαφος. Στον ήλιο ή ελαφριά σκιά.

Προετοιμασία: Αφήστε τα να σταθούν αρκετές ώρες σε πολύ νερό. Στηρίξτε τους μίσχους με σύρμα.

Υπέριχο (Βάλσαμο) *Hypericum*

Θάμνος και υπο-θάμνος με λουλούδια χρυσοκίτρινα, σαν πιατάκια. Υπάρχουν και πολλές καλές καρποφόρες ποικιλίες, όπως η γνωστή σαν «Ρόδο του Σαρόν».

Τι συμβολίζει: Έχθρα, πρόληψη.

Διαθεσιμότητα: Το καλοκαίρι και το φθινόπωρο.

Συνθήκες καλλιέργειας: Σε οποιοδήποτε έδαφος. Σε ελαφριά σκιά ή σε ήλιο.

Προετοιμασία: Λιώστε τους μίσχους και αφήστε τους να σταθούν σε πολύ νερό αρκετές ώρες.

Φασκομηλιά *Salvia*

Πολυετής θάμνος ή ποώδες φυτό με οβελίσκους με μπλε ή άλικο λουλούδια. Το φύλλωμα σε πολλά είδη είναι αρωματικό. Διατηρείται αρκετά καλά στο νερό.

Τι συμβολίζει: Σπιτικές αρετές, εκτίμηση.

Διαθεσιμότητα: Καλοκαίρι και φθινόπωρο.

Συνθήκες καλλιέργειας: Σε οποιοδήποτε έδαφος. Στον ήλιο.

Προετοιμασία: Αφήστε τα να σταθούν πολλές ώρες σε άφθονο νερό.

Φασολιά *Phaseolus*

Αναρριχητικό φυτό με άσπρα, κόκκινα, άλικο ή κίτρινα λουλούδια, σαν μπιζέλια.

Διαθεσιμότητα: Καλοκαίρι και φθινόπωρο.

Συνθήκες καλλιέργειας: Σε οποιοδήποτε έδαφος. Στον ήλιο.

Προετοιμασία: Αφήστε τα να σταθούν σε πολύ νερό αρκετές ώρες.

Φάτσια (Αράλια) *Fatsia*

Φυτό με μεγάλα γυαλιστερά σκουροπράσινα φύλλα με βαθιές τομές, όπως τα δάχτυλα του χεριού, πολύτιμα για διακοσμήσεις. Διατηρούνται πολύ καιρό στο νερό.

Διαθεσιμότητα: Το καλοκαίρι.

Συνθήκες καλλιέργειας: Σε οποιοδήποτε έδαφος. Σε πλήρη ή μερική σκιά.

Προετοιμασία: Λιώστε τις άκρες των μίσχων. Μετά αφήστε τους να σταθούν αρκετές ώρες σε πολύ νερό. Μπορεί να διατηρηθούν σε γλυκερίνη.

Φιγόκορις *Cimifuga*

Ποώδες φυτό με μακριές ταξιανθίες άσπρων ή κρεμ λουλουδιών. Οι μεγάλοι μίσχοι έχουν πλούσιο καστανό χρώμα. Μερικά είδη έχουν φύλλα σαν της φτέρης. Διατηρούνται αρκετά καλά στο νερό.

Διαθεσιμότητα: Καλοκαίρι και φθινόπωρο.

Συνθήκες καλλιέργειας: Σε έδαφος που διατηρεί υγρασία. Σε δροσερό μέρος, σε ελαφριά σκιά.

Προετοιμασία: Βουτήξτε τους μίσχους σε βραστό νερό. Μετά αφήστε τους αρκετές ώρες σε άφθονο νερό.

Φίκος *Ficus*

Φυτό με ωραίο γυαλιστερό φύλλωμα. Τα φύλλα είναι σκληρά και έχουν διάφορα μεγέθη. Μερικά μπορεί να χρησιμοποιηθούν κομμένα. Μεγαλώνει και σε γλάστρες.

Διαθεσιμότητα: Όλο το χρόνο.

Συνθήκες καλλιέργειας: Σε ζεστό μέρος ή θερμοκήπιο.

Προετοιμασία: Βουτήξτε τις άκρες των μίσχων σε βραστό νερό και μετά αφήστε τους να σταθούν πολλές ώρες σε άφθονο νερό.

Φιλάδελφος *Philadelphus*

Ανθεκτικός θάμνος. Τα λουλούδια του έχουν δυνατό άρωμα. Υπάρχουν είδη με διπλά λουλούδια και χρυσά φύλλα.

Τι συμβολίζει: Παραχάραξη.

Διαθεσιμότητα: Καλοκαίρι.

Συνθήκες καλλιέργειας: Σε οποιοδήποτε έδαφος. Στον ήλιο ή σε ελαφριά σκιά.

Προετοιμασία: Αφαιρέστε τα περισσότερα φύλλα. Χτυπήστε με σφυράκι τους ξυλώδεις μίσχους και αφήστε τους να σταθούν σε άφθονο νερό πολλές ώρες.

Φλόγα *Fhlox*

Ψηλό φυτό μπορντούρας με μεγάλες κεφαλίδες λαμπερόχρωμων λουλουδιών, σε άσπρο, μπλε, ροζ, κόκκινο και μοβ χρώμα. Διατηρείται καλά.

Διαθεσιμότητα: Το καλοκαίρι.

Συνθήκες καλλιέργειας: Σε οποιοδήποτε έδαφος που κρατάει υγρασία. Στον ήλιο ή σε σκιά.

Προετοιμασία: Λιώστε τους ξυλώδεις μίσχους και, μετά, αφήστε τους να σταθούν πολλές ώρες σε άφθονο νερό.

Φλόμος *Phlomis*

Θαμνώδες φυτό που βγάζει σπείρες με κίτρινα λουλούδια, σαν του φασκόμηλου, με απαλά στην αφή φύλλα.

Διαθεσιμότητα: Το καλοκαίρι.

Συνθήκες καλλιέργειας: Σε οποιοδήποτε έδαφος. Στον ήλιο.

Προετοιμασία: Λιώστε τους μίσχους και αφήστε τους πολλές ώρες σε άφθονο νερό.

Φορσίθια *Forsythia*

Θάμνος με κίτρινα λουλούδια, αστερόσχημα, που βγαίνουν πριν αρχίσουν να βγαίνουν τα φύλλα του. Μπορεί να κοπούν το χειμώνα και να φορτσαριστούν πολύ πριν αρχίσει η κανονική ανθοφορία. Διατηρούνται αρκετά καλά στο νερό.

Διαθεσιμότητα: Την άνοιξη. Το χειμώνα αν φορτσαριστούν.

Συνθήκες καλλιέργειας: Σε οποιοδήποτε έδαφος. Στον ήλιο ή σε ελαφριά σκιά.

Προετοιμασία: Χτυπήστε τις άκρες των μίσχων με σφυράκι και, μετά, αφήστε τους να σταθούν πολλές ώρες σε άφθονο νερό.

Φουγκιά *Hosta*

Φυτό θαυμαστό για το φύλλωμά του και τους τοξωτούς οβελίσκους με λουλούδια. Τα φύλλα είναι μεγάλα και καρδιάσχημα, σε διάφορες αποχρώσεις

πράσινου και μπλε ατσαλιού. Υπάρχουν επίσης και πολλές ποικιλίες με παρδαλά φύλλα. Τα λουλούδια μπορεί να είναι άσπρα, λιλά-μπλε και άλικο. Διατηρούνται καλά στο νερό.

Διαθεσιμότητα: Το καλοκαίρι και το φθινόπωρο.

Συνθήκες καλλιέργειας: Υγρό πλούσιο έδαφος. Στη σκιά, αλλά ανέχεται και ήλιο.

Προετοιμασία: Βουτήξτε τα φύλλα κάτω από το νερό. Μετά αφήστε τα να σταθούν σε πολύ νερό αρκετές ώρες ακόμα.

Φουντουκιά *Corylus*

Το γνωστό φυτό που βγάζει κίτρινους ίουλους. Το είδος *Contorta* έχει όμορφους στριφτούς μίσχους. Υπάρχει και ποικιλία με ωραίο άλικο φύλλωμα.

Τι συμβολίζει: Συμφιλίωση, ειρήνη.

Διαθεσιμότητα: Άνθη (ίουλοι) αργά το χειμώνα και την άνοιξη. Φύλλωμα την άνοιξη και το καλοκαίρι.

Συνθήκες καλλιέργειας: Σε οποιοδήποτε έδαφος. Στον ήλιο.

Προετοιμασία: Χτυπήστε με σφυράκι τους ξυλώδεις μίσχους και, μετά, αφήστε τους αρκετές ώρες σε άφθονο νερό.

Φούξια *Fuchsia*

Μικρός θάμνος με κρεμαστά λουλούδια, συνήθως σαν καμπάνες, σε ποικιλία χρωμάτων: ροζ, άλικων και κόκκινων. Μερικά είδη έχουν παρδαλό φύλλωμα. Λίγα μόνο είδη είναι ανθεκτικά.

Τι συμβολίζει: Η άλικη, γούστο.

Διαθεσιμότητα: Καλοκαίρι και φθινόπωρο.

Συνθήκες καλλιέργειας: Σε οποιοδήποτε έδαφος. Στον ήλιο. Τα ευαίσθητα είδη σε θερμοκήπιο.

Προετοιμασία: Λιώστε τις άκρες των μίσχων. Μετά βουτήξτε τις σε βραστό νερό και ύστερα αφήστε τους για πολλές ώρες σε άφθονο νερό.

Φράουλα *Fragaria*

Ωριμες φράουλες μπορεί να χρησιμοποιηθούν για συνθέσεις που δε θα διατηρηθούν πολύ καιρό. Μπορεί επίσης να χρησιμοποιηθούν κλαδάκια αγριοφράουλας με φύλλα, λουλούδια και καρπούς, που είναι πολύ όμορφα.

Τι συμβολίζει: Τέλεια υπεροχή.

Διαθεσιμότητα: Καλοκαίρι.

Συνθήκες καλλιέργειας: Πλούσιο έδαφος. Σε ηλιόλουστο μέρος.

Προετοιμασία: Μην αφήνετε να τις φάνει!!

Φρέζα *Freesia*

Ένα από τα πιο μυρωδάτα λουλούδια για κόψιμο. Τα σαρκώδη μπουμπούκια στους μακριούς μίσχους, ανοίγουν ένα-ένα ή δύο-δύο κάθε φορά. Υπάρχουν σε πολλά χρώματα. Διατηρούνται καλά στο νερό.

Τι συμβολίζει: «Έλα κάτω».

Διαθεσιμότητα: Το καλοκαίρι. Όλο το χρόνο από τα ανθοπωλεία.

Συνθήκες καλλιέργειας: Αναπτύσσονται και σε εξωτερικούς χώρους, αλλά καλύτερα σε θερμοκήπιο.

Προετοιμασία: Αφήστε τα να σταθούν πολλές ώρες σε άφθονο νερό.

Φτέρες *Pteris*

Φυτά με μεγάλη ποικιλία μορφών και υφής. Μερικά έχουν δαντελωτά φύλλα, άλλα σαν λουρίδες. Μεγάλη ποικιλία αποχρώσεων πράσινου. Διατηρούνται καλά στο νερό.

Τι συμβολίζει: Γοητεία.

Διαθεσιμότητα: Από την άνοιξη μέχρι το φθινόπωρο.

Συνθήκες καλλιέργειας: Σε υγρό, σκιερό μέρος.

Προετοιμασία: Καθαλίστε τις άκρες των μίσχων σε γυμνή φλόγα και μετά αφήστε τους να σταθούν πολλή ώρα σε άφθονο νερό.

Φυσαλίδα (Κινέζικο φαναράκι) *Physalis*

Διακοσμητικό φυτό. Τα ωραία και πορτοκαλόχρωμα λουλούδια του – που περιέχουν τους καρπούς – μοιάζουν με φαναράκια. Μπορεί να χρησιμοποιηθούν και αποξηραμένα.

Διαθεσιμότητα: Το φθινόπωρο.

Συνθήκες καλλιέργειας: Σε έδαφος που στραγγίζει καλά. Στον ήλιο.

Προετοιμασία: Κόψτε τα όταν αρχίζει να δείχνει το χρώμα τους. Αφαιρέστε τα φύλλα. Αφήστε τα να σταθούν σε πολύ νερό αρκετές ώρες.

Χαμαίρωψ ή χαμαιριφής *Chamaerops*

Φοίνικας χωρίς κορμό. Τα φύλλα του είναι σαν βεντάλιες με 12-15 λόγχες. Οι μίσχοι είναι πριονωτοί. Διατηρούνται πολύ καλά όταν κοπούν.

Διαθεσιμότητα: Όλο το χρόνο.

Συνθήκες καλλιέργειας: Σε θερμοκήπιο, εκτός από περιοχές με ήπιο κλίμα.

Χείρανθος (Μανιτιά) *Cheiranthus*

Φυτό με ωραιότατα ανοιξιάρικα λουλούδια, σε όλα τα χρώματα, εκτός από μπλε.

Όλα έχουν ευωδιά και διατηρούνται πολύ καλά στο νερό.

Τι συμβολίζει: Αφοσίωση σε δύσκολες στιγμές ή σε κακοτυχία.

Διαθεσιμότητα: Άνοιξη.

Συνθήκες καλλιέργειας: Σε οποιοδήποτε έδαφος. Σε ηλιόλουστο μέρος. Κανονικά είναι πολυετή φυτά αλλά καλύτερα είναι να τα μεταχειρίζεστε σαν διετή, αφαιρώντας ορισμένα φυτά μετά την ανθοφορία.

Προετοιμασία: Λιώστε τους ξυλώδεις μίσχους και, μετά, αφήστε τους σε πολύ νερό αρκετές ώρες.

Χιονόδοξα *Chionodoxa*

Βολβοί που βγάζουν πανέμορφα λουλούδια, σε σχήμα άστρου, με κοντούς μίσχους. Τα λουλούδια είναι μπλε με άσπρο κέντρο. Υπάρχουν και με ροζ.

Διαθεσιμότητα: Άνοιξη.

Συνθήκες καλλιέργειας: Σε οποιοδήποτε καλό έδαφος. Σε ηλιόλουστο μέρος.

Προετοιμασία: Αφήστε τα να πολλή ώρα σε άφθονο νερό.

Χρυσάνθεμο *Chrysanthemum*

Ένα από τα πιο αγαπητά λουλούδια, με μεγάλη ποικιλία σχημάτων και ζεστών χρωμάτων. Κρατάνε πολύ καιρό στο νερό. Σε μερικούς δεν αρέσει η μυρωδιά των φύλλων τους, όταν λιώσουν ή τριφτούν. Διατίθενται επίσης και σε γλάστρες.

Τι συμβολίζει: Τα κινέζικα: καλή καρδιά και κάτω από δύσκολες συνθήκες.

Κόκκινα: «σ' αγαπώ». Λευκά: αλήθεια. Κίτρινα: ταπεινωμένη αγάπη.

Διαθεσιμότητα: Φθινόπωρο. Όλο το χρόνο από τα ανθοπωλεία.

Συνθήκες καλλιέργειας: Σε οποιοδήποτε έδαφος. Σε ηλιόλουστο μέρος.

Προετοιμασία: Λιώστε τους ξυλώδεις μίσχους, και, μετά αφήστε τα να σταθούν σε πολύ νερό αρκετές ώρες.

ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ

Βιβλία :

- Ακουμιανάκης, Κ., Κοσμάτου, Α., Μεγαλοκονόμος, Ι., Πασσάμ Χάρολντ, Κ., 1999. Ανθοκηπευτικές Καλλιέργειες. Έκδοση Κορυφή Α.Ε., ΑΘΗΝΑ. 327.
- Γιατράκης, Γ., Κέκη, Ι., 1994. Ανθοκηπευτικές Καλλιέργειες. Ίδρυμα Ευγενίδου, ΑΘΗΝΑ. Τόμος Β. 322.
- Καμούτσης, Α., 1999. Ανθοδετική. Τεχνολογικό Εκπαιδευτικό Ίδρυμα Καλαμάτας, ΚΑΛΑΜΑΤΑ. 63.
- Κλειδώνα, Α., 1996. Ανθοκομία II & Δρεπτά άνθη. Τεχνολογικό Εκπαιδευτικό Ίδρυμα Καλαμάτας, ΚΑΛΑΜΑΤΑ. 196.
- Κιούσης, Γ., Κουτέπα, Ν., Ταμβάκη, Ν., 1992. Εργαστήριο Ανθοκομίας-Κηποτεχνίας. Ίδρυμα Ευγενίδου, ΑΘΗΝΑ. Τεύχος πρώτο. 222.
- Χίλλιερ, Μ., 1990. Λουλούδια Σύνθεση-Διακόσμηση. Έκδοση Προμηθευτική, ΑΘΗΝΑ. 258.

Περιοδικά :

- Ανθόραμα, Τεύχος 1, 1998. Έκδοση Π. Λαουλάκος. 230.
- Ιντερφλόρα Ελλάς, τεύχος 1, Μάιος 1996. Εκδότης Ιντερφλόρα Ελλάς. 32.
- Το σύγχρονο ανθοπωλείο, τεύχος 1, Δεκέμβριος 1998. εκδότης Π. Λαουλάκος. 30.
- Flower selection, 1996. Εκδόσεις INTERFLORA. 72.
- Φροντίδα των κομμένων ανθέων, 2000. Έκδοση Flower Council of Holland. 16.
- Φυτά & Σπίτι, χώρος εξοχική κατοικία και κήπος, Αύγουστος 1998. Εκδότης Γεώργιος Σπηλιόπουλος. 96.

- HOLLAND FLOWER πληροφορίες για κομμένα άνθη, 1998, έκδοση Ολλανδικό συμβούλιο για τα λουλούδια. 26.

¶ *Internet :*

- <http://worldserver.oleane.com/formafleur/eng/seminair.htn>
- http://www.hkafa.com.hk/e_co_i.html
- <http://www.floraldesigninstitute.com>
- <http://wwwla.meshnet.or.jp/ikebana/index.htn#home>